

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
ČETVRTO VANREDNO ZASEDANJE
Drugi dan rada
25. avgust 2017. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Maja Gojković, predsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDNIK: Poštovani poslanici, nastavljamo rad sednice Četvrtog vanrednog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 106 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 89 narodnih poslanika i da možemo da nastavimo sa radom.

Obaveštavam vas da su me danas obavestili da neće prisustvovati sednici poslanici Danica Bukvić i Đorđe Milićević.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENI I DOPUNAMA ZAKONA O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU (nastavak načelnog pretresa).

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite.

Neka se prijavi Aleksandar Marković, sledeća je Vjerica Radeta.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Ministre, predstavnici Ministarstva, dame i gospodo narodni poslanici, odmah na početku svog izlaganja želim da kažem da podržavam predložene izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Kako je ovlašćeni predstavnik naše poslaničke grupe, Vlada Orlić, juče i naglasio, mi ovim izmenama pokazujemo da vodimo računa o dve suštinski najvažnije stvari: prva

je očuvanje nacionalnih interesa, a druga je ispunjavanje međunarodnih obaveza koje smo kao država preuzeli.

Tu dolazimo do one davne razlike između nas i onih kojih sede uglavnom prekoputa mene, a danas nisu u sali, a ta glavna razlika je odgovornost. Odgovornost je ta nit koja nas razdvaja, nas koji odgovorno pristupamo ovoj ali i svim ostalim temama, i njih koji sve, apsolutno sve prilagođavaju dnevnoj politici, pa su tako, po potrebi, i Evropejci i bespogovorni zagovornici evropskih integracija (kako ono beše, „Evropa nema alternativu“ itd.), a kada se promene okolnosti, kada postanu opozicija, tada ih više ne zanima ni EU, ni evropske integracije, ni evropski put Srbije, ništa ih više ne zanima. Do juče je glavna mantra, glavna fraza bila – Evropa nema alternativu. Danas su očigledno odustali od toga, danas su postali evroskeptici, pa smo svašta slušali u dosadašnjem toku rasprave, tokom jučerašnjeg dana.

Ali hajde da vidimo kako stoje činjenice kada je reč o ovom predlogu zakona. Hajde da vidimo šta je to što su oni nama zamerali i da li te zamerke uopšte imaju smisla.

Zaštitu nacionalnih interesa koje sam spomenuo malopre upravo će omogućiti predložene izmene Zakona, za koje u startu odmah moram da naglasim da su apsolutno u skladu sa Ustavom Republike Srbije, s obzirom na to da je i to juče bila jedna od zamerki.

Dakle, ponovićemo da je predviđen rok od deset godina od usvajanja zakona u kome fizička lica koja su državljani EU moraju da imaju prebivalište, odnosno nastanjenje u Srbiji da bi uopšte mogla da kupe poljoprivredno zemljište, naglasiću – u privatnoj svojini. Još jednom želim da istaknem da poljoprivredno zemljište u državnoj svojini nije predmet ove rasprave, već samo poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini. Dakle, stranac koji bi želeo da kupi zemljište u Srbiji mora da ga obrađuje najmanje tri godine i da ima aktivno registrovano poljoprivredno gazdinstvo u trajanju od deset godina, to je nekoliko puta naglašeno juče u raspravi. Osim toga, mora da ima alat, opremu, mašine za obradu itd., a postoji ograničenje da će moći da kupi do dva hektara zemlje.

Još bih istakao da predmet kupovine ne mogu biti poljoprivredna zemljišta koja su u skladu sa posebnim zakonima i planskim aktima definisana kao građevinsko zemljište, kao ni zaštićeno prirodno dobro, niti parcele u blizini vojnih kompleksa.

Ono što je takođe predviđeno ovim predlogom, to je da Republika Srbija ima pravo preče kupovine zemljišta, koju odobrava Vlada na predlog komisije. Osim toga, predviđena je procedura koja detaljno razrađuje ovaj postupak, dakle procedura obrazovanja komisije, kao i propisivanje rokova, uslova i postupka prava preče kupovine.

Kao što vidite, sve je to propisano, vrlo jasno propisano i vrlo taksativno navedeno u ovom predlogu, samo je trebalo pročitati ovaj zakon. Nažalost, neki poslanici očigledno su bili ili suviše lenji da pročitaju Predlog zakona ili ih to uopšte nije interesovalo, ali su došli ovde juče sa unapred pripremljenom pričom, sa unapred pripremljenim tekstom, koji nema mnogo veze sa realnošću. Ne zanima ih ono što piše u zakonu, ali ih zanima da ovde prospu nekoliko fraza, floskula i stvar prođe. To je rezultiralo time da tokom jučerašnjeg dana slušamo ovde razne koještarije od nekih poslanika, ponavljam, koji sede uglavnom prekoputa mene, a jedan se upravo smeje.

Iz svih razloga koje sam naveo, pozivam vas da u danu za glasanje podržimo predložene izmene Zakona.

PREDSIEDNIK: Reč ima Vjerica Radeta, a neka se pripremi Dubravka Filipovski.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo narodni poslanici, približava se 1. septembar, dan o kojem se već mesecima priča kao o danu kada će početi rasprodaja najplodnije srpske zemlje strancima. Predlog zakona o kojem se raspravlja već dva dana zapravo to legalizuje. Nema ni govora o tome da ćete ovim predlogom zakona (što bi Ana Brnabić rekla, zakona koji je usvojila Vlada, što je očigledno) nešto u tome promeniti. Tačno je da se mesecima o tome govori, da se javnost poprilično uskomešala i da ljudi nisu zadovoljni što će se nastaviti, a ne započeti, prodaja naše poljoprivredne zemlje strancima. Kažem nastaviti zato što je to u vreme one prethodne vlasti takođe bilo aktuelno, kada su razni Todorčići kupovali zemlju po Srbiji, a sada će to moći da rade i svi ostali. Vi u ovom predlogu zakona govorite samo o nekim ograničenjima za strance iz zemalja EU, ali ne kažete šta će biti sa nekima koji nisu u EU, na koji način će zemlju kupovati ili zakupljivati, recimo, arapske firme, a o jednom konkretnom primeru ću malo kasnije nešto da kažem, da vas podsetim.

Dakle, nije ovaj predlog zakona u skladu sa Ustavom Republike Srbije. Ministar je juče pominjao Zakon o svojinsko-pravnim odnosima kao krovni zakon kada je u pitanju prodaja poljoprivrednog zemljišta, ali ministar ili nije pročitao ceo Zakon ili nešto nije dobro razumeo, jer upravo u tom zakonu, a u skladu s Ustavom Republike Srbije, nedvosmisleno stoji da se prirodna bogatstva ne mogu prodavati strancima.

Zemljište je prirodno bogatstvo. Sva rudna bogatstva nalaze se u zemljištu, u zemlji; izvori vode su u zemlji. Da li će ono što je na površini biti poljoprivredno ili građevinsko, zavisi od nekih službi, od nekih lokalnih ili republičkih nivoa, gde će da kažu – ovde je interes da bude građevinsko, ovo će ostati poljoprivredno itd., ali kada je u pitanju zemljište suština se ne menja i ono ni pod kojim uslovima ne može da se prodaje strancima. Stranci mogu, po Zakonu o svojinsko-pravnim odnosima, da budu zakupci na određeno vreme,

maksimalno 30 godina. Stranci mogu u Srbiji samo da budu vlasnici stanova ili kuća, mogu da budu koncesionari i da uzmu banjska lečilišta u zakup pod određenim uslovima. Sve drugo je apsolutno zabranjeno i suprotno Ustavu Republike Srbije.

Vi ste pribegli izmenama ovog zakona upravo zato, kako ste, ministre, juče i rekli, pošto se puno priča o tome pa onda da na neki način javnost bude zadovoljena, skupštinska većina će tri dana, dok ovo traje, da ubeđuje javnost da zapravo posle ovog zakona stranci neće moći kupovati zemlju. Mi tvrdimo da hoće i da ovim predlogom zakona to samo legalizujete. Proći će to kako prođe. Stranci će nastaviti da kupuju zemlju; Srbija će biti još siromašnija; naši seljaci će biti još više ugroženi.

Vi ste, ministre, juče rekli da je, evo citiram vas, zalučivanje ljudi izlazak iz SSP-a. E pa mi vam kažemo da nije zalučivanje. I kažete – jer to nije interes Srbije. I te kako je interes Srbije. Zar nije interes Srbije da izađemo iz SSP-a najpre zbog toga što gubimo ogromne količine novca zato što iz zemalja EU bez carina uvozimo voće i povrće i na taj način ugrožavamo srpskog seljaka? Zar nije ovo što se predviđa ovim zakonom takođe razlog da kažemo – nećemo više da budemo potpisnici ovog sporazuma?

Ako ste ikada mislili da ne postoji razlog da izađemo iz SSP-a, trebalo je da razmišljate da bi to trebalo, recimo, 2015. godine, kada je samoproklamovana država Kosovo postala deo SSP-a, pa po SSP-u sa delom Srbije, Kosovom i Metohijom, zapravo pravno saobraćate kao sa drugom državom. Ali šta je vama SSP kad ste potpisali Briselske sporazume?

Onda juče neko ovde kaže da se skupštinska većina zalaže za to da je Kosovo ispred svega i da im ne bi palo na pamet da uđu u EU kada bi uslov za to bio priznavanje Kosova i Metohije. Kosovo i Metohija je, nažalost, na osnovu svega onoga što je rađeno još iz vremena Borka Stefanovića, Vuka Jeremića, pod komandom Borisa Tadića, do dana današnjeg faktički priznato. Ima, nažalost, sve karakteristike države. Vi to priznajte i potvrđujete potpisivanjem Briselskih sporazuma. Sam predsednik države u pozivu na nekakav dijalog (valjda će sam sa sobom da ga vodi) kaže da postoji samo 1% mogućnosti da sačuvamo Kosovo i Metohiju. Čemu onda sve te vaše priče ako su one sve u tih 1%? Dakle, zamajavate narod i pokušavate ovim zakonima da nekako izađete iz toga.

Vi ćete ovim zakonom, sami ste rekli, produžiti za deset godina, u nekim delovima, mogućnost da stranci kupuju zemlju u Srbiji. Šta to znači? Evo, došao je i septembar, oni su 2008. godine rekli – do septembra 2017. Evo, dođe, i šta ćemo sad? Tako će proći i ovo vaše.

Kažete, fizička lica ne mogu, pravna lica mogu. Vi ste ovde napravili neke kombinacije pod kojim uslovima. Gde vam je instrument? Gde vam je garancija da i fizička lica neće postati vlasnici srpske zemlje? Gde? Kažete, mora

da ima firmu. Da li mu je problem da osnuje firmu u Srbiji? To se radi, uz određenu taksu, za dva sata. On formalno ima neku firmu, a on je taj stranac koji to radi.

Imamo interesantne podatke za kompaniju „Al Ravafed“. To je arapska kompanija koja je, ako ne znate, uzela u zakup na 30 godina 3.500 hektara poljoprivrednog zemljišta od Vojne ustanove „Morović“. Pre nego što su oni to uzeli, ova ustanova je prihodovala 223 evra po hektaru godišnje, pre nego što je „Al Ravafed“ ušao u ovu firmu. Na taj način je „Morović“ oštećen godišnje za 1.600.000 evra, ne računajući činjenicu da je ova firma, neposredno pre nego što je postala suvlasnik sa 80% vlasništva na tom zemljištu odnosno u toj kompaniji, država Srbija je vlasnik sa 20%... Ta firma je, upravo je to primer o kojem sam govorila, registrovana nekoliko dana pre nego što su ušli u ovaj posao sa zakupom zemljišta u Moroviću.

Šta je dalje problem? Problem je što je iz Ministarstva izašao podatak da je po ugovoru trebalo da plaćaju 15% akontativno, da uplaćuju u odnosu na dobit zbog korišćenja tog zemljišta. Ministarstvo odbrane je izašlo sa saopštenjem da oni to uredno plaćaju, ali je ministar Đorđević, kada je bio ministar vojni, nekoliko dana pre nego što je to prestao biti, decidirano i precizno rekao da oni nisu uplatili ni jedan jedini dolar na ime toga što koriste 3.500 hektara od „Morovića“ i još 7.000 hektara u nekim drugim delovima Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Nažalost, kaže Krasić: „Vreme je“, i u pravu je. Govorićemo u pojedinostima o više detalja. Uglavnom, da zaključimo, ovaj zakon je (predlog zakona, kada bude zakon) samo legalizacija kupovine poljoprivrednog zemljišta od strane stranaca. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani narodni poslanici, želim nekoliko stvari da kažem vezano za prethodnu diskusiju.

Prvo, razlog zašto se ide sa izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu jeste da popravimo stvari koje su loše, iz različitih razloga, utvrđene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. Mi popravljamo na taj način što pokušavamo, kroz ove izmene Zakona, da utvrdimo posebne uslove pod kojima fizička lica koja su državljani Evropske unije mogu da steknu pravo svojine i utvrđujemo jasne kriterijume za to. Još jednom želim da potcrtam, popravljamo one stvari koje su u tom trenutku predvidele potpunu liberalizaciju poljoprivrednog zemljišta.

Druga stvar, ova država je odgovorna država i mora da poštuje preuzete obaveze; ne može iz dana u dan da menja svoje stavove jer će ličiti na banana-državu, a ne na ozbiljnu državu koja ima svoj put. Republika Srbija se opredelila

za put ka evropskim integracijama, to je nesumnjivo. Svoje međunarodne obaveze ispunjavamo.

S druge strane, želeo bih jednu stvar da vam kažem, vezano za Zakon o osnovama svojinskopравnih odnosa o kome ste pričali: član 82. daje ovakvu mogućnost i potpuno je u skladu s njim, a vezano je za princip uzajamnosti.

Priča o „Al Ravafedu“... Juče sam spominjao, znam da ste bili sve vreme u sali i mislim da ste me čuli. Apsolutno sam svestan vaših retoričkih sposobnosti i želje da jednu stvar ponovo izbacite u prvi plan, ali što se tiče „Al Ravafeda“, sa Upravom za poljoprivredno zemljište „Al Ravafed“ ima ugovor za 4.200 ha, 250 evra je prosečna cena, dakle za 20% veća u odnosu na prosečnu cenu za koju je izdala na drugim mestima. Plaća se unapred, sve obaveze su izmirene. Kada je u pitanju ugovor koji se odnosi na sistem za navodnjavanje i podizanje logističkih centara, 70% je završeno, a ostali deo će biti završen do marta 2018. godine, kako je predviđeno ugovorom.

Na kraju, priča o Kosovu, o 1% šanse i otvaranju dijaloga, znam koliko je i vama važna tema Kosova – dok postoji promil šanse, mi ćemo se boriti da ono ostane u sastavu Srbije. I kada neki možda budu mislili da više nema šanse, mi ćemo se i onda boriti, jer to je naša obaveza kao ljudi koji žive u Srbiji i vole svoju zemlju. Hvala puno.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Hajde da počnem od ovog na kraju. Što se tiče stava Srpske radikalne stranke, za opstanak Kosova i Metohije u Republici Srbiji ima šanse. Mi se za to zalažemo ne na način na koji vi to radite, ne ulaskom u Evropsku uniju, nego izlaskom iz pregovora sa Evropskom unijom i traženjem zaštite od strane Ruske Federacije, koja je mnogo spremnija da sačuva Kosovo i Metohiju u sastavu Republike Srbije nego naše vlasti od 2000. godine.

Govorite o navodnjavanju, o ovoj obavezi ove arapske firme. Obaveza je bila da se to završi već 2015. godine, po ugovoru, a ne do kraja 2018. godine.

Vi ste juče ovde govorili, često to pominjete kada se pojavljujete u javnosti, to je kao neka uteha seljacima, da je lek za sušu navodnjavanje. Pazi majku mu. Pa naravno da jeste, ali šta ste uradili da to navodnjavanje bude dostupno našim seljacima? Niste uradili ništa.

Juče kažete da živimo u vremenu kada se iz sata u sat može predvideti kakvo će biti vreme u sledećem satu. Divno, to je tačno, ali zašto onda nemate protivgradne rakete da razbijete gradonosne oblake nego vam u julu i avgustu, ne vama nego nama svima, grad uništava poljoprivredne useve?

Kažete, ako bismo izašli iz SSP-a, bili bismo banana-država. Nažalost, SSP nas uvodi u sistem da budemo banana-država.

Niste rekli izlaskom iz SSP-a, nego ste odgovorni pa ste nastavili kontinuitet onih prethodnih. Ne zato što ste odgovorni, nego zato što imate

apsolutno isti program kao oni prethodni i vaša borba i jeste samo u tome ko će zauzeti fotelju vlasti.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dubravka Filipovski.

DUBRAVKA FILIPOVSKI: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi ministre, nesumnjivo je da smo mi jedina zemlja koja je došla u ovu situaciju i sebe dovela u ovakvu poziciju pre ulaska u EU. Članom 63. stav 2. zakona o SSP-u predviđeno je da Srbija u periodu od četiri godine od stupanja na snagu ovog sporazuma postepeno usklađuje svoje zakonodavstvo koje se odnosi na sticanje svojine nad nepokretnostima u Srbiji kako bismo državljanima članica EU osigurali isti tretman kao našim građanima. Mi danas i juče u raspravi pokušavamo da otklonimo tu grešku.

Najvažnija odredba ovog zakona je da nema kupovine zemljišta za strance do 2027. godine, da će ovaj zakon stupiti baš onda kada treba, da postoji opšta društvena saglasnost o očuvanju nacionalnih interesa, kao i dogovor sa Briselom oko odlaganja stupanja na snagu odredaba SSP-a. Međutim, ono što je najvažnije za ovaj zakon jeste kako sprečiti zloupotrebe prilikom pokušaja kupovine zemljišta.

Stranci su kupovali zemlju preko preduzeća koja su registrovana u Srbiji. Kupovinom ovdašnjih firmi koje su prethodno privatizovale kombinatale u ruke stranaca je do sada došlo preko 20.000 srpskih oranica. Tako su vlasnici „Agrokora“, mađarskog CBA, irske kompanije „Baltik investments“ došli do oranica u Srbiji.

Zakon se veoma jasno odnosi na zabranu kupovine zemljišta za strance, ali moje pitanje za vas, gospodine ministre, jeste kako da sprečimo kupovinu zemljišta od strane građana zemalja u regionu s obzirom na to da je poznato da građani Crne Gore kupuju zemlju na Zlatiboru, da Albanci kupuju zemlju na jugu Srbije. Zatim, zamolila bih vas da objasnite i član 72. stav 3. po kome neko ko je nasledio zemljište a državljanin je države Srbije i prvi put je registrovao gazdinstvo na svoje ime mora, po ovoj odredbi zakona, da čeka deset godina da bi kupio zemljište.

Nema davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta bez saglasnosti lokalne samouprave, i to je u redu, međutim, šta uraditi sa našim građanima koji imaju registrovano gazdinstvo, a uskraćena im je mogućnost kupovine poljoprivrednog zemljišta u susednoj katastarskoj opštini ako ta opština ne pripada jedinici lokalne samouprave gde su ti građani stalno naseljeni?

Tu imamo još dva problema: za posledicu imamo usporavanje procesa uvećanja prosečne veličine porodičnih poljoprivrednih gazdinstava, sa svim posledicama za njihovu konkurentnost. Drugi problem, za posledicu imamo zabranu kupovine zemljišta u tradicionalno vikendaškim područjima, jer se

potencijalni kupci nikada ne nastanjuju u tim područjima gde se takvo zemljište nalazi. To će povećati površine pod zapuštenim višegodišnjim zasadima u ovim područjima imajući u vidu da prevashodno naslednici ovo zemljište nude na prodaju.

Druga pitanja koja imam za vas ne odnose se na ovaj zakon, ali su vezana za poljoprivredu uopšte. Prvi problem, koji je već dugo prisutan, jeste zdravstveno osiguranje poljoprivrednika u Srbiji. Drugi problem, za koji su me građani Batočine i okoline zamolili da vas pitam – kada će biti izmene i dopune Zakona o sanitarnom nadzoru s obzirom na to da se u selima Srbije pije voda iz bunara, a nema sanitarnog nadzora za to? To je ogroman problem i treba da se reši.

Složit ćete se sa mnom da su različiti uslovi bavljenja poljoprivredom u Leskovcu, Sjenici, Subotici i Arandjelovcu. Zato nam je potrebna rejonizacija poljoprivredne proizvodnje, gde će država biti u prilici da posebno stimuliše one proizvodnje koje na datom području mogu davati najbolje prihode.

Mislim da još uvek imamo veliki problem sa hektarima zemlje koji se ne koriste. Moj podatak je da je to negde preko 400.000. To je problem kojeg ste, verujem, kao ministarstvo svesni i koji treba rešavati. Zahvaljujem.

PREDSEDNİK: Reč ima narodni poslanik Miladin Ševarlić.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Zahvaljujem, poštovana predsednice.

Na početku želim da čestitam svim profesorima i asistentima Univerziteta u Beogradu ponovno rangiranje u grupu između dvesta i trista najboljih univerziteta u svetu. Posebno čestitam kolegama sa Odseka za prehrambenu tehnologiju Poljoprivrednog fakulteta u Beogradu rangiranje među prvih dvadeset visokoškolskih institucija u oblasti prehrambene tehnologije u svetu.

Nažalost, struku i nauku omalovažavaju i Narodna skupština, Vlada Republike Srbije i Ministarstvo poljoprivrede, jer je preko 6.000 diplomiranih agronoma i veterinarara, među kojima i stotine magistara ili mastera i desetine doktora nauka, nezaposleno, a nemaju nikakva prava u odnosu npr. na nemački „Tenis“, čak ni na zakup državnog poljoprivrednog zemljišta. Pri tome zaboravljamo da je 21. vek vek ekonomije znanja, a imamo najmanje osposobljenu poljoprivrednu savetodavnu službu u Srbiji.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu upućen je 14. avgusta 2017. godine Narodnoj skupštini Republike Srbije na razmatranje i usvajanje po hitnom postupku. Ali on je suprotan dokumentima koji su usvojeni u ovoj skupštini: prvo, Rezoluciji Narodne skupštine o zakonodavnoj politici, koju je Skupština usvojila 25. juna 2013. godine, drugo, Strategiji regulatorne reforme i unapređenja sistema upravljanja javnim politikama za period 2016–2020. godine, sa pratećim Akcionim planom

koji je Vlada Srbije usvojila na 192. sednici 23. januara 2016. godine i, najzad, stavu 4. člana 155. Poslovnika o radu Narodne skupštine kojim je propisano da nadležni odbor, u ovom slučaju Odbor za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu „dostavlja izveštaje, odnosno mišljenje, po pravilu, u roku ne kraćem od pet dana pre dana početka sednice Narodne skupštine na kojoj se predlog zakona razmatra“. Nijedan od stavova sadržanih u ova tri dokumenta koje je usvojilo ovo zakonodavno telo nije ispoštovan pre razmatranja ovog predloga zakona.

Zahvaljujem narodnim poslanicima Arpadu Fremontu i prof. dr Sandi Rašković Ivić za deo podataka iznetih iz moje publikacije „Poljoprivredno zemljište u Republici Srbiji“, objavljene 2015. godine, u Međunarodnoj godini zemljišta. Prezentaciju te publikacije dostavio sam svim članovima Odbora za poljoprivredu, a i link, da mogu da preuzmu elektronsku verziju celokupne publikacije.

Srbija više nije bogata poljoprivrednim zemljištem, jer, po podacima iz 2012. godine, prvi put ima manje od polovine teritorije pod poljoprivrednim zemljištem. Mislim na teritoriju centralne Srbije i Vojvodine. Pored toga, ispod minimuma prehrambene bezbednosti od 20 ari po stanovniku imamo osam od 25 regiona na ovom području, odnosno 47 od 166 opština i gradova na čijim teritorijama postoji poljoprivredno zemljište.

Sušтина je u sledećem. Samo je prvo greška, a sve ostalo je logičan sled te prve greške. Nažalost, brzopleto, i na štetu nacionalnih interesa, parafiranje a zatim i ratifikacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju nije jedina greška prethodnih i sadašnjih režima. Kada god su ova skupština i režimi odlučivali u ime naroda bez prethodnog referenduskog izjašnjavanja građana Srbije, uvek su svi režimi pravili i prave katastrofalne nacionalne greške. Pored SSP-a ...

PREDSEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Vreme, profesore.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Imam četiri minuta i nešto.

PREDSEDAVAJUĆI: Tri i 51, ali hajde, završite misao, nije problem nikakav.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Pored SSP-a, tako je i sa antiustavnim Briselskim sporazumom, čiji anagram i bukvalno znači – uzeli Srbima srpsko. Tako će biti kada ovaj ili neki drugi režim bude odlučivao o ulasku u NATO.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević, povreda Poslovnika.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram član 106. i član 107. Poslovnika.

Član 106. kaže da govornik treba da se drži tačke dnevnog reda. Tačka dnevnog reda nije poljoprivreda ukupno, nego Zakon o poljoprivrednom zemljištu, odnosno izmene koje se tiču SSP-a. To je broj jedan.

Broj dva, član 107. kaže da se mora poštovati dostojanstvo Narodne skupštine. Uz puno uvažavanje kolege, moram reći da vas je obmanuo. Govorio je da je nešto predložio Odboru za poljoprivredu. Evo, članovi Odbora su tu, ministar je bio na tom odboru, kolega Ševarlić se uopšte nije pojavio na Odboru. Ne da ništa nije predložio, već se uopšte nije pojavio. Bilo mu je prerano da dođe u osam sati ujutru. On ustaje malo kasnije, to je penzionerski, ja to razumem, ali je grubo obmanuo Narodnu skupštinu govoreći da je nešto na Odboru predložio, a tamo se uopšte nije pojavio. Hvala.

(Boško Obradović: Šta je ovo?)

PREDSEDAVAJUĆI: Molim vas da ne dobacujete.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Ne.)

Ne želite. Hvala.

(Miladin Ševarlić: Replika.)

Nemate repliku na povredu Poslovnika, nemate pravo po Poslovniku.

Reč ima narodni poslanik Muamer Zukorlić.

MUAMER ZUKORLIĆ: Dame i gospodo, jasno je da ovaj zakon ima intenciju da nađe meru između interesa da se poljoprivredno zemljište sačuva i, s druge strane, mogućnosti da bude u jednom normalnom prometu. Koliko će u tome uspeti, vreme će pokazati, ali mu svakako treba dati priliku.

Ono što je u fokusu moje pažnje jeste sledeće: nema ozbiljne budućnosti za jednu zajednicu bez ozbiljne demografske politike. Istina, mi imamo izvesne savete i načelnu politiku orijentisanosti prema demografiji i rešavanju demografskih pitanja, međutim, činjenica je da brojni zakoni nemaju dovoljno senzibiliteta za ovo goruće pitanje.

Istorija, odnosno iskustvo ljudske civilizacije je pokazalo da demografska dekadencija jednog prostora počinje sa visokih nadmorskih visina, odnosno od sela sa visokih nadmorskih visina, potom se spušta prema nižim predelima, selima; dakle, prethodno nestaju sela, ali je isto tako dokazano da tamo gde nestanu sela, sledeći su gradovi. To je nešto što je neminovnost i zakonitost, i ukoliko je ne shvatimo blagovremeno i ukoliko joj se ozbiljno ne suprotstavimo, bojim se da kasnije za to neće biti prostora.

Moja promišljanja i deo programa Bošnjačke demokratske zajednice idu u smeru nužnosti da se selu daju poreske olakšice, ali ne kozmetičke, već ozbiljne poreske olakšice, koje bi zapravo značile taj politički trzaj koji bi zasigurno ostvario pretpostavku za okretanje točka migracija prema selu. U tom pogledu, naš predlog je da se selima do 600 metara nadmorske visine daju poreske olakšice do 40%, ne samo za projekte poljoprivredne kategorije već za

bilo koju vrstu privredne aktivnosti, uključujući imovinske i sve druge poreze, a sela iznad 600 metara nadmorske visine treba potpuno osloboditi poreza. Ma koliko to zvučalo radikalno, neophodan je takav zaokret. Takav rez je neophodan jer je jedino takvim zahvatima moguće motivisati privrednike, investitore da ulažu na takvim prostorima.

Znam da iz ovako prijatnog ambijenta u ovoj sali, u ovom zdanju Narodne skupštine nije lako saosećati sa građanima na području Peštera, Golije, Komarana, Zlatara i drugih prostora gde su zime i, općenito, klimatski uslovi, kao i infrastruktura toliko surovi da ljudima koji tamo žive treba dodeljivati ordene za herojstvo zbog samog opstanka, ali ovo su nužne i neophodne mere.

Pozivam narodne poslanike, znajući da ovde sa svoja dva glasa i dva narodna poslanika ja ne mogu ništa od ovoga nametnuti, nemam ni takvu ambiciju, ali ovde sam zato što verujem da postoji svest u ovoj Narodnoj skupštini među poslanicima, bez obzira na stranke, bez obzira na to da li su vladajući ili nisu, da se pitanja koja su od ovakvog značaja stave u prvi plan. To je ono što mi je namera.

Na kraju krajeva, pred istorijom, evo, imate priliku da vam jedan musliman, jedan Bošnjak, jedan muftija govori o ovim pitanjima iskreno, iz srca, jer se ovo ne odnosi samo na Bošnjake ili samo na Srbe, već na sve nas. Neophodno je da ovo ozbiljno tretiramo i da smognemo hrabrosti da ovom pitanju, koje nije dnevnopolitičko, koje se ne može rešiti tako brzo, pogledamo u oči i da se na tom putu udružimo. Hvala vam na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Nenad Božić.

Izvolite.

NENAD BOŽIĆ: Hvala.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju potpisan je još 2008. godine. Mi smo sada u 2017. godini. Znači, mi devet godina znamo koje su naše obaveze po tom sporazumu, a tiču se prodaje zemlje stranim državljanima.

Prvo pitanje za ministra: zbog čega mi sada, kada za nekoliko dana ističe taj rok o zabrani prodaje fizičkim licima – moram to da naglasim, jer pravna lica mogu da kupuju, i do sada su kupovala i iznajmljivala zemlju, mogu to i ubuduće da rade, o tome ću govoriti kasnije – zašto se sada baš, nekoliko dana pred to, zakazuje sednica Skupštine po hitnom postupku, zakon bez javne rasprave i mi o tome diskutujemo?

Vrlo je zanimljivo da je sednica zakazana baš na dan kada ima nekoliko velikih sportskih događaja, kada nam dolazi izaslanik EU. Imam utisak da je namerno tako urađeno da bi se ova jako važna tema sklonila u zapećak, a sve zarad sportskih uspeha i ostalih događaja koji su jučerašnji dan obeležili.

Ovo za javnu raspravu je, kažem, posebno važno, jer poljoprivredno zemljište je verovatno najvredniji resurs kojim država Srbija raspolaže. Mi nismo nešto bogati fosilnim gorivima, nemamo neka velika rudna bogatstva, nismo inače ni mnogo velika država, ratovali smo više puta u poslednjih 150 godina, tako da smo rušeni do temelja, tako da nismo nešto bogati i poljoprivredno zemljište je zaista najveći resurs kojim raspolažemo. Pored toga što je najveći resurs, to je i strateški važno zbog hrane. Zato bih zamolio ministra da objasni zbog čega po hitnom postupku i zbog čega nije bilo javne rasprave, da li postoji neki argument za to, s obzirom na to da mi devet godina znamo šta su naše obaveze kada je u pitanju SSP, i odakle sada odjednom, kao, navodno, želimo da zaštitimo našu zemlju od prodaje.

Sada ću objasniti da mi, u stvari, ovim zakonom ništa ne štitimo. Prvo, ovom izmenom Zakona su ograničeni samo strani državljani, znači fizička lica koja žele da kupe zemlju. Ovde su postavljeni neki uslovi koji meni deluju stvarno nemogući. Ne znam da li će se pojaviti u narednih deset godina, s obzirom na to da prvo mora da bude deset godina prijavljen u toj lokalnoj samoupravi u kojoj želi da kupi zemlju, da je tri godine obrađuje, da ima prijavljeno poljoprivredno gazdinstvo, da ima mehanizaciju itd. i uz sve to može da kupi samo dva hektara.

Meni ovo deluje da su to uslovi koji deluju strogi, da bi navodno trebalo da odvrate fizička lica od kupovine zemlje. Međutim, fizička lica nisu ni zainteresovana da kupuju zemlju ovde, osim možda nekih entuzijasta kojima se sviđa u Srbiji pa bi voleli da dođu, da imaju nešto itd., ali to verovatno nisu ljudi koji imaju nameru da se ozbiljnije bave poljoprivredom. Farmeri u Evropskoj uniji npr. sigurno imaju mnogo bolje uslove za bavljenje u svojim matičnim državama, nego što im Srbija može ponuditi ovde, jer kad vide kako naši farmeri žive, u kojim uslovima rade i koliko se država zaista brine da im pomogne u tome, čisto sumnjam da će navaliti da kupuju našu zemlju.

Ovaj zakon meni više liči na jedan marketinški potez. U svim najavama na televiziji poslednjih dana priča se samo o toj restrikciji kupovine za strane državljane, a to u suštini uopšte nije predmet koji je za nas bitan, jer tih stranih državljana koji će kupovati zemlju i nema, tako da ništa time nismo zaštitili. Poljoprivredno zemljište su i do sada mogla da kupuju, a i ubuduće mogu, pravna lica, i domaća i strana. Vlasnici tih pravnih lica mogu da budu i stranci i građani Srbije, tako da za njih ne postoji nikakva restrikcija.

Da li je dobro da vlasnici firmi koji su strani državljani ili pak strane firme kupuju neke domaće firme koje će biti predmet nekih budućih privatizacija, stečaja itd., koje imaju poljoprivredno zemljište u vlasništvu? Po meni ne, jer je poljoprivredno zemljište strateški važan resurs kojim ne treba da upravljaju stranci, isto kao što ne treba da upravljaju vodom itd. Isto tako ne treba da

upravljaju ni zemljištem, niti da njime raspolazu, niti da ga iznajmljuju nekome, niti da ga prodaju.

Ono što je posebno čudno, mi smo potpisali SSP i sada smo se, kao, nešto narogušili na EU, pa, kao, sad uvodimo neke restrikcije. Da li ste videli neku njihovu reakciju na ovo? Ne. Oni znaju da njihovi državljani neće dolaziti ovde da kupuju, oni se zbog toga uopšte ne uzbuđuju. Njima je važno da mogu pravna lica da dolaze ovde i da pravna lica mogu da učestvuju slobodno u prometu i iznajmljivanju poljoprivrednog zemljišta, a mi time nismo sebe uopšte zaštitili.

Drugo, u plenumu je do sada izrečeno nekoliko pogrešnih stvari vezanih za naš Ustav, a tiču se imovine stranaca u Srbiji. Prvo, stranci mogu da imaju imovinu u Srbiji. Ustav to ne brani, ali ostavlja mogućnost nama, Skupštini, da im eventualno to ograničimo nekim zakonom. Isto se odnosi na zemljište; u članu 88. Ustava lepo piše da je zemljište slobodno, može da bude predmet trgovine, a da mi možemo, ako smatramo da je potrebno, da to ograničimo nekim zakonom.

Ovaj zakon koji je na dnevnom redu danas verovatno ćete izglasati, jer ste glasačka mašina koja glasa na zvonce (koje čak nije ovde, imam utisak da to zvonce stoji na Andrićevom vencu pa da vam odatle šef stiska to zvonce), i omogućiti da taj najvredniji resurs koji imamo može da dođe u posed bilo koga. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani narodni poslanici, želeo bih samo nekoliko reči i da se osvrnem na poslednjih nekoliko govornika. Dakle, ne bih trošio previše vaše vreme.

Što se tiče priče o navodnjavanju i protivgradnim sistemima, juče sam govorio o tome, posle trideset godina imamo izgradnju jedanaest novih sistema. Devet je već počelo sa izgradnjom na prostoru Vojvodine, jedan na prostoru opštine Bogatić i grada Šapca treba da bude otpočet u narednih deset dana. Toliko o tome da ne radimo ništa na tome.

Što se tiče rejonizacije koju je koleginica Filipovski spomenula, Ministarstvo poljoprivrede je raspisalo poziv za izradu naučnih studija u koje će biti uključeni geodeti, naši stručnjaci koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom, klimatolozi, svi oni koji su neophodni da bismo jasno utvrdili prostore, uslove na tim prostorima, kako bismo što lakše mogli da prilagodimo svoju poljoprivrednu proizvodnju. Složićete se da je ovo pokretačka stvar koja mora celu stvar da ustroji kako treba, na naučnim osnovama, a ne da postavljamo stvari kako misli neko ko je s leve, desne strane ili kako mislim ja. Mislim da je najvažnije da nauka i struka kažu o tome.

Što se tiče izlaganja poslanika Zukorlića, apsolutno se slažem u delu o seoskim područjima koja se nalaze na višim nadmorskim visinama. U budžetu za 2018. godinu imaćemo posebnu vrstu podrške za poljoprivrednu proizvodnju koja se ostvaruje na višim nadmorskim visinama. To je u ovom trenutku moguće. O izmenama poreske politike se da razgovarati, ali jedna od intencija koje postoje u zajedničkoj evropskoj poljoprivrednoj politici i ono čemu mi stremimo u tom delu jeste osposobljavanje područja koja se nalaze na većim nadmorskim visinama. Zbog tog hendikepa nedostupnosti, loše infrastrukture ili nečeg sličnog, da se na ovaj način, finansijskom podrškom, kompenzuju ti negativni efekti, kako bi ljudi mogli da funkcionišu i, što je najvažnije, kako bi ostali tamo da žive, jer, kako kažu, „čije su ovce toga je i brdo“. Jako je važno da ostaje proizvodnja, da ostaje stanovništvo, da ostanu ljudi tamo, da može da se egzistira, jer je to jedini način odbrane nacionalnih interesa. Veoma sam zahvalan na tome, pored zahvalnosti za podršku ovim izmenama Zakona.

Što se tiče vaše komunikacije, odnosno vašeg izlaganja vezano za rokove, mi ovo radimo u roku. Moram još jednom da kažem da na ovaj način pokušavamo da ispravimo one stvari koje su, iz različitih razloga, predviđene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, vezano za liberalizaciju. Da nismo to sad uradili, ne bismo imali više prostora. Da smo to uradili godinu dana ranije, garantujem vam da bi me ovde pitali – zašto trčite pred rudu i pre vremena ispravljate, odnosno utvrđujete neka pravila igre. Sad kad ih utvrđujemo u roku, neki me pitaju – što to radite. Mi to radimo, za razliku od nekih drugih koji to nisu radili.

Ima jedna stvar koja je prilično interesantna, verujem da ste želeli da budete duhoviti u pogledu našeg planiranja sednice, kada će se održati, vezano za izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu, vezano za Zvezdu, Partizan. Nisam mislio na sebe lično, nego da mi predložimo, u tom kontekstu sam mislio.

Toliko vidovit nisam. Nisam nimalo, pravo da vam kažem. Ove stvari nemaju veze jedna s drugom. Znači, uvezivati... Znam da je to kod nas vrlo često u razmišljanjima, da uvek postoji neka teorija zavere. Ovde nema nikakve teorije zavere, samo želje da se zaštiti poljoprivredno zemljište koje je u vlasništvu Republike Srbije.

A onima koji su sinoć pobedili čestitam na tome i mislim da je to dobro za ovu zemlju. Hvala vam puno.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

(Nenad Božić: Replika.)

Gospodine Božiću, nemate pravo na repliku. Ministar je odgovorio na pitanja.

(Nenad Božić: Nije mi odgovorio zašto nije bilo javne rasprave.)

Nemojte da dobacujete, molim vas. Polako, nemojte da ste nervozni. Nemate osnova za repliku.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

Izvolite, gospodine Jovanoviću.

(Nenad Božić: Dajte mi reč.)

Molim vas da ne dobacujete, dobićete opomenu.

NEDO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Kako je ovlašćeni predstavnik Poslaničke grupe SPS juče istakla, stoji stav Poslaničke grupe SPS da ćemo mi podržati izmene i dopune zakona o kome danas raspravljamo.

Za razliku od onih koji ispoljavaju veliko nezadovoljstvo zbog ovog zakona, treba ukazati na neke činjenice i dati jedan pravni okvir svemu ovome o čemu diskutujemo, razmenjujemo mišljenja i tražimo najbolja rešenja. Naravno, nadam se da će ta najbolja rešenja biti definisana i, eventualno, prihvatanjem određenih amandmana. Poslanička grupa SPS je u tom smislu dala svoj doprinos tako što je predložila amandmane za koje smatramo da po kvalitetu svakako mogu značajno doprineti predloženom zakonu o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Treba poći od nečega što teško ko u ovom parlamentu može da dovede u sumnju, a to je činjenica da mi imamo jednu obavezu koja je proistekla iz SSP-a, Sporazuma o pridruživanju. Pravnički postoje polemike da li je taj sporazum obavezujućeg dejstva ili ne, ali politički postoji nešto što... Naravno, ja kao pravnik imam svoj stav u tom pravcu i smatram da on u svakom slučaju kao jedna vrsta ugovora ima obavezujuće dejstvo. Međutim, odustajanje od SSP-a podrazumeva odustajanje od Evropske unije, podrazumeva odustajanje od svega onoga što je ova vlada, pa čak i prethodna, učinila da bismo se što više približili Evropskoj uniji i konačno postali punopravna članica Evropske unije. Da li je to cilj? Naravno da nije. Bilo ko ko ima i malo svesti o ovom predloženom tekstu zakona sigurno će podržati ovakav stav.

Drugo, u članu 85. Ustava Republike Srbije stoji da strana fizička lica mogu sticati pravo svojine na nepokretnostima (poljoprivredno zemljište jeste nepokretnost), u skladu sa zakonom ili međunarodnim ugovorom. SSP nije ništa drugo nego međunarodni ugovor. Taj međunarodni ugovor je definisao odgovarajuće obaveze. Da li je on dobar? Ne, sigurno nije.

Godine 2008, kada je taj ugovor zaključen, zaključili su ga drugi politički faktori. To nije bila Socijalistička partija Srbije, to nije bila ni Srpska napredna stranka. Jer nije ni mogla da bude, fizički nije mogla da bude, objektivno nije mogla da bude. Samim tim nije ni u kom slučaju, u političkom smislu reči, prisutan politički trijumfalizam. Mi ne seirimo nad tim što nismo potpisali taj sporazum, a sigurno ga ne bismo potpisali zbog toga što je loš. Ali

oni koji su ga potpisali danas ne bi trebalo da sa hipokrizijom kritikuju predloženi tekst zakona, zato što su umesto jednog dobrog pregovaranja pristupili, verovatno, servilnosti, nečemu što sigurno, danas vidimo, nije u interesu države Srbije i građana Srbije. Ponavljam, mi nismo ni u kom slučaju nastrojeni da seirimo ili da kažemo sad trijumfalistički – ne, to nije naše. Imamo nasleđenu obavezu, ta nasleđena obaveza podrazumeva da je moramo ispuniti i mi to danas činimo.

Drugo, takođe je činjenica, koja neće moći biti dovedena u sumnju, da ovde nikakvog prizvuka o nekoj diskriminaciji kada su u pitanju državljani drugih država nema. Zašto nema? Zbog toga što smo u odredbama Zakona o osnovama svojinskopravnih odnosa, kao nekog krovnog zakona – da podsetim, svi ostali zakoni su leks specijalis u odnosu na Zakon o osnovama svojinskopravnih odnosa – definisali pitanja mogućnosti sticanja svojine na nepokretnoj imovini.

Govorim – na nepokretnoj imovini, jasno se distanciram od poljoprivrednog zemljišta, iako je poljoprivredno zemljište po svojoj pravnoj prirodi i karakteru nepokretna imovina, ali upravo je država Srbija dala klauzulu najpovlašćenijih nacija kada su mogućnosti sticanja prava svojine nad nepokretnostima u Srbiji aktuelne. To je već unazad devet, deset godina prisutno. Ko su te najpovlašćenije nacije? To su: SAD, Velika Britanija, Holandija i Japan. Gde je onda tu diskriminacija u odnosu na ovo što danas radimo? Gde je tu nekakva razlika?

Drugo, razmenjivanjem nota između Srbije i drugih država te druge države su takođe po tim notama stekle pravo da mogu postati vlasnici nepokretne imovine na teritoriji Republike Srbije. Da podsetim koje su to: Portugalija, Francuska, Češka, Grčka, Norveška. Da li su to sve zemlje EU? Jesu. Opet, u čemu je onda razlika, da li ima neke razlike? Ovo već postoji, ovo je već aktuelno.

Dalje, ono što ne menjamo, nego želimo samo da ispunimo obaveze koje su nam drugi nametnuli... A to što su nam nametnuli ne znači da smo srećni zbog toga, već da ćemo ono što moramo da uradimo uraditi kao odgovorna vlada i odgovorna država, prema svim relevantnim činionicima sa kojima moramo da saradujemo da bismo ušli u EU, ma koliko se to nekom sviđalo ili ne sviđalo.

Ono što ovaj zakon zaista definiše na dobar način, to su restrikcije. Danas se niko od diskutantata nije dotakao jedne činjenice koja je čisto pravne prirode, a to je da su svi ovi uslovi koji moraju biti ispunjeni postavljeni u kumulaciji. Šta to znači? To znači da nijedan od ovih uslova ne može biti samostalan i dati mogućnost ili osnov za sticanje prava svojine, već su svi uslovi predviđeni tako da bukvalno svi do jednog moraju da se ispune da bi došlo do pravne posledice, a pravna posledica jeste sticanje prava svojine stranog

državljanina na teritoriji Republike Srbije. Da li postoji veliki broj onih koji će ove uslove ispuniti? Ne postoji. Da li postoji interes? To je neko drugo pitanje, na koje ni u kom slučaju ova skupština ne treba da daje odgovor, jer je zakon samo postavio pravni okvir da bi se ta prava mogla ostvariti.

Ono što je takođe važno, ovaj zakon podrazumeva da se sticanje prava svojine od dana donošenja zakona može steći pod ovim uslovima. Znači, ubuduće, pro futuro, a ne unazad. To znači da će ovi uslovi, koji su definisani ovako kako su definisani, moći biti ispunjeni tek ako prođe veliki vremenski period. Dakle, poprilično dugi vremenski rokovi.

Međutim, ministre, ono što želimo, naročito ja kao govornik i kao član SPS-a želim iskreno da doprinesem da se ovaj zakon poboljša po kvalitetu, dobronamerno vama da sugerišemo, to je da prihvatite naše amandmane, koji idu u dva pravca. Jedan pravac je da se dodatno zaštiti interes Srbije, interes građana Srbije i teritorija Srbije, a to podrazumeva da se spreči kupovina zemljišta u pograničnom području. Šta to znači? Mi već imamo zakonsku regulativu koja podrazumeva da domaći državljani ne mogu sticati niti kupovati nepokretnosti koje podrazumevaju lociranje na graničnim područjima, a to znači da se nalaze uz granicu sa stranim državama, susednim državama.

Ako je tako, a jeste, jer je zakon propisao tu udaljenost na deset kilometara, onda bi to isto pravilo trebalo da važi i za strane državljane. Šta to znači? To znači da ne može steći pravo svojine na katastarskim parcelama koje su na bližoj udaljenosti od deset kilometara do granice. U suprotnom, dolazimo do opasnosti da dođe do povrede teritorijalnog integriteta, pa čak i ugrožavanja nekih drugih interesa države, imajući u vidu da ukрупnjavanjem zemljišta koje može da bude u prometu ne bude samo onaj korpus u površini koji je dozvoljen za sticanje prava svojine na dva hektara, nego značajno više. Automatski na taj način otvaramo vrata mogućnostima da neko u Crnoj Gori, Rumuniji, Bugarskoj itd. pretenduje na to zemljište kao svoje i na taj način dovodimo celu državu u jedan stepen ozbiljnije opasnosti.

Nadam se da ćete ovaj amandman prihvatiti, pošto nije jedini, ima sličnih, mislim da je i narodni poslanik Marijan Rističević sličan amandman istakao kao i Poslanička grupa SPS.

Drugi pravac razmišljanja u smislu poboljšanja kvaliteta ovog zakona kroz amandmane jeste formiranje fonda, fonda u koji će se slivati odgovarajuća novčana sredstva po pravu preče kupovine. Zašto? Zato što je dobro rešenje koje ste predvideli, da država Srbija ima pravo preče kupovine, to nije sporno, ali to zemljište koje se dobije po pravu preče kupovine treba da bude namenski opredeljeno. Mi u Poslaničkoj grupi SPS smatramo da bi najbolje rešenje za to zemljište bilo da se omogući da ga pribave oni kojima je najpotrebnije; to su mladi bračni parovi, mladi poljoprivredni proizvođači, oni koji od poljoprivrede

žele da dobiju osnovni izvor egzistencije sa pravom na ljudski prosperitet i odgovarajući standard. Mislimo da je to i sa humanističkog stanovišta i sa socijalnog aspekta, gde ćemo rešavati mnoga druga pitanja, i te kako značajno.

Iskreno vas molim da ovaj amandman ozbiljno uzmete u razmatranje, jer sigurno doprinosi rešavanju određenih pitanja koja na svaki način treba da budu rešena što pre, a čisto sumnjam da je iko u ovoj skupštini protiv rešavanja tih pitanja koja su prevashodno socijalnog karaktera.

Na samom kraju želim da ukažem na još jednu činjenicu koja takođe afirmiše ono što je vezano za odredbe ovog zakona. Na samom početku sam rekao da postoje različita pravna razmišljanja o obaveznosti, ustavnosti ili neustavnosti. Ja sam stav u ime Poslaničke grupe SPS izneo jasno. Dozvoljavam, naravno, da mi pravnici sučeljavamo mišljenja kada su u pitanju pravna uporišta, ali uporište za ovaj zakon jeste Ustav. Ponoviću, uporište za ovaj zakon jeste obaveza proistekla iz ugovora. Ugovor je na snazi, ugovor se zove SSP. Dok je god na snazi, on proizvodi pravno dejstvo. A kad proizvodi pravno dejstvo to znači da se obaveze moraju izvršavati onako kako su propisane.

U situaciji da biramo između SSP-a, Evropske unije ili izolacije od Evropske unije Poslanička grupa SPS nema dilemu – podržaćemo i ovaj zakon, podržaćemo obaveze, izmirenje i izvršenje obaveza iz SSP-a i u danu za glasanje glasaćemo. Zahvaljujem vam se na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Jovanoviću.

Reč ima narodna poslanica Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, koji je stupio na snagu 2013. godine nakon ratifikacije svih zemalja članica EU, ratifikovan ovde u Narodnoj skupštini septembra 2008. godine, razlog je da pri donošenju ovog zakona prvo iskažem svoju ličnu političku i svaku drugu zahvalnost političkim odlukama Socijalističke partije Srbije, Socijaldemokratske partije Rasima Ljajića, Saveza voJVodanskih Mađara, Liberalno-demokratske partije i političkoj odluci narodnog poslanika Tomislava Nikolića koji je tog septembra doneo odluku da poslanički klub kojem je predsedavao tada treba da podrži na glasanju ratifikaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. To je važan momenat.

Mislim da je vreme da odrastemo i prestanemo u ovoj skupštini da govorimo – mi nemamo s tim ništa, to su „ovi žuti“. Vi kažete, koliko god dugo hoćete, da nemate s tim ništa, to su „ovi žuti“, ali je ideja koju su „ovi žuti“ nosili pobedila i mi smo sad svi zajedno politički izvođači ideja Evropske unije. To je dobra vest. Šta ne valja?

Izvinjavam se poslaničkoj grupi Srpske radikalne stranke. Njih izuzimam, oni nikad neće sa „žutima“ nikakve ideje; na svoju štetu, ali nema veze.

Dakle, to su važni trenuci u istoriji jedne zemlje, važni trenuci u istoriji parlamenta jedne zemlje i važni trenuci za budućnost jedne zemlje. Kad u ovoj sobi bude dovoljno odraslih ljudi, onda ćemo na takav način razgovarati. Dok god budemo mislili da možemo da kao bajagi imamo stav da „mi s tim ništa nemamo“ i „taj SSP, to je u stvari skroz sve bez veze, nego moramo“, dotle neće biti reformi u društvu.

Znate šta je loša vest? To je loša vest za vladajuću koaliciju. Bez obzira na podršku, nećete vi kao vladajuća koalicija ni zbog SSP-a ni zbog prodaje zemljišta izgubiti podršku. Nije to razlog da ljudi kažu nećemo ovu vladajuću koaliciju. Izgubićemo tempo da iskoristimo šansu da stvarno menjamo društvo ostanemo li ovako detinjasti u raspravi kakvi jesmo.

Evo ilustracije: narodni poslanici dobiju Predlog zakona, u tom predlogu zakona ima obrazloženje, narodni poslanici čitaju to obrazloženje; Vlada je šaljući predlog izmena i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu u obrazloženju za ustavni osnov navela član 97. stav 1. i tačku 9, tačku 12, koja govori o obezbeđivanju održivog razvoja i mera za podsticanje ravnomernog razvoja i unapređenju životne sredine. U razgovoru na Odboru i ovde ustavni osnov je član 85. Pa, odlučite se. Ako jeste ustavni osnov, onda kao odrasli ljudi unesite to u Predlog zakona koji dođe narodnom poslaniku. Ako nije, ne lažite. Toliko je jednostavno. Dakle, član 85. služi kao poštapalica za – ne bismo mi ovo da usvojimo, ali eto. Nemojte to da radimo.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je dobar. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je doneo dobra i ekonomiji Srbije i statusu Srbije na svim onim poslovima gde se inače menja, ne samo kada je u pitanju ekonomija, trgovina, razvoj i poljoprivreda. To je važan dokument. Kada su počeli pregovori između Srbije i EU, novembra 2005, takođe je bilo odraslih ljudi koji su saradivali zato što je to dobro za Srbiju. Ja sam saradivala sa onima koji su tada govorili da na „žute“ treba sanitarni kordon. Ne možete vi ideju da se ova Srbija uredi i odraste ničim oblatiti, koliko god „žute“ ružili, samo možemo zajedno da gubimo vreme, kao što to radimo sa ovim zakonom.

Dalje, igranje sa ustavnim osnovom, to se, ministre, ne radi. To se prosto ne radi. Ne pošalje se meni ustavni osnov u kome ne piše član 85, a u raspravi se priča o članu 85. kao ustavnom osnovu. To se ne radi, kako da vam kažem. Ozbiljni ljudi u EU, na koju hoćemo da ličimo, to ne rade. Ovo nije zamerka, ovo je sugestija. Doći ćete za manje od šest meseci sa neminovnim izmenama i dopunama Zakona koje se tiču važnih poglavlja 11, 12 i ostalog, da li ćemo da završimo sa fazom da li je član 85. ustavni osnov ili nije.

Šta je suština ovog zakona i zašto ja neću da glasam ako se ne prihvate amandmani koje smo predložili? U članu kojim definišete poljoprivredno zemljište u državnoj svojini briše se rubrum da bi se uvelo da se govori samo o zemljištu u privatnoj svojini. Nemam ništa protiv. Pravna lica uopšte nisu tema ovog zakona. Pravna lica mogu sad da imaju zemlje koliko hoćete. Koliko je javno i jasno ko su pravna lica, ko laže, ko preti seljacima, ko hapsi, ko ne da zemlju, ko je kriminalac, ko nije, to nije predmet vašeg zakona uopšte. To je naš posao. Mi narodni poslanici trebalo bi da 'leba jedemo od toga da utvrdimo da li se po prethodnim odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koje nisu tema izmena i dopuna, odvijaju procesi u Srbiji na štetu Srbije, a na korist male grupe ljudi koji misle da im se arogancijom, bahatošću može sve po Vojvodini i šire od Vojvodine. Nije tema.

Zašto tražim da ostane poljoprivredno zemljište u državnoj svojini? Zato što ste dodavanjem samo nadnaslova da se radi o privatnoj svojini, brišući „državnoj svojini“, ostavili Glavu 2.2 u kojoj i dalje stoji kako ide promet zemljišta u državnoj svojini i nijedna odredba tu nije menjana. Zbog toga sam napisala da tražim da se briše taj član izmena i dopuna, jer je to svojevrsna zakonska obmana da se sa državnim zemljištem neće baš ništa desiti. Hoće, kao što se dešava. Hoće, kao što smo tvrdili i vašoj prethodnici, ministarki Snežani Bošković Bogosavljević, da su izmene i dopune Zakona iz 2015. godine loše i štetne. To imamo na terenu.

Na kraju, umesto svih ovih maštovitih, neću da kažem, uvek volim da čitam tekstove koje radi struka, a znam da prepoznam kad je neko smislio neku politiku, a kada je struka uradila odredbe kroz član 72đ koji dodajete u ovaj zakon. Vi hoćete da kažete tim odredbama dve stvari: ili nikada niko ko je član i državljanin bilo koje zemlje EU neće moći da kupi zemlju, ili će to moći ljudi koji imaju dvojno državljanstvo. To je poruka vaših odredaba koju sam ja svela na te dve. Ako već hoćete tako, napišite onda to u zakonu. Odrastimo. To je cela ideja.

Kako se i na koji način ustavni osnov i član 97. poštuje ili ne poštuje, završiću samo sa jednim predlogom ministru Nedimoviću. Vi ste spominjali „Tenis“; mi znamo kako „Tenis“ sa svojim biznis-planom dolazi do 30 plus 10, ili 15 plus 15 hiljada hektara. Uđite u Skupštinu i unesite Nitratnu direktivu. Ja ću da podržim investicione planove „Tenisa“ posle stupanja na snagu Nitratne direktive. Toliko je jednostavno, zaista, biti evropski orijentisan. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Čomić.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani narodni poslanici, mislim da treba, u najmanju ruku, zbog ovih predloga, da

iznesem svoj stav o njima, jer je tema Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju jedna važna tema, koja je u poslednjih deset godina, ili koliko već devet, deset i više, pobuđivala toliko pažnje i imala važnost za politički život Srbije da moram da kažem stvari koje se tiču ovog dela o kome danas razgovaramo.

Nesumnjivo, Srbija je preuzela svoje obaveze, to su međunarodni sporazumi, i tu uopšte nema dvojbe. Niko ovim ne želi da delegitimiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. To je jedna stvar.

Druga stvar, što se tiče liberalizacije poljoprivrednog zemljišta, nama je cilj da ovim zakonom popravimo ono što se tada, u trenutku kada je pregovarano, iz različitih razloga nije uspelo. Da li zato što je neko očekivao da će već 2010/11. godine Srbija biti član EU ili je smatrao da će, kao u slučaju Rumunije, potpuna liberalizacija dovesti do novih investicija ili nečeg sličnog, ne želim da ulazim u to, jer lako je posle bitke biti general, samo kažem da je u ovom trenutku ovo što smo predložili način da popravimo, i to u roku koji je predviđen Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju.

Što se tiče ustavnog osnova, mislim da i jedna i druga odredba... I član 97. ima svoju ulogu, pažljivo sam ga pročitao posle vaše jučerašnje diskusije na Odboru. Ali rekao sam juče u raspravi, i to je činjenica, da smo to dopunili kasnije, da je i član 85. Član 85. je noseći, član 97. govori o održivom razvoju Srbije. Jeste, ova stvar je važna za održivi razvoj Srbije, jer ukoliko ovo ne donesemo, postoji opasnost od rizika za održivi razvoj Srbije. Vi ste toga svesni.

Što se tiče zakupa poljoprivrednog zemljišta, nikakvih petnaest, dvadeset, pedeset hiljada hektara nije uopšte u opticaju u ovom trenutku. U ovom trenutku u opticaju je površina od pet hiljada, sa intencijom da još neki projekat prođe i neće biti ni blizu toliko koliko ste smatrali.

Što se tiče Nitratne direktive, spreman sam da razgovaramo o njoj. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Ministre, vi ste Vlada; meni pošaljete dokument gde piše ustavni osnov, zakon važan, hitan postupak i sve ostalo. Ne može ovde da ne piše član 85. pa ste se vi posle setili. Nema veze, razumem kako se to dešava. Raznih sam se ministara nagledala i lakše je bilo onima koje nisam podržavala, kako da vam kažem. One koje ja podržavam, njima je bilo mnogo teže.

Zašto vam to govorim? Zato što Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju... Šta god vi komentarisali o pregovaranju, to je vaše pravo, to ne stoji činjenično, ni za 2005. godinu, a pogotovo ne za 2006. godinu, kada su odnosi između EU i Srbije bili zamrznuti zato što Srbija nije saradivala sa Hagom. Niko nije s nama pregovarao ni o čemu.

Znači, kad god hoćemo da zaista napravimo pomak, onda i član 85. i član 97, nabrojite koliko god hoćete članova, vi ste Vlada, vi meni dajete da čitam, ali nemojmo više – hteli smo, ali eto; naše dobre namere, ali eto, nije nam uspelo. To je paradigma. Zato s vama to mogu da razgovaram, ne mogu sa svim ministrima, zato što ima nekih koji čuju i nekih koji ne čuju, pa da se ne trošim na druge koji ne čuju. Paradigma je – hteli smo, ali nije nam uspelo. Nemojte „hteli smo“; kažite – sada vidim tumačenje člana 85, nismo ga stavili, i sve je pet.

Nitratnu direktivu, ja ću vam potpisati ako treba; vi znate da je to šest članova i dva, pre nego što ide u izdavanje bilo kome u Vojvodini bilo koja zemlja, jer je važno da nam ostanu ne lagune osoke ili čega god, nego zdravo zemljište, zdrava voda i zdrav vazduh. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala na diskusiji.

Reč ima narodna poslanica Ivana Stojiljković.

IVANA STOJILJKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, samo ću kratko da podsetim građane, zbog svih ovih kontradiktornosti koje su mogli da čuju juče i danas, prosto da ne budu zbunjeni ko ovde šta brani i ko se za šta zalaže, kako se branila poljoprivreda od 2000. do 2012. godine, a kako se to zaista radi danas.

Evo, vrlo kratko: poljoprivreda je tada poslužila, odnosno tadašnje vlasti su dozvolile tajkunima da uvedu monopol u ovu privrednu granu i dođu do vrlo lakih i brzih zarada. Tada je zauvek prodato oko 300.000 ha po ceni od pedeset miliona evra; kada se izračuna, to izađe oko 200 evra po jednom hektaru. Koliko je to malo, podsetiću građane da je danas to najmanja cena zakupa jednog hektara za poljoprivredno zemljište, i to na godišnjem nivou.

Ostatak zemljišta po Vojvodini uglavnom je bio uzurpiran. Neko je to obrađivao, a nije se plaćao zakup za to. Za to postoje dokazi zato što se primenom Zakona o poljoprivrednom zemljištu pronašlo oko 60.000 ha ovakvog zemljišta, za koje se sada plaća oko deset miliona evra godišnje; to su prihodi koji idu u budžet i ponovo se vraćaju, kroz razne podsticaje, u poljoprivredu.

Mi smo 2015. godine usvojili Zakon o poljoprivrednom zemljištu, i tada je rešen problem prodaje državnog zemljišta, gde je navedeno da državno zemljište može da kupi samo domaće fizičko lice, domaći poljoprivrednik, i to najviše 20 hektara.

Oni koji su danas najglasniji i na neki način kritikuju današnje izmene Zakona upravo su oni koji su napravili katastrofalne greške kada su pregovarali oko ovog zakona i potpisivali ga 2007. i 2008. godine. Tada nisu obezbedili bolje uslove i ovaj prelazni period za koji mi sada na ovaj način moramo da se izborimo.

Ovakve izmene, koje će sprečiti potpunu liberalizaciju prometa poljoprivrednog zemljišta, veoma su važne, zato što će to da zaštiti našeg poljoprivrednika i našu zemlju. Restriktivne mere koje su uvedene veoma su značajne. Strani državljanin koji ima nameru da kupi privatno poljoprivredno zemljište mora deset godina da živi, odnosno bude nastanjen u lokalnoj samoupravi u kojoj namerava da kupi poljoprivredno zemljište, da se bar tri godine bavi poljoprivredom, da obrađuje svojim mašinama i svojim oruđem. Kada već ispuni te uslove, opet je u riziku da kupi maksimalno dva hektara poljoprivrednog zemljišta, zato što država ima pravo preče kupovine. Dakle, ovo su ta tri restriktivna uslova koja neće dozvoliti, ukoliko država proceni, ako do toga dođe, da stranac može da kupi, a vrlo su teški uslovi – znači, država može da spreči da dođe do te kupovine.

Pored toga, imamo još uslova koji moraju da se ispune, a to su: da ovo poljoprivredno zemljište ne može da pređe u građevinsku namenu, da nisu u pitanju zaštićena prirodna dobra, da nije u blizini vojni kompleks, a to je veoma važno. Nadam se da će ministar, odnosno da će Vlada usvojiti amandmane koji su uloženi i da se neće moći kupovati zemljište koje je uz samu granicu, deset kilometara da bude udaljeno. To je sve ono što može da predstavlja opasnost po našu zemlju i upravo ta mala privatna poljoprivredna vlasništva mogu da predstavljaju opasnost.

Meni je žao što danas ove izmene mnogi sa podsmehom komentarišu, kažu da niko ne može da ispuni ove uslove. To i jeste bio cilj. Uslovi koji bi važili da nismo doneli ovakve izmene i onakav status kakav je imala Vojvodina, gde su se čitava imanja prodavala za 5.000–10.000 evra, sa okućnicama i sa hektarima zemljišta, upravo su bili veoma primamljivi za strance koji žive u blizini naših granica, da vrlo lako dođu i da kupe. Znači, nama jeste bio cilj da zaštitimo nacionalne interese i onemogućimo nastanjivanje stranaca pod uslovima kakvi su bili, olakšani, a da stranci nemaju nameru da žive u našoj zemlji. Znači, veoma restriktivni uslovi.

Ono što vidimo jeste da postoji dobra namera, jer Vlada i ova država već godinama unazad ulažu u poljoprivredu. Znamo da je 2017. godine uvećan budžet za oko tri i po milijarde, da je četiri puta uvećan budžet za investicije u poljoprivredi, da postoje podsticaji za kupovinu nove opreme sa povraćajem 50–65%, da postoje podsticaji da ostanu mladi do 40 godina na selu, sa projektima, sa investicijama od 1,2 miliona evra, gde država vraća novac u vrednosti 75% od te investicije.

Dakle, brojni su projekti, projekti navodnjavanja; država ozbiljno ulaže u poljoprivredu i vidimo dobre namere ove vlade i države da se poljoprivredna grana podigne na najviši nivo. Zato ćemo u danu za glasanje podržati ove izmene Zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Ja ću ovu načelnu raspravu da započnem jednom rečenicom. Mislim da su svi oni koji su glasali za Zakon o potvrđivanju Sporazuma (SSP i onaj Prelazni sporazum), 9. septembra 2008. godine, u obavezi danas da glasaju za ove izmene Zakona; oni koji su bili protiv SSP-a, u obavezi su da budu protiv ovog zakona, pa neka se svako nalazi gde je bio 9.9.2008. godine.

Juče smo imali svojevrsnu manifestaciju mahanja nekim falsifikatima. Recimo, Tomislav Nikolić je objavio jedan, navodno, zapisnik. Nije on objavio zapisnik da bi se pravdao šta je nekada neko razgovarao, nego je na bazi tog novinskog teksta Vojislavu Šešelju uskraćena telefonska komunikacija sa timom za odbranu, a posle mesec dana ja sam dobio zabranu da idem u Hag, da ga posećujem. Tako da kada se maše ovde, to podrazumeva da opet postoje neke namere u kontinuitetu.

Dajte zatvorite ovaj prozor što landara ovde, vidite ovu promaju.

Da krenemo sa Predlogom zakona. Ministre, ne možete vi u obrazloženju da napišete – član 63. stav 2. Zakona o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Pa taj zakon ima samo četiri člana! Mogli ste da napišete – član 63. stav 2. Sporazuma. Vidite, kada čitaju obrazloženje, mi smo juče slušali ovde da taj zakon ima hiljadu i nešto članova.

Moram da vam kažem da je član 2. tog Zakona o potvrđivanju Sporazuma imao zadatak da spasi čast Republike Srbije, jer to je praktično jednostrana izjava volje Narodne skupštine kako oni tumače taj sporazum. Tu je jasno rečeno da Narodna skupština Republike Srbije tumači da taj sporazum treba da se primenjuje na celoj teritoriji Republike Srbije. I Ustav Republike Srbije i član 2. ovog Zakona o potvrđivanju Sporazuma obavezuju i Narodnu skupštinu i sve buduće i prethodne vlade da u svakom nasrtaju želje da se što pre dođe u EU imaju u vidu i Ustav i ovu odredbu.

Samo da vas podsetim, 2015. godine terorističko Kosovo je takođe ratifikovalo Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU. Tada je njihov ministar inostranih poslova svečano izjavio – zamislite, taj sporazum su ratifikovale i one države, to je onih pet članica EU, koje nisu priznale nezavisno Kosovo. Tako da to jeste jedan politički proces i zato pozivam sve one koji nisu 2008. godine glasali za Sporazum da ni danas ne glasaju za ove izmene i dopune Zakona.

Sledeći momenat koji je vrlo važan jeste što i predlagač i pojedini predstavnici vladajućih stranaka ovde koriste nešto što se zove analogija – iz nečega što je nepodobno izvlače pravilo i za ovu situaciju. Ja njih ne krivim. Ne krivim ih. Zašto? Juče sam pohvalio Vladu, kada ste uputili ovakav predlog zakona i kada ste rekli da mora da se uradi zbog SSP-a, vi ste praktično rekli da

međunarodni ugovori mogu biti sastavni deo pravnog poretka Republike Srbije samo ukoliko se obaveze iz međunarodnih ugovora ugrade u naš pravni sistem, odnosno u naše zakone. Iz toga se izvlači zaključak da SSP nas uopšte formalnopravno ne obavezuje, a obavezivaće nas samo onoliko koliko mi prihvatimo da nešto ugradimo u naš pravni poredak. Zato kažem, nemamo obavezu da menjamo naš Zakon o poljoprivrednom zemljištu.

Sada ću malo da se vratim na onu analogiju koju neki koriste ovde, ne zameram im. Mi smo imali izuzetno dobre propise i u starom Ustavu, ako izuzmemo onu društvenu svojinu, pa i u ovom novom Ustavu. Imali smo samo jednu pravnotehničku nepreciznost, kada se kaže: „svi oblici svojine su ravnopravni“. „Oblik svojine“ ne zna se šta znači, ali nema veze.

Kako smo došli u ovu situaciju, koju s pravom neki koriste, da su neka pravna lica iz inostranstva postala vlasnici poljoprivrednog zemljišta? Došli smo zahvaljujući ekonomistima matematičarima, pohlepticima, u vidu Mladana Dinkića, Aleksandra Vlahovića, Labusa, Pitića, Dušana Vujovića, pošto je on njihov tata, jer su oni osmislili sistem privatizacije i izvršili svojevrstu zamenu teza. Da bi nešto predstavili kao kapital, oni su rekli kapital jeste i imovina, kapital jeste i dobro, kapital jeste i nepokretnost, kapital jeste i pokretna stvar, kapital jeste i pravo. Rekli su – baš nas briga kakav je status pojedinih oblika svojine, to je sve kapital, mi privatizujemo kapital. I, u okviru privatizacije kapitala otišlo je i poljoprivredno zemljište. Potpuno neustavno i nezakonito, na to moram da vam skrenem pažnju.

Sada bih zamolio predstavnika predlagača, pošto ćemo imati verovatno u ponedeljak raspravu o amandmanima, da se raspita, pretpostavljam da nije u mogućnosti da odgovori sada... Vidite, našim propisima je predviđeno da strana fizička i pravna lica koja obavljaju delatnost u Srbiji (znači naglasak je na delatnosti, privrednoj delatnosti), pod uslovima uzajamnosti mogu sticati pravo svojine na nepokretnostima na teritoriji Srbije koje su im neophodne za obavljanje delatnosti. I sad da stanemo.

U sledećem članu 82v navedeno je pod kojim uslovima. Da li je uslov uzajamnosti ispunjen, Ministarstvo pravde daje svoje mišljenje. Da li je uslov vršenja delatnosti i da li su te nepokretnosti neophodne za vršenje te delatnosti, daje Ministarstvo trgovine. Ja sumnjam, nemam dokaza ali sumnjam, da su u svim tim privatizacijama i u svim ovim ugovorima na koje se poslanici s pravom pozivaju da je stranac stekao pravo svojine na nepokretnosti koja se zove poljoprivredno zemljište, poštovane ove dve odredbe, ove dve važne obaveze ministarstava. Bez ova dva mišljenja ne može da se registruje nijedan ugovor o prometu nepokretnosti. A i ugovor o privatizaciji nekog preduzeća je takođe u tom rangu ugovora o prometu nepokretnosti.

Ovde je svojevrsna zamena teza. Neko je sa tumačenjem šta sve ulazi u kapital koji može da se privatizuje ubacio i poljoprivredno zemljište, koje je dobro od opšteg interesa, koje trpi određena ograničenja, samo na tim dobrima postoji pravo preče kupovine u korist Republike Srbije.

Samo da vam skrenem pažnju, ako ste zabranili da se strancu prodaje državno zemljište, pošto su svi oblici svojine ravnopravni, kako ste onda mogli privatnu svojinu na poljoprivrednom zemljištu da omogućite strancu? Vi ovde ubacujete nešto što je Evropska unija. Pa mi nismo članovi EU. Hvala bogu, nikada nećemo ni biti članovi EU. Nećemo.

Predložio bih vam da izvršite analizu i da donesemo propise da vratimo sve u pređašnje stanje. Da bi se došlo u pređašnje stanje, verovatno je potrebna i neka vrsta nacionalizacije onoga što je nezakonito urađeno.

Samo da vam skrenem pažnju, uzmite stare knjigovođe, i u bivšoj SFRJ bio je promet poljoprivrednog zemljišta ograničen, ali kako se vrednost nekretnine određivala? Prema ulaganjima društvenog pravnog lica, jer nekretnina nije imala tržišnu vrednost. Ovde su nas mangupi sa varijantom tržišne vrednosti prevarili. Ono što je urađeno sa preduzećima u društvenoj svojini, to je urađeno sa svim nepokretnostima, i sa poljoprivrednim zemljištem, i sa gradskim građevinskim zemljištem, i sa prirodnim bogatstvima, koja nikako ne mogu biti u prometu.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Krasiću.

Reč ima narodni poslanik Srbislav Filipović.

Izvolite.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, želim na početku svog izlaganja da kažem da ću podržati predložene izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Nas koji smo danas u ovoj sali Skupštine Republike Srbije, koji smo deo većine koja podržava Vladu Republike Srbije i predložene izmene zakona koji je na dnevnom redu, i one koji se protive ovakvim izmenama dele dva pojma. Ta dva pojma su: odgovornost, odgovornost prema svojoj zemlji, odgovornost prema njenoj budućnosti, i poštenje. Naravno, tu je i pitanje doslednosti. Zašto kažem odgovornost? Morate da budete odgovorni kao ljude koji vrše vlast. Ne smete da danas radite jedno, sutra nešto drugo.

Neki su pre nas loše pregovarali sa EU, loše je ispregovaran SSP. Šta mi danas treba da uradimo kao neko ko teži članstvu u EU? Treba da kažemo – ne, mi to sada nećemo? Ne, mi pokušavamo da ovakvim izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu sprečimo nešto što je neko hteo da uradi tada kada je potpisivao takav SSP, neko ko je tajkunima predavao poljoprivredno zemljište u bescenje pa je mislio da će vladati doživotno, pa će 2017. godine da

krenu stranci da kupuju poljoprivredno zemljište u Srbiji od tih istih tajkuna, a oni od tajkuna da uzimaju proviziju. To je taj krug nakaradne politike kakvu su vodili bivši vlastodršci. Mi danas pokušavamo da ovakvim izmenama popravimo nešto što je loše urađeno za vreme prethodne vlasti, nešto što nije bilo dobro.

Neki od bivših evrofanatika su u toku jučerašnjeg dana govorili protiv Evropske unije. Meni nije jasno za šta su ti koji su tada potpisivali SSP; jedan dan su za EU, drugi dan nisu za EU. Neka se prvo sami u svojim redovima opredele za šta su. Mi jesmo za EU, za evropske vrednosti, jesmo za evropske integracije, ali smo pre svega za Srbiju, da čuvamo i branimo interese Srbije, interese srpskih poljoprivrednika, interese naših proizvođača i interese države Srbije. E, ovakve izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu čuvaju interese Srbije, interese naših poljoprivrednika i naše poljoprivrede.

U tom smislu, potpuno podržavam predložene izmene i dopune Zakona. Mislim da nema potrebe za bilo kakvom brigom, za bilo kakvim strahom, jer mi nismo čuli od opozicije za ova dva dana ništa konkretno, ništa osim gole kritike, gole mržnje, isprazne priče, koja ni njima ništa ne znači, za koju ni oni ne znaju kuda vodi. Mi znamo gde to vodi; to vodi dotle da oni nakon nekih narednih izbora u Skupštini više neće biti, jer vi morate i kao opozicija i kao vlast biti odgovorni prema biračima. Mi to jesmo. Ministarstvo koje vodi gospodin Branislav Nedimović pokazalo je izuzetno visok stepen odgovornosti prema poljoprivredi i državi Srbiji. Siguran sam da će ovakve izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu dati one efekte kakvi trebaju danas državi Srbiji. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Filipoviću.

Narodni poslanik Snežana Bogosavljević Bošković. (Nije tu.)

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

Izvolite.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Poštovane kolege poslanici, poštovani ministre, poštovani građani Srbije, još jednom ću da ponovim ono što sam juče rekao na samom početku svoga izlaganja. Dakle, ovo je još jedan od zakona kojima nas Vlada spasava od pretnji za koje strahove manje-više sama raspiruje, uz žestoku medijsku podršku medija koji su manje-više potpuno kontrolisani od strane vlasti.

Odakle zapravo dolazi veća pretnja da neko dođe u posed našeg poljoprivrednog zemljišta? Mislim, stvar je elementarna, verujem da ovo svi narodni poslanici znaju, ali ponoviću ipak zbog građana. Dakle, Zakon o privrednim društvima u ovoj državi propisuje u svom članu 145. da osnovni kapital društva iznosi sto dinara. U našoj državi društvo sa ograničenom odgovornošću može registrovati bilo ko, odakle god bio: sa Sejšela, sa Britanskih Devičanskih Ostrva, iz Tortole, iz Delavera, iz Prištine, Zagreba, Moskve, Sibira,

kakogod. Treba mu sto dinara i dodatni troškovi taksa, advokata, notara, ali ako ima da kupi poljoprivredno zemljište, snaći će se on i za te dodatne troškove, nikakav problem to njemu biti neće.

Kad taj neko tako registruje kompaniju, ta kompanija će kao pravno lice pristupiti pregovorima o kupovini poljoprivrednog zemljišta sa svakim ko je voljan da proda poljoprivredno zemljište. Kupoprodaja će se desiti kao i svaka kupoprodaja – onda kada strane u dogovoru postignu saglasnost oko obostrano prihvatljive cene. Poljoprivredno zemljište će biti prodato toj kompaniji čiji vlasnik ju je osnovao sa sto dinara, odakle god bio. On čak ne mora ni da osnuje svoju kompaniju. Odakle god dolazio, može da kupi udeo u nekoj domaćoj kompaniji, na berzi da kupi akcije, u direktnoj pogodbi da kupi udeo ili akcije, zavisno od toga da li je akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću. Ako ta kompanija u kojoj on kupuje udeo u svojoj imovini ima poljoprivredno zemljište, on postaje vlasnik poljoprivrednog zemljišta srazmerno svom vlasničkom udelu u toj kompaniji. Eto, možemo to tako pojednostavljeno predstaviti građanima.

Prema tome, iz privrede, dakle iz domena kompanija i kompanijskog prava, dolazi pretnja da neko kupi jeftino, brzo, kako god, veliku količinu poljoprivrednog zemljišta. Dakle, to su ozbiljni investitori i tu je javni interes i državni interes, gde država treba da se zaštiti da zadrži kontrolu nad jednim ovako važnim prirodnim i privrednim resursom kao što je poljoprivredno zemljište, koje je s razlogom u Zakonu proglašeno za dobro od opšteg interesa.

Dakle, ono što mi danas raspravljamo, ono o čemu danas pričamo, takođe je pretnja, ali mnogo manja – dužan sam reći ne i beznačajna – i nju takođe treba ozbiljno regulisati i zakonom propisati, jer se i tu štiti javni interes kao i na svakom drugom mestu. Izabrani predstavnici građana, bilo da su u zakonodavnoj ili izvršnoj vlasti, dužni su taj interes zastupati, sporazume međunarodne zaključivati tako da odredbe budu što preciznije dogovorene i da javni interes države Srbije i njenih građana bude što bolje zacementiran.

Predmetna odredba Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju je dvosmislena. O tome sam juče govorio, danas ne bih nikoga zamarao ponovnim temeljnim iščitavanjem. Kakvo god bilo njeno tumačenje, za mene je merodavno da Vlada Republike Srbije u Predlogu zakona u obrazloženju kaže da smo 1. septembrom 2017. godine, dakle rokom koji ističe 1. septembra 2017. godine, u obavezi da državljanima EU damo isti tretman kao i našim građanima kada je sticanje vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem u pitanju.

Pročitaću šta piše Vlada Republike Srbije u obrazloženju: „U periodu od četiri naredne godine“, a taj period ističe 1. septembra ove godine, „trebalo je da usklađujemo naše zakonodavstvo“, dakle, trebalo je da smo to već završili, „kako bi državljanima država članica EU osigurali isti tretman“.

Dakle, mi sada donosimo zakon politički potpuno na domaćem interesu, štitimo domaći interes, ali on je suprotan odredbama SSP-a. Dakle, predlagač u svom obrazloženju zapravo kaže nešto što zakon ne reguliše. Logično pitanje je – ako već donosimo zakon koji je suprotan SSP-u, zašto onda nismo išli do kraja pa u potpunosti zaštitili domaće poljoprivredno zemljište od prometa između fizičkih lica domaćih i stranih državljana i uradili ono što je uradila susedna Hrvatska, onemogućili bilo kojim stranim državljanima, odakle god da dolaze, da kupe poljoprivredno zemljište, bilo da su iz Holandije, bilo da su iz Bangladeša? Dakle, trebalo je ići do kraja.

Da zaključim, donosimo zakon koji je suprotan SSP-u, jer smo ovu problematiku pet godina zapuštali pa smo došli do par dana pre isteka roka i zakon usvajamo po hitnom postupku, na vanrednoj sednici, na koju vladajuća većina čak nije uspela ni da dovede više od 125 poslanika i da ih vrati sa godišnjih odmora na ovu sednicu, na ovako važnu temu, na kojoj nam Vlada brani građane od pretnji da će ostati bez poljoprivrednog zemljišta i da će sutra biti gladni.

Pod dva, propisujemo mere koje će naše građane stavljati u položaj lošiji od građana Hrvatske i Mađarske, jer naši građani tamo neće moći kupiti poljoprivredno zemljište ni kada postanemo član EU. A nismo morali tako propisati, jer i inače propisujemo zakon koji je suprotan odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Pod tri, propuštamo priliku da propišemo uslov uzajamnosti, iako znamo da režim pod kojim stranci mogu kupovati poljoprivredno zemljište nije jednako regulisan ni u svim državama EU. Opet primer Mađarske i Hrvatske.

Nedovoljno štitimo zemlju od suše i grada, jer su nam projekti navodnjavanja nedovoljni i kasne. Pare koje od osiguranja uzimamo za zaštitu od građana, to je prošle godine bilo 2,3 miliona evra, nemamo informaciju na šta se troše, jer Ministarstvo te stvari u svojim izveštajima precizno ne navodi.

Za poljoprivredu u budžetu generalno izdvajamo mnogo manje od njenog učešća u BDP-u, dakle, 2,47% od ukupnih rashoda i izdataka srpskog budžeta u odnosu na 10, 12, prošle godine čak i 15% njenog učešća u BDP-u.

Konačno, ovde se branimo od stranaca fizičkih lica, a na drugoj strani po pravu prvenstva zakupa damo i do 30% zemlje na nivou lokalne samouprave pravnim licima, koja subvencionišemo, koja imaju interes da dođu ovde jer ovde mogu da rade mnogo toga što kod kuće ne mogu. Ovde su zakonski propisi labaviji. Ovde se čak i tako labaviji zakonski propisi labavije sprovode, mogući su dogovori. Dakle, interes da dođu postoji. I, što je najvažnije, ovde je obezvređen rad. Ovde je operativni trošak radne snage, dakle, jeftina radna snaga. U krajnjoj liniji, naša vlada tu reklamnu poruku promovise na Si-En-Enu – Srbija, zemlja jeftine radne snage.

Dakle, obezvređen rad građana, to je direktan input koji je operativni trošak veoma jeftin. Motiv pravnih lica da dođu ovde je očigledno jasan. I mi još ih dodatno podstičemo pogodnošću prvenstva zakupa i masivnim subvencijama. Hvala Vladi Republike Srbije na toj vrsti zaštite domaćeg interesa, domaćeg poljoprivrednika i domaćih građana generalno. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani narodni poslanici, želim, pre svega zbog javnosti, iako smo juče vodili raspravu maltene o istoj stvari... Kada bih uzeo stenografske beleške, kada bih imao pravo da ih uzmem (možda imam pravo), verovatno bi se u šest reči razlikovalo izlaganje.

Hoću da kažem, pre svega zbog javnosti, jednu stvar: morate da razlikujete, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju reguliše odnose između Srbije i EU kao zajednice, a ne sa svakom pojedinom državom ponaosob. Morate da razlikujete tretman od uslova. Tretman je omogućen u pogledu poljoprivrednog zemljišta, ali su stavljeni uslovi u interesu Srbije. Uslovi koji su postavljeni služe za popravljavanje onoga što u postupku pregovaranja nije završeno do kraja. To je suština cele priče.

Priča o navodnjavanju, priča o protivgradnoj mreži, juče smo komentarisali to, ne bih ponovo da dužimo.

Činjenica je da je tretman jedno, uslovi su drugo i na ovaj način popravljamo ono što možemo. Kraj.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima gospodin Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala. Veoma kratka replika.

Ministre, ako pregovaramo sa EU u celini, onda imamo jednu tačku pregovora, onda smo mogli izmeniti SSP sa tim jednim pregovaračem.

Podsetiću vas, državni sekretari u ministarstvima Vlade Republike Srbije više puta su rekli da je izmena SSP-a nemoguća zato što bi to podrazumevalo ratifikaciju od strane svih zemalja članica EU. Mi ipak pregovaramo sa zemljama članicama EU, a ne sa EU u celini.

Samo toliko. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Ministar Nedimović ima reč.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Niko ne može da kaže da je nešto nemoguće, sve je teorijski moguće. Da li je izvodljivo i u kojim rokovima, to je stvar za veliku diskusiju. Razgovara se, činjenica je, sa svakom zemljom

ponaosob ukoliko želite da idete u izmene, ali što se tiče Sporazuma, one su ratifikovale, svaka pojedinačno, ovaj sporazum, on je kao takav stupio na snagu.

Imam utisak, koliko sam razumeo juče u uvodnom izlaganju, vi ste stranka koja je, pretpostavljam, proevropski orijentisana. Po nekim istupima, ja više ne znam da li ste u ovom delu ili ste u ovom delu ili ne znam ni ja gde. Uz dužno poštovanje, mislim da bi jedna od prethodnica koja je ovde govorila na temu izmena Zakona možda mogla da vam objasni o čemu se tačno radi, oko SSP-a.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima Zvonimir Đokić.

Izvolite.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Zahvaljujem.

Juče i danas smo, poštovane kolege narodni poslanici, imali priliku da čujemo i ozbiljne diskusije i manje ozbiljne, i tužne, otužne itd., ali hajde da se vratimo na dnevni red i da stavimo stvari na svoje mesto.

Glavobolju nam ovih dana stvara obaveza koja proizlazi iz jednog međunarodnog pravnog akta koji je Srbija potpisala sa EU, tj. Evropskom zajednicom. Radi se o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, na osnovu koga, prihvatili smo tada, imamo obavezu da do 1. septembra, dakle za nekoliko dana, uskladimo svoje zakone tako da žitelji ili članovi, državljani EU imaju gotovo jednaka prava ili jednaka prava kao i državljani Srbije u kupovini poljoprivrednog zemljišta.

Da se nama ne bi prebacivalo kako smo nedorasli ili neozbiljni itd. i da sada sve najgore govorimo o tom Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju – ne kritikujemo mi sam Sporazum, koji je svakako dobar za Srbiju, mi kritikujemo pregovarače koji nisu svojevremeno dobro ispregovarali i doveli su nas u poziciju kakvu nema nijedna zemlja članica EU, niti bilo koja zemlja koja je bila kandidat za ulazak u EU.

Da li je Božidar Đelić, tadašnji potpredsednik Vlade, bio dobar pregovarač ili ne, stvar je za diskusiju, ali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju nije dobro ispregovarao, on i čitav tim, koji je bio sastavljen uglavnom od predstavnika tadašnje vlasti. Zbog toga što ga nisu dobro ispregovarali, mi smo sada u problemu. Želimo da rešimo taj problem i našli smo način kako ćemo ga rešiti. Rešićemo ga zakonom koji danas usvajamo, tj. Predlogom zakona o izmeni i dopuni Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Ne bih rekao da je Božidar Đelić loš pregovarač, rekao bih da je imao drugačije namere i prioritete. Nije njemu interes države Srbije tada bio na prvom mestu. Njemu su na prvom mestu bili interesi pojedinih centara moći, kojima je omogućio da u kratkom vremenskom periodu pokupuju oko 300.000 hektara poljoprivrednog zemljišta.

Samo četvorica ljudi, četiri osobe drže preko 100.000 hektara zemlje, nadajući se da će u roku od četiri godine, evo sada, ovog 1. septembra, oni i dalje biti na vlasti i da će upravo sada moći ponovnom preprodajom te zemlje da višestruko povrate uloženo. Procene su da bi ta zemlja, recimo, u narednih pet–deset godina bila skuplja, koštala pet i do deset puta više nego sada.

Da li je ova vlada, a bilo je takvih primedaba, ozbiljno shvatila ovaj problem ili ne? Neko je prigovorio da je neozbiljno prišla; ja kažem da nije tako, a o tome govori i činjenica da je ova vlada zatražila od Instituta ekonomskih nauka i Instituta za ekonomiku poljoprivrede da urade stručnu studiju, tj. analizu pravnog i institucionalnog okvira tržišta poljoprivrednog zemljišta, procenu ekonomskih efekata liberalizacije tržišta poljoprivrednog zemljišta i preporuke za izmene domaćeg zakonodavnog i institucionalnog okvira i njihovu adekvatnu primenu.

Ovu analizu radili su Institut ekonomskih nauka i Institut za ekonomiku poljoprivrede, pod rukovodstvom dr Jovana Zubovića, da ne nabrajam koliko je još doktora i magistara tu učestvovalo, a naručilac je bila Vlada. Znači, Vlada je veoma ozbiljno prišla rešavanju ovog problema. Izuzetna analiza, treba je pročitati, dostupna je javnosti, ali neću sada ulaziti u njene detalje.

Mislim da je merama koje su predviđene ovim promenama, Predlogom zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, upravo sprečeno ono što čitav narod, čitava javnost u Srbiji želi da se spreči, a to je da nam od 1. septembra neko dođe i, prosto rečeno, pokupuje poljoprivredno zemljište koje je u vlasništvu privatnih lica. Više puta je ovde rečeno koje su to mere. To su: potencijalni kupac mora da bude najmanje deset godina stalno nastanjen u jedinici lokalne samouprave, znači kod nas, u Srbiji; da najmanje tri godine obrađuje poljoprivredno zemljište koje je predmet kupoprodaje; da ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo, i to najmanje deset godina; da ima u vlasništvu mehanizaciju i opremu kojom bi obavljao tu poljoprivrednu delatnost.

Dopunski obezbeđujemo poljoprivredno zemljište time da ako je određeno kao građevinsko zemljište ne može da bude predmet kupoprodaje, zatim, ako pripada zaštićenim prirodnim dobrima, ako pripada ili se graniči sa vojnim postrojenjima, vojnim objektima itd. Znači, brinulo se o svemu. O ovome je više puta govoreno, tako da neću ponavljati.

Potpuno se slažem i prihvatam da ovakav predlog zakona treba da usvojimo. Ja sam za i pozivam vas da u danu za glasanje to i uradimo.

Međutim, na kraju bih se osvrnuo samo na još jednu stvar, veoma kratko. Juče smo u diskusiji čuli, a vezano je za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, kako je do raskola između jedne tada velike opozicione partije i nekih njenih članova došlo zato što je neko nešto prvo odobrio, pa nije odobrio, pa povukao svoju reč itd.

U stvari, problem se skreće na sasvim drugu stranu. Gospodo, Srpska napredna stranka, tj. mi koji smo nekada glasali za Srpsku radikalnu stranku, sebe ubrajam u takve, suštinski smo se razdvojili od te politike još odavno pre toga, možda još onog momenta kada je čitan onaj testament ispred američke ambasade. Setite se šta je tamo pisano. Zbog toga je važan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, jer tu je ona suštinska razlika između neke dve politike, namerno sada ne nabrajam o kojim se strankama govori. Hvala na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Potpredsedniče, uvažene kolegice i kolege i ministre sa saradnicima dakle, vi nas, ne vi lično, mada i vi lično, i Vlada, i SNS, i svi mediji koji služe već dobro poznatoj svrsi promocije svega što Vlada radi, nas i građane ubeđujete da se ovim zakonom sprečava prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima. Premijerka obećala to ovde dok je davala ekspeze, poslanici aplaudirali, narod se veseli, paori verovatno odahnuli misleći da će to biti njihov spas od stranih kompanija koje dolaze i u bescenje dobijaju najbolje poljoprivredno zemljište. To bi sve bilo super da je tako, ali vi to ne radite.

Kome vi zabranjujete ovim zakonom da kupuje poljoprivredno zemljište? Zabranjujete nekakvom pretpostavljenom, zamišljenom poljoprivredniku iz Nemačke, nazovimo ga Hansom, u pravu ste ministre, dakle poljoprivredniku Hansu koji se bavi poljoprivredom u Nemačkoj, kome sada ovaj zakon postavlja nemoguće uslove da dođe i bavi se poljoprivredom u Srbiji.

Kako da vam kažem, gospodine ministre, nije lud da dođe da se bavi poljoprivredom u Srbiji taj koji se za privatne potrebe bavi poljoprivredom u Nemačkoj, zato što tamo ima uređenu agrarnu politiku. Ovde mu se smanjuju subvencije svake godine; ovde ga nečiji brat maltretira, treba da vodi računa o tome da li će moći da dođe do zemljišta do kog hoće; gleda se u nebo, kao pre petsto godina, da vidimo hoće li biti sušna ili kišna godina, pa nam od toga zavisi ne samo prinos nego i čitav BDP itd.

Ovde je donet zakon kojim se 30% zemljišta u svakoj opštini može dodeliti poslovnom partneru Srpske napredne stranke po slobodnom izboru predsednika opštine i Vlade Republike Srbije. Dakle, on nije lud da dolazi da se bavi poljoprivredom u Srbiji, a vi upravo njega sprečavate da kupi zemlju u Srbiji, i to do dva hektara. Dakle, vi sprečavate da dođe onog ko i ne želi da dođe.

Istovremeno dok ovom Hansu branimo da kupi dva hektara zemlje u Srbiji, vi dodeljujete hiljade hektara isto tako strancima, samo što su sada u

pitanju pravna lica, kojima ovaj zakon i dalje ne brani da registruju firme u Srbiji, da kupe firme u Srbiji i na taj način prečicom dođu do najboljeg poljoprivrednog zemljišta u našoj zemlji.

Da pogledamo kako izgledaju te vaše velike investicije, vaših prijatelja stranaca, kojima ovaj zakon ne samo da ne brani nego ih i podstiče da dolaze u Srbiju. „Tenis“ (koji vi iz nepoznatih razloga akcentujete kao „Teniz“, kao da se radi o nekakvoj francuskoj firmi; ne znam o čemu se radi, firma se zove „Tenis“) – najavljena investicija, prema čvrstom obećanju Aleksandra Vučića, dvesta miliona evra, pola miliona svinja, osam hiljada radnih mesta. Pomalo je neobično, imajući u vidu da „Tenis“ u svim svojim fabrikama u Nemačkoj, Danskoj nema toliko radnika koliko je Vučić najavio da će zaposliti u Srbiji.

Inače, čisto da naši građani znaju, očekujući ta radna mesta, radi se o kompaniji koja je jednako koliko po proizvodnji mesa poznata i po izrabljivačkim uslovima rada ljudi koji rade u toj kompaniji, zbog čega je nekoliko puta plaćala kazne u Nemačkoj, gde inače posluje, pa je tako Pokrajinskom ministarstvu rada Severne Rajne – Vestfalije platila kaznu zbog iscrpljujućeg radnog vremena, mutnih ugovora sa stranim radnicima i loše zdravstvene zaštite zaposlenih. Kada pišu o „Tenisu“ mediji uglavnom pišu o plaćenim robovima iz Istočne Evrope koje je „Tenis“ nastanio u neuslovne kolektivne smeštaje. Inače, kompanija je platila ogromne kazne zbog toga što se ispostavilo da je radnike snimala čak i dok su u toaletu ili pod tušem itd.

Toj kompaniji, velikom investitoru iz Nemačke, videćemo šta će biti od te investicije, dodelili ste dve i po hiljade hektara u Zrenjaninu, zasad. Stručnjaci procenjuju da je za ovoliku investiciju koliko je Vučić najavio potrebno da oni imaju oko 20.000 hektara, što bi ih svrstalo, što bi gospodina Klemensa Tenisa, vlasnika ove porodične firme, svrstalo u red tri najveća zemljoposjednika u Srbiji. Dakle, vi branite nekakvom paoru iz Nemačke da dođe i kupi dva hektara u Srbiji, postavljajući pred njega nemoguće uslove, a svom poslovnom partneru Klemensu Tenisu dodeljujete toliko zemlje da će on biti treći zemljoposjednik po veličini u Vojvodini.

Potrebno je zaista uraditi analizu tih vaših velikih investicija, potrebno je osvrnuti se na to šta dolazi; naravno, arapske investicije, „Al Ravafed“ itd. Nemamo vremena da pričamo o tome. Sve ste nam rekli juče samo niste rekli da li je istina ono što se piše u medijima o toj firmi. Malo ste sa suzama u očima govorili, dosta emotivno je to bilo, kada ste o „Al Ravafedu“ govorili. Dakle, zajednička firma je nestala, ne zna se gde se nalazi, novinari ne mogu da dođu do nje. Jako puno zemlje obrađuju u Vojvodini. Paori kažu da trećina stoji zaparložena, da nije obrađena itd. Nemam vremena da o tome govorim.

Ako ne znate šta da radite sa zemljom, pitajte poljoprivrednike, nemojte stalno stavljati neke svoje poslovne partnere ispred njih, ispred njihovih interesa; oni sigurno znaju bolje od vas.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Branislav Nedimović.

Izvolite.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, poštovani poslanici, ja možda jesam juče sa suzama u očima pričao o investicijama, al' to iz jednog prostog razloga: kad čovek radi i želi da nešto uspe, mora da ima emociju prema tome. Ja nisam kamen nego neko ko želi da promeni stvari koje u prethodnih 30–40 godina nisu funkcionisale kako treba, a mnogo je njih protutnjalo za tih 30–40 godina pa ni prstom mrdnuli nisu. To je prva stvar. I ne može mi niko zabraniti da volim i želim, da se trudim da uradim onaj posao koji mislim da treba. U krajnjoj liniji, građani će, pre ili kasnije, o tome dati svoj sud.

Druga stvar, kada smo kod „Teniza“, ne želim nikada da pričam na ovakav način, ali mislim da pravilno izgovaranje naziva ovog privrednog subjekta ništa nije loše.

Što se tiče priče o zemljoposjednicima i ostalim stvarima, koliko je zemljoposjednika u procesu privatizacije bilo, malopre je rečeno, i sada bih mogao kao papagaj da ponavljam o tih 20.000 hektara koji su otišli tada, ali hoću nešto drugo da vam kažem – ovde je reč o pravu zakupa. U decembru ili novembru, više ne mogu da se setim, kada su bile izmene Zakona o poljoprivredi, izmene Zakona o podsticajnim sredstvima, postavljen je znak pitanja kod transparentnosti postupka davanja poljoprivrednog zemljišta u zakup na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Tada sam vas uveravao, sad isto, a videli ste i sami da je postupak potpuno bio transparentan, nikakvih pregovaranja, dogovaranja, neposrednih pogađanja, spinovanja ili ostalih stvari nije bilo. U krajnjoj liniji, „Tenis“ je jedan od 219 aplikacija, ima potpuno isti status kao i svi ostali, i iste obaveze će da ima u pogledu ispunjavanja potreba vezanih za životnu sredinu, za buduću radnu snagu i sve ono što je neophodno.

Za vašu informaciju, nije samo Zrenjanin, odobrena je i Kikinda, ima još tri aplikacije koje su u postupku razmatranja. Sve će biti prezentovano na transparentan način, pošto se vrlo često ta reč ovde koristi, i biće prezentovano Odboru za poljoprivredu onako kako to pravila nalažu.

Što se tiče neba i poljoprivrede, koliko se sećam, nije to stvar koja je u poslednje dve, tri ili pet godina, to je naš sistemski problem. U jednom trenutku naše istorije, 60-ih, 70-ih godina, rađeno je dosta na tome. Kasnije, zbog različitih stvari, nemara, nemanja finansijskih sredstava ili ko zna čega, ne da

nisu građeni sistemi, nego nisu ni održavani, i to je proces koji se odigravao negde do 2014. godine. Mislim da smo tad dobili jednu veliku opomenu, tad smo promenili svoju svest, i to je normalno.

Reći ću vam, ne znam da li to može da se nazove anegdotom, svoje lično iskustvo ću da podelim sa vama, vezano za odbranu od nadolazeće reke Save 2014. godine. Toliko je davno bio poslednji put kada se tako nešto desilo. Zašto vam ovo pričam? U pogledu toga kako izblede neke stvari u glavama ljudi, više se podrazumevaju, a u stvari se ne podrazumevaju. Svi su očekivali da će u tom trenutku doći neko, ne znam odakle, i rešiti probleme svih građana. Tad je došlo do početka menjanja svesti i mislim da danas građani mnogo drugačije gledaju i na sistem odbrane od poplava i na sisteme za navodnjavanje.

Što se tiče „Al Ravafeda“, tu završavam, juče sam pokazivao ono što je „Al Ravafed“ rešio. Nije mi teško još jednom, nije mi teško i sto puta to da pokažem, jer mislim da je to jako važno zbog građana Srbije, da su to sistemi koji su već završeni, koji se nalaze na sedam različitih lokacija na prostoru Vojvodine, odnosno na prostoru Sivca, Bača i drugih mesta i da su to stvari koje... Juče sam predložio gospodinu Ješiću da odemo zajedno da to pogledamo, tamo su izgrađena dva logistička centra, pošto svi pričaju o nečemu što verovatno nisu ni videli. Ali ne želim da u to ulazim. Naravno, svako ima pravo da misli o bilo čemu na bilo koji način.

„Al Ravafed“, ako neko želi da ga nađe, može da ga nađe bez ikakvih problema. Na Novosadskom sajmu sam video njihov štand, njihovu prezentaciju, posle još na nekoliko mesta kada je bilo. Da li će oni imati u svojoj poslovnoj politici takvo opredeljenje da imaju sajt, prezentaciju... Mislim da im to nije dobro, da je to loše, da mora sve da se prezentuje, jer dobre stvari uvek moraju da se prezentuju. Ja ću stvari koji se tiču zakupa poljoprivrednog zemljišta uvek isticati po ovom osnovu u prvi plan kao dobro realizovanu investiciju.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

ALEKSANDRA JERKOV: Hvala, potpredsedniče.

Nije problem suše i navodnjavanja od juče, ali vi ste uzeli kredit od dvesta miliona evra od Vlade Abu Dabija za navodnjavanje, sto, pa onda u nekoliko faza, to su se Dinkić i Vučić malo zaneli u najavama, pa je verovatno tu negde računica izgubljena. Interesuje me koliko je od tog kredita povučeno, kada je povučeno, da li je sve što je planirano urađeno. Jer, zaista je malo licemerno da pričamo o poljoprivredi kao o našoj razvojnoj šansi, a da ljudi nemaju pojma ni koliki je prinos, da zaista samo fali da neke dodole sada tu idu, da igraju, da prizivaju kišu da im ne bi suša uništila useve, a ovamo nam poljoprivreda velika razvojna šansa.

Da li mislite, gospodine Nedimoviću, da našeg paora više ugrožava „Tenis“ ili bilo koja druga velika kompanija, ne mora da je strana, ili domaća, ili ovaj Hans kome ste vi sada zabranili da dođe i kupi dva hektara zato što su uslovi koji su postavljeni pred njega nemogući? To ne može da ispuni niko osim onih koji imaju dvojno državljanstvo. To je još jedno političko pitanje, koje zaista mislim da ne treba da otvaramo, a vi verovatno znate o čemu se radi.

Šta ste uradili da tog našeg poljoprivrednika zaštitite od „Tenisa“, „Al Ravafeda“ i od svih drugih, i stranih i domaćih, Kostića, Miškovića, Jerkovića, Matijevića, ne znam ko su drugi tu u igri, zato što svaki zakon koji donosite štiti poljoprivrednika od tog Hansa koji bi došao i kupio dva hektara i bavio se poljoprivredom u Srbiji, a ne u Nemačkoj, a ne od ovih koje vi dovodite i dajete im zemlju?

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Neću dugo, ali mislim da moramo još jednom, pošto očigledno, kada dovoljno puta ponovite jednu stvar, možda ljudi i čuju, ako žele da čuju.

Na ovaj način, izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, popravljamo stvari koje nisu bile u to vreme kada je pregovarano predviđene na najbolji mogući način. Ovo je način u okvirima koje imate na raspolaganju.

Ovde ispred mene nalazi se Zakon o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane. U samom sporazumu, u čl. 53. tač. 5), koja se odnosi na privredna društva, kaže se: „Nakon stupanja na snagu ovog sporazuma, društva kćeri privrednih društava Zajednice imaće pravo sticanja i uživanja svojinskih prava na nepokretnostima kao i srpska privredna društva, a u pogledu javnih dobara ista prava koja uživaju srpska privredna društva, kada su ova prava potrebna za obavljanje privrednih delatnosti radi kojih su osnovana“.

Ima tu još stvari o kojima se govori. Kako je neko malopre rekao, mislim da je koleginica iz vaše poslaničke grupe isto rekla, to je usvojeno, to je tako i tu ne možemo ništa da uradimo. U granicama mogućeg, mi smo popravili da zaštitimo interese Srbije. Sve ostalo je, naravno, teren političkog razmimoilaženja ili dogovaranja.

Što se tiče Abu Dabija, ugovoreno je sto miliona. U ovom trenutku mi smo povukli za projekte prvih šesnaest miliona dolara.

Izvinjavam se, nisam čuo.

(Gordana Čomić: Zar to ne ističe sada?)

Taman sam to hteo da vam kažem. Pre pet dana smo dobili odluku od Fonda za razvoj Abu Dabija da se do 2021. godine prolongira, bez naknadnih troškova, povlačenje sredstava po ovom osnovu.

Kada sam postao ministar poljoprivrede, formirali smo implementacionu jedinicu koja je morala da reguliše ove stvari. Prvih jedanaest projekata koji su imali takav stepen tehničke dokumentacije da mogu da idu na odobravanje poslali smo u narednih nekoliko meseci.

Ako me pitate da li je to moglo brže, sve je moglo brže. Uvek može brže. Zato brže, jače i bolje treba da radimo na ovim stvarima.

Ima jedna stvar... Znete šta se sada dešava što se tiče sistema za navodnjavanje? Drago mi je što sam uspeo nečim da vas danas oraspoložim, ali mi imamo sve više zainteresovanih međunarodnih subjekata koji se bave finansijama koji žele da uđu sa nama u projekte za izgradnju sistema za navodnjavanje, ne samo po osnovu zaduživanja nego i po osnovu bespovratnih sredstava, kao što je Zeleni klimatski fond. Moramo da iskoristimo, da uvežemo stvar. Znam da vama možda izgleda strašno, mi smo počeli da radimo na tom projektu. Nama je jako važno da ...

Ja kažem opcije koje su na raspolaganju, a šta ko misli o tome... Imamo tu i sa Evropskom bankom za rekonstrukciju i razvoj, imamo i sa njima, pre neki dan smo imali sastanke o tome. Nama je cilj da to radimo. Zašto neko to nije hteo, nije želeo, nije mogao ili nije znao, ja u to ne mogu da ulazim i to nije predmet. Znam da nama ovo treba kao hleb, iz jednog prostog razloga, ponoviću još jednom – ono što je auto-put za drumski saobraćaj, to su za poljoprivredu sistemi za navodnjavanje.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Replika, Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Neću ni ja dugo.

Gospodine ministre, šta da vam kažem, i ja se ponekad zapitam da li je ponavljati dovoljno.

Tri napomene, što se mene tiče. Prvo, u vezi s onim „niko nije lud da dođe“, čuli smo to već juče. Odlično, čestitam na zaključku! Samo jedno pitanje: kad smo do njega došli, kad smo taj zaključak izveli? Da li je moguće da je trebalo da počne ova sednica i rasprava o zakonu da bismo mi taj zaključak čuli, da su bili neophodni svi oni silni meseci iza nas da bi se organizovano vikalo, dizala hajka – doći će zli stranci, sve će živo pokupovati?

Ne znam, čini mi se da nisam čuo ni jednu jedinu organizaciju iz tog dosovskog tima, što stranku, što pokret, pa nijednog solo pevača da se nije bavio temom, a sve u kontekstu i na način – sad će da nastane katastrofa, a zla vlast ne radi ništa da to spreči. Danas kaže – ma, neće niko doći. Koliko je to iskreno, dovoljno govori samo za sebe. Koliko je tačno, ne znam. Da li su isto tako

razmišljale Mađarska, Poljska, Estonija, Letonija, Litvanija, Bugarska, da ne nabrajamo dalje, i zaključile da niko neće doći pa su uvodile neke mere zaštite? Možda će biti da nije baš sve tako. Ako pogledamo malo preciznije, ovo što danas radimo jeste realna potreba, ali jeste i nešto što je potpuno normalna praksa.

Ali, molim vas, hajde da već jednom trajno parkiramo licemerje i odložimo ključeve na stranu. Nije realno da moramo ponovo da pričamo o tome da se danas neko brine zbog mogućnosti da strani kapital stoji iza domaćeg pravnog lica registrovanog u Srbiji, a da mu nije ništa strašno ni sporno bilo 2003, 2005. godine kada je to radio „Agrokor“, „Žitogrupa“ 2009, Mađari, Irci 2007. Znači, ne kažem da je to tada bilo katastrofa, samo kažem da tad nije smetalo onome ko danas navodno brine. Dajte da se ne bavimo tom vrstom licemerja.

Na kraju, treće, hajde da se ne bavimo pričama kao što su „izrabljivački poslovi“ i „robovi“ kada je reč o investitorima. Neće zbog toga (Time završavam, gospodine predsedavajući.) dobar rezultat sa radnim mestima danas biti manji, a neće biti manja ni šteta sa stotinama hiljada izgubljenih radnih mesta. Kad pričaju o tim ljudima koji su trajno upropašćeni od strane danas lažno zabrinutih, neka govore sa suzama u očima, elementarna je pristojnost. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Aleksandra Jerkov, kome želite da replicirate?

(Aleksandra Jerkov: I ministru i gospodinu Orliću, u jednoj replici.)

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Gospodinu ministru samo što se tiče kredita. Dakle, 2014. godine je sklopljen posao sa kreditom, mi smo to ovde ratifikovali, potpisan je ugovor za sto miliona evra. Godine 2017. vi nam kažete da je povučeno šesnaest miliona evra, to je svega dva-tri meseca pre nego što taj ugovor ističe. Kažete da ne znate čija je odgovornost, ne interesuje vas zbog kojih razloga. Pa, mora da vas interesuje, sedite u istoj vladi koja je povukla kredit od sto miliona evra i tri meseca ili dva meseca pred istek roka povukla šesnaest miliona evra. Ako ne interesuje vas, verujem da interesuje nekakve tamo poljoprivrednike koji su pretrpeli neku štetu zbog toga što kredit nije realizovan. Već dve godine su onda prošle, ili tri, u kojima taj kredit niste realizovali.

Ako je počeo da se realizuje tek kad ste vi došli, tim gore, onda treba da vas interesuje šta je Goran Knežević radio sa tim kreditom, šta je radila naša koleginica Snežana Bogosavljević Bošković, šta je radio Aleksandar Vučić, šta je radio Vujović itd. Molim vas, raspitajte se. Ako ne interesuje vas, nekog drugog interesuje čija je odgovornost za to što smo mi od sto miliona evra dva meseca pred istek roka povukli šesnaest miliona evra.

Gospodin Orlić, kada priča... Vidim, gospodine Orliću, vama je tada smetalo, a sada vam ne smeta. Prosto ne znam s kojim pravom vi bilo kome prebacujete šta je kada ko mislio, s obzirom na to da vidim – sve ono što vam je smetalo kod Demokratske stranke, a vi još unapredili, napravili deset puta gore, sada vam je to super; ta politika, koja je tada bila pogubna, sada u mnogo izraženijem i neuporedivo štetnijem obliku, sada je to super.

Gospodine Orliću, Vlada Aleksandra Vučića, vaša većina je donela zakon po kome se trećina zemljišta u svakoj lokalnoj samoupravi daje stranom investitoru. Demokratska stranka s tim nema nikakve veze. Vi predložili, vi doneli, vi realizujete.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima Vladimir Orlić, replika.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala lepo.

Jeste, baš ta stranka – naravno, mislim na „žuto preduzeće“ na staroj adresi, ali koje više nije na staroj adresi – nema nikakve veze sa godinom 2003, 2005, 2007, 2009, godinama o kojima sam pričao malopre. Kada sam govorio o licemerju, na to sam mislio. Koja vlada Aleksandra Vučića ima veze sa 2003, 2005, 2007. i 2009. godinom? Hajde da se bavimo stvarima ozbiljno.

Kažemo – štetne stvari bivšeg režima mi smo napravili deset puta gorim. Da li je tako, pa evo, neka zaključni svaki građanin Srbije. Da li smo danas, na primer, mi ostavili pet miliona ljudi bez posla? Evo, to bi morala da bude istina da bi važila teza da smo mi deset puta gori. Oni su ostavili 500.000 ljudi bez posla, a mi bismo danas morali da ostavimo bez posla pet miliona da bi to bilo deset puta gore. Hajde da se malo uozbiljimo.

Dakle, priča je bila malopre, kažu njihova politika je pobedila i danas je prihvaćeno sve to što predstavlja tu njihovu politiku. Šta vam je dokaz da nije? Pa, na primer, dokaz je to da vi danas nemate nijednog ministra, predstavnika Vlade, naše stranke, kako god hoćete, koji može da se, recimo, nastani negde u centralnoj gradskoj opštini, da tamo kupi zemljište za milion i po od poslaničke ili ministarske plate, da investira još stotine hiljada u izgradnju zgrade, da tu postane suvlasnik 190 metara kvadratnih i da na sve te stotine hiljada još dodatno stavi stotine hiljada evra na štednju a da reč jednu ne može da kaže odakle mu to.

Vidite, pošto se to danas ne dešava, to vam je siguran dokaz da politika „žutog preduzeća“ nije pobedila. Toga danas nema. Pobedio je ozbiljan, odgovoran odnos prema ovoj zemlji i njenim građanima. Ako ne verujete meni, pitajte građane šta misle. Završiće se opet na nivou odgovora – razumeju vas na oko dva posto, a i to će uskoro da bude previše. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Orliću.

Možemo da nastavimo dalje, mislim da smo završili diskusiju.

Hvala, kolegice Jerkov.

Reč ima Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, kolege poslanici i poslanice, uvaženi građani Srbije, pred nama se već drugi dan nalazi Predlog zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji je vrlo važan sa aspekta sprečavanja potpune liberalizacije prodaje poljoprivrednog zemljišta kako je to bilo predviđeno Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju iz 2008. godine.

Doduše, nije ni čudo s obzirom na to da je taj sporazum potpisao čovek koji je građane Srbije i sve nas ubeđivao da je najveća ekonomska kriza, globalna ekonomska kriza koja je bila zahvatila čitav svet – velika razvojna šansa za Srbiju. To je bila toliko velika razvojna šansa za Srbiju da su u periodu do 2012. godine urušeni svi segmenti društva, a poljoprivredni proizvođači, seljaci dovedeni do prosjačkog štapa.

Potpuno je nekorektno i licemerno da od onih koji su radili u periodu od 2009. do 2011. godine na urušavanju prerađivačkih kapaciteta u oblasti poljoprivrede, a znamo da prerađivački kapaciteti proizvode dodatnu vrednost i da i te kako utiču na BDP... Oni su ostavili sto hiljada radnika u prehrambeno-prerađivačkoj industriji bez posla. Svaka treća privatizacija koja je sprovedena u njihovo vreme poništena je. Što se tiče subvencija, subvencije su bile privilegija velikih. Dve trećine poljoprivrednih proizvođača u periodu od 2009. do 2011. godine ostalo je bez podsticaja, kada je bilo sto evra po hektaru, a 70% tog budžeta koristilo je samo 30% najvećih poljoprivrednih proizvođača, uglavnom tajkuna iz Vojvodine.

Ono što još moram da napomenem, a tiče se licemerja jednog dela poslanika, uglavnom iz partija bivšeg dosovskog režima, to je da su oni omogućili potpunu liberalizaciju uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz EU, a da mi još uvek nismo ni postali članica EU. Samo zahvaljujući merama Vlade Republike Srbije, čiji je premijer bio Aleksandar Vučić, spaseno je 300.000 farmi od propadanja i 150 malih i srednjih preduzeća, odnosno mlekarara. To je bilo u periodu od 2014. do 2016. godine. Tada je oko 70% malih poljoprivrednih proizvođača, sa jednom, dve krave, spaseno upravo zahvaljujućim tim zaštitnim merama.

Želim da istaknem da je ovde došlo do zlonamernog mešanja pravnih instituta, a to su pravni instituti koji se odnose na prodaju zemlje i na zakup zemlje. Ta dva pravna instituta potpuno su različita i iz njihove različitosti proizilaze različita prava i obaveze. Ovim Predlogom zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu reguliše se promet poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini između državljana članica EU i

onih koji poseduju privatne posede. Uslovi koji su dati ovim predlogom zakona dosta su restriktivni za državljane članica EU. Primena ovog zakona, kada bude usvojen u Skupštini, očekuje se tek 2027. godine.

Ovaj zakon jeste u interesu srpskog seljaka, ovaj zakon jeste u interesu Republike Srbije i SNS nema dileme, u danu za glasanje glasaće za njega. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Vukojičić.

Reč ima narodni poslanik Petar Jojić.

PETAR JOJIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovaj zakon koji se predlaže Narodnoj skupštini je zakasnio. Ovo pitanje je trebalo da bude rešeno u osnovnom zakonu. Da je svojevremeno Republika Srbija donela ovakav zakon kojim bi ograničila i garantovala pravo preče kupovine od građana, dakle privatnih lica na Kosovu i Metohiji, u tom slučaju bi država sprečila da Šiptari kupe srpsku zemlju od naših građana. Na taj način bi se zaštitili interesi Republike Srbije.

Svojevremeno je, 1989. godine, donet Zakon o posebnim uslovima prometa nepokretnosti. Po tom nakaradnom zakonu dato je ovlašćenje Ministarstvu finansija da daje odobrenja i saglasnost. To ministarstvo je davalo i kapom i šakom odobrenja, ali Šiptari ta odobrenja mnogo nisu ni tražili, oni su samo tražili da uđu u posed i da daju pare, a da Srbi odu sa svog ognjišta.

Izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu neće biti u primeni zato što nema pravnog interesa da neko dođe za dva hektara i da na taj način dođe u posed pod ovim posebnim uslovima kao što se predviđa ovim posebnim zakonom. Ovo je rešavanje nekog problema koji neće biti rešen, ali na parče. Očekivao sam da će u predlogu biti i drugačijeg rešenja. Naime, Izrael je otkupio zemlju od Arapa koji su prodavali zemljište i to zemljište davao na poklon svojim građanima da ga koriste, bez naknade.

S druge strane, građani Srbije, naročito poljoprivrednici, očekuju da se izvrše revizije stotina i stotina privatizacija poljoprivrednih kombinata i zemljoradničkih zadruga, kako su privatizovani, kako su mangupi prodavali, kriminalci kupovali i preprodavali, a radnici ostali bez posla. Samo u južnom Banatu u pitanju su PIK „Tamiš“, kombinat „Banat“ u Beloj Crkvi, u Starčevu, Opovu, Omoljici, Plandištu, Alibunaru, gde su izvršene brojne kriminalne privatizacije.

Vezano za privatizaciju poljoprivrednog zemljišta, ono na šta se poljoprivrednici oslanjaju jeste bila i privatizacija pančevačke Azotare, od koje celo poljoprivredno područje Srbije zavisi u snabdevanju veštačkim đubrivom. Godine 2006. Pančevačka azotara prodana je za 13.100.000 dolara. Gotovih proizvoda u magacinima Azotare bilo je za 15.000.000 dolara. Mangupi koji su došli, sa tašnom i mašnom, iz Litvanije i jedan bivši visoki funkcioner iz tadašnje

službe bezbednosti kupili su Azotaru pančevačku za 13.100.000 dolara, da bi novu fabriku koju je trebalo da puste u proizvodnju, koju su radnici prethodno napravili, „Karbamid 2“, rasklopili, prodali, utovarili u vozove, oterali u Ukrajinu i prodali za 32.000.000 dolara, a njena knjigovodstvena vrednost bila je 35.000.000 dolara. Radnici Azotare su pretrpeli ogromnu štetu. Moj predlog je da država ostane većinski vlasnik Azotare pančevačke, jer je to opšti interes poljoprivrednika Republike Srbije. Sada to radi preko „Srbijagasa“, Agencijski fond je taj koji upravlja Azotarom pančevačkom.

Brojne kriminalne radnje da li su rešene? Od one 24 privatizacije na koje je ukazala Evropska unija još nijedna nije rešena, a među njima je i Azotara pančevačka. Postavlja se pitanje šta će biti sa Azotarom pančevačkom ako pređe u privatne ruke, da li će biti privatizovana na način kako je to bio slučaj sa „Zastavom“ u Kragujevcu.

Što se tiče donošenja zakona po hitnom postupku, drago mi je, tu su kolege pravnici iz koalicije na vlasti, ako treba reforma zakonodavstva, treba izbegavati reformu zakonodavstva na američki način. I Evropa izbegava amerikanizaciju zakonodavstva, jer cela Evropa primenjuje kontinentalno pravo, samo Engleska primenjuje anglosaksonsko pravo. Većina zemalja Azije, Afrike i Latinske Amerike primenjuje kontinentalno pravo. Šta je bitnije? Ovo po hitnom postupku nije trebalo da dođe. Ovo je rešavanje na parče, a ovaj zakon u primenu neće doći, primeniće se tek za šest meseci. Trebalo je voditi računa šta ima prioritet.

Prioritet je, ako hoćemo zakone po hitnom postupku, pre svega Zakonik o krivičnom postupku, dakle procesno krivično zakonodavstvo, Krivični zakonik u građanskoj oblasti, Zakon o parničnom postupku, Zakon o izvršenju i obezbeđenju, da se konačno donese građanski zakon. Dakle, ima brojnih zakona. Prema tome, u tom pravcu predlažem Vladi da poštuje prioritete i da po hitnom postupku izlazi sa takvim rešenjima.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala puno, kolega Jojiću.

Reč ima prof. dr Ljubiša Stojmirović.

LJUBIŠA STOJMIROVIĆ: Poštovane kolegice i kolege, zabrinjava me to što smo danas ovde čuli da je mnogo toga urađeno protivzakonito, da su izvršene ogromne kriminalne radnje, čak su ovde spominjani ministri i poslanici koji su delovali suprotno zakonu. A svi smo, kada smo stupali ovde na dužnost, i svi predstavnici Vlade odnosno ministri, položili zakletvu i u toj zakletvi se obavezali da ćemo služiti u interesu srpskog naroda, odnosno građana Srbije i u skladu sa zakonima i Ustavom. Velika je šteta što neko od tih zbilja velikih krivaca nije odgovarao za ono što je činio, jer bi se i ovi drugi kojima pada na pamet da čine nešto protivzakonito ili kriminalno malo uzeli u pamet i rekli sebi – pazi, za ovo može i da se odgovora, neću to baš da uradim.

E sad, što se tiče ovih izmena, odnosno ovog zakona, šta mogu da kažem? Ja sam jedan od onih koji smatraju da strateški resursi, u koje spada i zemljište, nikako i ni pod kojim uslovima ne mogu da pripadaju ni fizičkim ni pravnim licima stranog porekla, da to mora da bude nešto gde će u celokupnom obimu država da bude ta koja raspolaže, odnosno građani države Srbije. Ali imali smo tu muku, desilo nam se, neko je nekada, možda iz neznanja možda i namerno, potpisao neki SSP, ili kako se već to zove. Sada se ova garnitura odnosno ovo ministarstvo našlo na muci kako da to ispravi, a, kako kaže ona narodna: „Što se grbo rodi, vreme ne ispravi“. Zato se danas suočavamo sa jednim velikim problemom, sa problemom koji moramo da rešavamo onako kako nam u ovom trenutku dozvoljavaju okolnosti.

Bio bih srećniji, to sam rekao, kad ne bi mogla ni fizička ni pravna lica da kupuju zemljište na teritoriji Republike Srbije. To se odnosi isto na izvore vode, rudna bogatstva itd. Ali kad je već tako, hajde da popravimo ono što može da se popravi.

Gospodine ministre, vama je dao bog da u ovom trenutku budete na čelu jednog ministarstva koje je jako važno za Srbiju.

A nisi ni ti, Krasiću.

Poljoprivreda, odnosno naši seljaci su spasli Srbiju u balkanskim ratovima, u Prvom ratu, u Drugom ratu i mi zbilja danas moramo da im se odužimo i pomognemo im u ovom vremenu koje je jako teško za njih. Vama je pružena šansa da zbilja mnogo toga uradite i da našu poljoprivredu i našeg seljaka ili paora ili kako god ga ko naziva dovedete na nivo kakav zaslužuje. Ja ću biti veoma srećan da vi to uradite i da budete najbolji ministar u istoriji Republike Srbije i želim vam puno sreće u tom poslu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, profesore Stojmiroviću.

Srđan Nogo ima reč, ali Poslanička grupa Dveri nema više vremena.

Milimir Vujadinović.

Prijavite se. Izvolite, kolega.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Poštovani predsedavajući, ministre sa saradnicima, uvažene kolege narodni poslanici, danas je pred nama jedan zakonski predlog, ali nemoguće je danas pričati o ovome a ne vratiti se barem malo u prošlost, kako onu dalju, skoro devet godina, tako i onu bližu od par meseci.

Pre devet godina valjda, kako profesor Stojmirović reče, neznanjem – ja ne bih rekao neznanjem, profesore, pre bih rekao da je u pitanju loša namera – bivša vlast, tadašnji DOS ispregovarao je taj SSP nesrećni na takav način da smo danas u situaciji da ako ne usvojimo ovaj zakonski predlog stranci mogu učestvovati u prometu poljoprivrednog zemljišta u Srbiji, to jest, kratko rečeno, mogu kupovati srpsku zemlju nesmetano.

To je ono što se tiče prošlosti, daleke prošlosti. Ono što se tiče malo bliže – podsetiću da je premijerka na izboru Vlade pre par meseci u ovom uvaženom domu najveći aplauz, sećam se, dobila za obećanje u svom ekspozeu da će sprečiti prodaju srpske zemlje strancima. Evo, danas smo svedoci te politike ispunjavanja obećanja, tog odgovornog odnosa prema državi i društvu.

Neću se mnogo osvrnati, dosta stvari je rečeno o svemu onome što su dobre strane ovog zakona kada je u pitanju period u kome se mora obrađivati zemljište, kada je u pitanju obaveza posedovanja mehanizacije i mašina za obradu zemlje, kada je u pitanju pravo preče kupovine od strane države, ali i sve ono što je značajno za poljoprivredu. Više nego što je pitanje poljoprivrede, rekao bih da je ovo jedno strateško, političko, na kraju i bezbednosno pitanje države Srbije. Važno je ovo pitanje i za državni nivo, ali pre svega je važno za Vojvodinu, valjda je tamo najviše srpskih oranica, mislim da je to potpuno jasno.

Takođe, dobro je, ministar je već spomenuo u svom uvodnom izlaganju da postoji jedna opšta društvena saglasnost kada je u pitanju ovo zakonsko rešenje i da su zakonsko rešenje podržala udruženja poljoprivrednih proizvođača. Ovo jeste mera između čuvanja nacionalnog interesa, na jednoj strani, i poštovanja međunarodnih obaveza, s druge strane, kako god da su one proizašle. Obaveze, naravno, proizilaze iz tog SSP-a koji je u svojim delovima i štetočinski, ali ovo jeste način da te greške iz prošlosti ispravljamo, odnosno te loše namere iz prošlosti.

Naslušasmo se ovih dana i kritika ovog zakona, slušali smo to i u prethodnom periodu kada je na dnevnom redu bio ovaj isti zakon, ali je njime sprečavana uzurpacija državnog zemljišta. Slušali smo te besmislene kritike, danas vidimo rezultate. Ja ću navesti samo jedan primer: još 2010. godine Subotica, lokalna samouprava iz koje dolazim, izdavala je 12.700 hektara državnog zemljišta; danas je to nekih 15.000 hektara, oko 85.000.000 dinara više prihoda za gradsku kasu. Mislim da je sve jasno, a situacija je bila potpuno identična – mnogo kritika, kao i danas.

Nema tu šta mnogo, mislim da je u prethodna dva dana već dosta toga rečeno. Poštovani ministre – profesor Stojmirović dosta toga reče, da kažem, negde mi je ukrao misao – data vam je prilika da vodite računa o srpskom seljaku i zasad to dobro radite. Nastavite u tom pravcu i siguran sam da će sva zakonska rešenja i predlozi koji dolaze u ovaj uvaženi dom imati podršku narodnih poslanika ali i većinske Srbije.

S tim u vezi, na kraju, podržaću svakako predloženo zakonsko rešenje u danu za glasanje. Hvala vam svima.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Vujadinoviću.

Reč ima narodni poslanik Radoslav Milošević.

RADOSLAV MILOŠEVIĆ: Hvala na ovom oduševljenju koje čujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani Srbije, ovo je izuzetno važna tema. Ovo nije samo tema koja je važna za nas koji se ovde nalazimo i o njoj diskutujemo, ovo je prvenstveno važna životna tema. Na početku svog govora, žao mi je što nemam više vremena, želim da kažem da poslanički klub Demokratske stranke i ja lično nećemo u danu za glasanje podržati ovakav zakon.

Gospodine ministre, od 2008. godine znamo da je krajnji rok za usvajanje ovog zakona 1. septembar 2017. godine. Mi kao Demokratska stranka postavljamo pitanje vama koji ste bili na ovoj našoj, kako kažu, „žutoj“ strani. Mogli ste da naučite od nas i nešto dobro, mogli ste da pokrenete javnu debatu, mogli ste da pokrenete javnu raspravu sa stručnim i odgovornim ljudima u ovoj oblasti, zašto to niste uradili? Da li zbog toga što se SNS plaši debate i razgovora sa bilo kim ko drugačije misli, drugačije govori? Da li zato što nijedno predizborno obećanje za šest godina niste ispunili pa ne biste baš da čujete šta građani misle o vama?

Kažete da fizička lica moraju imati stanovanje deset godina tamo gde žele da kupe zemlju, u redu; da tri godine moraju da obrađuju tu istu zemlju koju žele da kupe i da deset godina treba da imaju aktivno poljoprivredno gazdinstvo, bez prekida. To je u redu, što kaže kolega Krasić. Šta ako stranac osnuje firmu, neku fantomsku firmu, pošto je Srpska napredna stranka poznata po dovođenju fantomskih firmi, i on sa ulogom od sto evra i jednim zaposlenim kupi zemlju? Šta radimo u toj situaciji? Imamo više primera: i fantomsko rušenje Beograda noću, i fantomski ugovori sa „Er Srbijom“ i mnogi drugi ugovori po kojima je poznata Srpska napredna stranka.

Ovaj zakon zaista nema nikakvog smisla, po onoj čuvenoj narodnoj da li je čaša polupuna ili je čaša poluprazna. Šta ste hteli ovim zakonom da postignete?

Vi ste četvrti ministar poljoprivrede za šest godina vlasti Srpske napredne stranke. Ono što je simptomatično jeste da je svaki ministar kojeg je izabrala SNS lošiji od svojih prethodnika.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Milojičiću.

Reč ima ministar Nedimović.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani narodni poslanici, meni je žao što gospodin Milojičić nije imao više vremena da iskaže svoj stav o ovom zakonu, jer sam čuo tri puta da je nešto u redu i onda na kraju čujem, posle tri pozitivna mišljenja, negativan zaključak. Svašta sam video u logičkim operacijama, ali ovo još nisam video.

Što se tiče toga šta sam ja radio u svojoj prošlosti, uopšte ne bežim od toga. Vodio sam jedan grad, bavio sam se politikom i gledao svaki put da uradim

stvar na korist. Izlazio na izbore, pobeđivao na izborima. Hvala Bogu, još ih izgubio nisam, za razliku od vas.

Zašto nije bilo javne rasprave? Javna rasprava je jedna demokratska tekovina koju treba, u svakom slučaju, kada god možemo i imamo uslove, da sprovedemo, komunikaciju sa udruženjima poljoprivrednih proizvođača i sa onima koji su protivnici ovakvog načina razmišljanja u kontekstu vođenja politike poljoprivrednog zemljišta i drugih stvari vezanih za poljoprivredu. Razgovarao, pričao sa njima. U poslednjih deset godina ima jedna organizacija koju vrlo često...

(Zoran Krasić: NALED.)

Ne NALED, gospodine Krasiću, nego „100P plus“, tamo nije smeo da uđe niko od ministara poljoprivrede.

(Narodni poslanici govore uglas.)

Neki nisu bili. Ja pričam, u poslednje vreme.

Izvinjavam se, gospodine predsedavajući, pokušavam da završim rečenicu, ali me stalno prekidaju. Uopšte ne znam zašto, verovatno sam im interesantan.

PRESEDAVAJUĆI: Molim samo da uvažimo našeg gosta i da ga ne prekidamo.

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Neću dugo i neću uzimati vaše vreme.

I tamo među malinarima koje niko nije obilazio, sa 750 malinara u Arilju, gde su vrata bila s druge strane, a ne iza da se može lako pobeći, znači, razgovarao sa tim ljudima, i stalno razgovarali o problemima koji ih muče...

Oko sve ove priče vezane za izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu, nema skoro poljoprivrednog udruženja, ja ga nisam video, osim vaše vlade u senci, koja je kritikovala SSP... Ne znam da li ste to videli, ali pre nekoliko dana jedna gospođa, ne znam sada tačno ime da joj navedem, mislim da je Vidović ili tako nešto... Rekao bih po tom saopštenju da vi nikad niste imali nikakve veze sa SSP-om.

Zašto još možda nije bilo javne rasprave? Zato što sam deo vremena morao da potrošim vodeći računa da Srbija ne izgubi sredstva za navodnjavanje, odnosno za sisteme za vodosnabdevanje, naročito sistem za vodosnabdevanje Morava. Morao sam da se bavim time zajedno sa ministrom finansija i ministrom za zaštitu životne sredine da ne bismo izgubili sredstva za IPA 2017/2018. godine, jer neko iz Smederevske Palanke nije izvršio svoje obaveze. Država je iz budžetskog fonda za vode izdvojila sredstva da bi kompenzovala štetu koja je mogla da nastane po ovom osnovu.

Znam da ste vi zaključili taj ugovor, znam da ste u početku izmirivali svoje obaveze, da ste kasnili, izgubili moć izmirivanja obaveza. Zašto, kako i kroz što, Srbija ne sme više nikada da dozvoli da zbog bilo kog projekta sredstva

koja dolaze sa strane na bilo koji način budu osporena. Zbog toga smo našli meru za intervenciju.

A uvek na kraju o svakom od nas sud donesu birači. O meni, o bilo kome u ovoj sali, pa tako i o vama. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala lepo.

Na temu onoga poziva da se nauči nešto novo ili mogućnosti da se to učini, gospodine ministre, taj koji vam je to preporučio zaista je imao šta da kaže na tu temu i moglo je štošta da se nauči, da se taj čovek malo pažljivije prati. Na primer, moglo se naučiti nešto korisno i zanimljivo iz istorije. Ne znam da li ste znali, ali on tvrdi da je za vreme Drugog svetskog rata u Nemačkoj bio neonacistički režim. To je vrlo zanimljiva stvar i to bismo mogli da naučimo i usvojimo svi zajedno.

Da smo ga pažljivije slušali i to ozbiljno shvatili, mogli bismo razumeti zašto počinje svoje izlaganje rečima da su protiv ovakvog predloga zakona. Objasnio je on to svojevremeno, rekao je da je „žuto preduzeće“, po njegovom viđenju, smatram da je stručan i da zna šta tvrdi, uvek principijelno protiv onoga što je korisno za građane Srbije, a nikada neće biti apriori ni za ni protiv onoga što je za građane Srbije štetno. Dakle, oni su principijelno na stajalištu da su protiv onoga što je korisno – na primer, i protiv ovakvog zakona – a da li će biti za ili protiv nečega što šteti, to će još da vide i da razmisle. Ono što su nam pokazali, nažalost, govori da, kada razmisle, po pravilu se drže onih stvari koje su za državu štetne.

Što se tiče pitanja obećanja, odnosno rezultata, upravo po njima građani formiraju svoje mišljenje, upravo na osnovu njih građani ove zemlje mere svakog od nas, pa one koji su napravili katastrofu u državnim finansijama, one koji su lično odgovorni za stotine hiljada izgubljenih radnih mesta, mere sa neka 2-3%, kada se skupe na gomilu, da ako bude dvocifreno, mislim da je to previše i preambiciozno danas. Od takvih, gospodine ministre, u pravu ste, izbore gubili niste. Sve dok su građani mudri i dok cene po rezultatima, od takvih izgubiti bilo šta apsolutno je nemoguće. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Radoslav Milojević.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Čuli smo ovde pozivanje na rezultate iz prethodnog perioda i od ministra i od poslaničkog kluba SNS, tako da nije loše da se podsetimo da je za vreme nas, kako vi kažete, iz Demokratske stranke subvencija bila 14.000 dinara, pa je Srpska napredna stranka došla na vlast i sada poljoprivrednici imaju subvenciju samo 4.000 dinara. Svakom poljoprivredniku ste oduzeli 10.000 dinara.

Gospodine Nedimoviću, slažem se da ste pobedili nekoliko puta na izborima, kao što sam i ja pobeđivao, i nema tu nikakvih problema, ali ste govorili kako su opštine krive u sadašnjem trenutku zato što ne ispunjavaju svoje obaveze. Demokratska stranka ima samo jednog jedinog predsednika opštine u Srbije, predsednika Opštine Paraćin, koji sjajno obavlja svoj posao. To morate da vidite sa Aleksandrom Vučićem, jer je on bio kandidat u 170 lokalnih samouprava i sada treba da ga pošaljete u svih 170 lokalnih samouprava da obavi taj posao pošto je on bio kandidat u 170 opština i gradova.

Bio bih vam veoma zahvalan, i ja i građani Srbije, pošto svi mi utičemo na finansijsko stanje u našem budžetu na ovaj ili onaj način, da li u ovoj sali postoji poslanik ili poslanici koji su možda oštetili Robne rezerve? Šta imamo, koliko imamo i čega imamo u Robnim rezervama? Da ne bude kao što kaže ona narodna – pojeli su miševi.

Za kraj, žao mi je što nemam više vremena, što se tiče rezultata, za šest godina vlasti SNS imali smo „ aferu aflatoksin“, imali smo cenu žita od 25 dinara, sada je ona 14 dinara – slažem se da ne možete da utičete na tržište, ali ko će pomoći tim ljudima koji se bave poljoprivredom – i 1.200 mladih, obrazovanih stručnjaka koji su dobili otkaz, a pomagali su našim poljoprivrednicima na selu. Hvala.

PREDSEDNİK: Hvala.

Reč ima Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Razumem da nekome baš teško pada što, recimo, Aleksandra Vučića vole u svakom gradu u Srbiji. Razumem da ne može da živi s tim, da mu apsolutno nije jasno, upravo iz razloga što je tu gde jeste. To je dokaz da one stvari koje su građanima Srbije potpuno jasne njemu nisu. Da ga boli, to je u redu, ali da se brani tako nespretno pa da kaže, kao neki kontraargument, šta li već, „imamo mi odličnog predstavnika u jednoj lokalnoj samoupravi“? Gde ubode baš onu u kojoj se par ekselans prikazuje kako se neko neodgovorno ponaša upravo prema investitorima, koje na sva usta pokušavaju da oteraju, nagrde, nacrne?

Pričalo se danas da li je neko lud da u nešto veruje. Ne znam šta je luckastije, da se tako izrazim, da li verovati da takvu kampanju protiv investitora vode zato što smatraju da će time smanjiti dobar rezultat koji se danas postiže u broju otvorenih radnih mesta, ili se nadaju da će tako smanjiti onu bruku i sramotu, onu bedu koju su ostavili iza sebe, pravu pustoš, sa stotinama hiljada izgubljenih radnih mesta? Da li misle da će takvim neodgovornim ponašanjem prema investitorima, prema kompanijama koje dolaze ovde i koje znače našim građanima postići bilo šta pozitivno za sebe same? Potpuno pogrešno, potpuno promašeno, tragično i sebično, dame i gospodo.

I onda baš lociraju sopstvenog predstavnika u lokalnoj samoupravi koji se trudi, kako zna i ume, da sabotira dolazak stranog investitora, toliko sebično da i ne razmišlja koliko bi to značilo građanima mesta o kom se stara, toliko sebično jer se nada da će ih tako i dalje držati u šaci, ucenjivati za sitan novac, nekoga za dnevnicu, za hiljadu, nekoga za dve hiljade dinara i na taj način čuvati sebi vlast. Taj sebičluk, taj javašluk i ta neodgovornost slika su i prilika onoga kako su nekada, nažalost, vodili celu Srbiju. Nekada, nažalost, ali od danas pa nadalje nikada više, budite uvereni. Hvala lepo.

PREDSIEDNIK: Hvala. Vreme.

Reč ima Marko Parezanović.

Izvolite.

MARKO PAREZANOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Poštovani ministre, poštovane kolege, znao sam da se pojedinci u ovoj sali dobro razumeju u to kako Smederevsku Palanku zadužiti za tri budžeta, kako od fudbalskog kluba napraviti javno preduzeće, kako svoje građane ostaviti bez zdrave pijaće vode, bez javne rasvete. A kako se razumeju u to kako se štite interesi Srbije najbolje govori činjenica da danas usvajamo izmene zakona koje treba da spreče deo negativnih efekata koje imamo zahvaljujući lošem pregovaranju prilikom potpisivanja SSP-a. Kakvo je to pregovaranje bilo, najbolje govori činjenica da je Srbija jedina zemlja koja nije imala prelazni period i koja se mnogo pre ulaska u EU odlučila da omogući nekontrolisanu prodaju zemlje strancima.

Postavlja se pitanje da li je tu uopšte bilo pregovora ili su sa jedne strane ispostavljeni uslovi, a sa druge strane infantilna, nemarna Vlada, sa još gorim tadašnjim predsednikom, prihvatila apsolutno sve. Jer kad nemate realne rezultate sa kojima biste napredovali u evropskim integracijama, onda morate da donesete neke političke odluke, da se dodvoravate kako biste stvorili utisak da zemlja napreduje, a u stvari nema realnih rezultata. To je najbolji pokazatelj da mi tada nismo imali državu. A možda se radilo i o tome da su pojedinci na volšeban način došli do velikih površina plodnog zemljišta pa su hteli da na brzinu za velike novce prodaju to zemljište.

Mislim da ovaj zakon na kvalitetan način štiti interese Srbije, sprečava nekontrolisanu prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima, a, opet, na fer način onim strancima koji odluče da žive u našoj zemlji duže od deset godina, da se bave poljoprivredom, da imaju registrovano poljoprivredno gazdinstvo, da imaju mehanizaciju... Ti ljudi mogu da kupe do dva hektara zemlje. Mislim da je to sasvim fer prema tim ljudima koji su odlučili da žive u ovoj zemlji.

Bilo je dosta negativne kampanje prema stranim investitorima iako ljudi koji su o tome govorili odlično znaju da domaći privrednici, domaći preduzetnici sami ne mogu da zaposle sve ljude u ovoj zemlji, da strani investitori iz EU

zapošljavaju preko 300.000 naših građana, znači, na direktan način omogućavaju plate za 300.000 ljudi, a na indirektan način za mnogo više. Možda te plate nisu mnogo velike, ali su svakako veće nego 2012. godine.

To se najbolje videlo u prve dve godine fiskalne konsolidacije, kada uprkos teškim merama nismo imali smanjenu javnu potrošnju, a imali smo rast BDP-a iznad onoga što je bilo prognozirano od strane Fiskalnog saveta i Svetske banke. Dakle, 2015. godine od -0,5% imali smo 0,5%, od predviđenih 1,5% u 2016. godini do 2,7% na kraju godine; ove godine prognozirano je da ćemo biti blizu 3%. I, što je neverovatno, u prethodnih nekoliko dana mogli smo videti, kada se pojavila vest o usporenom rastu BDP-a usled suše, da su se pojavili pojedinci, pojedini mediji koji su prosto slavili takve vesti. Imali smo bombastične, euforične naslove u „Kuriru“, na *NI*, u „Danasu“, među mnogim opozicionim strankama, koje su jedva dočekale tu vest, jer, eto, možda neće biti 3%, možda bude malo manje, ali svakako neće biti -3, kao kada su oni vladali.

Moj kolega iz Čačka, inače poznatiji kao Boško „Pernar“, juče se nekoliko puta hvalio, odnosno pozivao na Viktora Orbana. Mislim da je to sasvim u redu, ali Viktora Orbana treba hvaliti i kada govori o Srbiji, kada kaže da do pre par godina niko Srbiji paru ne bi dao a da se Srbija danas izdigla zahvaljujući hrabrom rukovodstvu.

Takođe je posebno licemerno kada moj čačanski kolega napada Srpsku naprednu stranku za SSP, za Evropsku uniju, za svašta, a gotovo da ne postoji lider DOS-a sa kojim se nije grlio, ljubio i svašta radio, ulazio u koalicije, sa jednom je ušao u parlament, a pre nekoliko dana i sa drugom, gde je napravio pakt sa Milanom Stamatovićem koji je bio deo vlasti koja je pregovarala o SSP-u. Nije bitno samo ko je potpisao, tri vlade su od 2004. do 2008. godine učestvovala u pregovaranju.

Mislim da niko u Srbiji danas ne zna da navede jednu izjavu iz 2005, 2006, 2007. ili 2008. godine u kojoj Milan Stamatović vodi računa o interesima Srbije, o interesima seljaka, o srpskoj zemlji, o prodaji srpske zemlje strancima, a u nekoliko prethodnih meseci samo je o tome govorio. Stekao sam utisak da ga grize savest, da ga proganja što je bio deo te vlasti. Ali nema potrebe za tim, Milan Stamatović može mirno da spava jer ćemo izmenama ovog zakona sprečiti nekontrolisanu prodaju naše zemlje strancima i na jedan fer način onima koji žele da žive u ovoj zemlji omogućiti da rade.

Na kraju, sa ovim zakonskim rešenjem vodimo računa da motivišemo i strane i domaće investitore da investiraju u Srbiju, jer Srbija ne želi da bude geto, izolovana i posvađana sa celim svetom, već prema tom svetu otvorena. Mislim da su to razlozi zbog kojih treba podržati ovaj zakon. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Marko Zeljug.

Izvolite.

MARKO ZELJUG: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Uvaženi, gospodine ministre, dame i gospodo narodni poslanici, pred nama se danas nalazi Predlog zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji ćemo mi poslanici Srpske napredne stranke nedvosmisleno podržati u danu za glasanje.

Ovaj zakon je neophodno doneti iz više razloga. Prvi razlog je potreba usklađivanja domaćeg, to jest srpskog zakonodavstva sa SSP-om u delu koji se odnosi na sticanje prava svojine nad poljoprivrednim zemljištem, koji se odnosi na strane državljane. U Srbiji za strane državljane, kada govorimo o privatnim licima, trenutno nije moguće pribavljati u svojinu poljoprivredno zemljište, ali ovim zakonom se to omogućava, uz određena ograničenja. Upravo smisao ovog zakona jeste da obezbedi zemljišni resurs kao najvažniji resurs za proizvodnju hrane za jednu državu.

Drugi razlog, koji je jako bitan za građane Srbije, jeste zaštita prava poljoprivrednika i osiguranje srpskog poljoprivrednika iz razloga trenutne nekonkurentnosti srpske poljoprivredne proizvodnje poljoprivrednicima koji dolaze sa teritorije EU. Period u kojem ovim zakonom ograničavamo kupovinu i sticanje prava svojine nad zemljištem u vlasništvu stranaca daće dovoljno vremena da srpski poljoprivredni proizvođač postigne proizvodni nivo koji može da konkuriše proizvođačima iz EU koji se bave poljoprivredom.

Razlog zbog kog je doneta odredba ovog zakona kojom se limitira i ograničava vremenski period u kom poljoprivrednici sa teritorije EU neće moći da pribavljaju u svojinu poljoprivredno zemljište ima za cilj da omogući veću konkurentnost proizvođača iz Srbije. Razlog vidimo u tome što u ovom periodu očekujemo povećanje, kao i u ovom prethodnom periodu, bruto nacionalnog dohotka i porast industrijske proizvodnje iz koje će moći da se poveća nivo subvencionisanja poljoprivredne proizvodnje u našoj zemlji i omogući veća konkurentnost srpskim proizvođačima.

Treći razlog za usvajanje ovog zakona je uvođenje instituta prava preče kupovine. Ovom odlukom Republika Srbija stiče preče pravo u razmeni poljoprivrednog zemljišta kada imamo slučaj da poljoprivredni proizvođač koji je pravno lice želi da proda zemljište strancu.

Republika Srbija ovom odredbom zakona ne samo da omogućava zaštitu poljoprivrednog zemljišta i fonda poljoprivrednog zemljišta, nego i njegovo proširenje i razvoj.

Fond državnog zemljišta se po programu koji donosi jedinica lokalne samouprave, na koji daje saglasnost resorno ministarstvo, tj. Ministarstvo poljoprivrede, po programu zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta, svake godine nudi u zakup na period od jedne do tri godine. Ovim programom se omogućava da svi registrovani poljoprivredni proizvođači imaju

mogućnost da konkurišu, tj. apliciraju za državno zemljište i uzmu ga u zakup na određeni broj godina. Prema važećoj odredbi Zakona, prednost nad licitiranjem poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini imaju poljoprivredni proizvođači koji se bave stočarstvom i svi poljoprivredni proizvođači koji imaju zasnovanu stočarsku proizvodnju. Njima je omogućeno da dobiju jedan hektar po osnovnoj ceni, znači bez licitacije, na korišćenje.

Pravo preče kupovine je takođe institut koji se ovde uvodi. Zemljište koje preostane, koje ne bude podeljeno, zatim se daje na licitaciju svim registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima. Jedinice lokalne samouprave, zajedno sa Ministarstvom, od tog fonda zemljišta kojim država trenutno raspolaže ostvaruju određeni prihod. Prihod se deli između Ministarstva i jedinice lokalne samouprave u odnosu 60:40%. Prema važećem Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, ta sredstva moraju da budu uložena u program uređenja, unapređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta u jedinici lokalne samouprave.

U slučaju Grada Beograda, navešću primer programa za 2016. godinu koji je realizovan; ne govorim vam o programu za 2017. godinu jer nije završen. Program za 2016. dao je mogućnost da se poljoprivrednicima sa teritorije Beograda izade u susret i da u zakup dve hiljade hektara poljoprivrednog zemljišta koje se nalazi na teritoriji jedinica lokalne samouprave. Grad Beograd je realizacijom ovog programa ostvario prihod od dvadeset miliona dinara. Prema važećoj zakonskoj odluci, ta sredstva moraju da budu uložena u uređenje i unapređenje korišćenja poljoprivrednog zemljišta na teritoriji jedinice lokalne samouprave gde je ostvaren taj prihod. Od tih sredstava u toku protekle godine na teritoriji rubnih gradskih opština, govorim o Lazarevcu, Mladenovcu, Sopotu, Surčinu, izvršena je realizacija uređenja 45-46 kilometara nekategorisanih atarskih puteva, za koje su ova sredstva i namenjena.

Ovaj zakon ne samo da definiše vremenski period u kome stranci tj. strani državljani nisu u mogućnosti da pribavljaju zemljište u svojini, nego definiše i količinu zemljišta koje mogu da poseduju posle ostvarenja zakonskih odredaba koje ovaj predlog zakona predviđa.

U toku rasprave o Predlogu zakona imali smo priliku da od političkih aktera sa suprotne strane čujemo optužbe da SNS želi da uništi stub srpske poljoprivrede. Te optužbe dolaze upravo od onih koji su u periodu od 2000. do 2012. godine izvršili privatizaciju skoro svih poljoprivrednih kombinata i poljoprivrednih zadruga na teritoriji Republike Srbije i ustupili ih domaćim i stranim vlasnicima.

Kao primer jedne loše privatizacije želeo bih da navedem privatizaciju Poljoprivrednog kombinata „Budućnost“ Dobanovci i da vam ukažem na nezakonsko delovanje tadašnjeg ministarstva i vlasnika koji je otkupio

Poljoprivredni kombinat. Ovom privatizacijom budžetu Republike Srbije naneta je šteta od gotovo milijardu dinara.

Izvesni Đuro Obradović, koji se nije bavio delatnošću poljoprivrede pre nego što je privatizacijom ušao u vlasništvo nad Poljoprivrednim kombinatom, otkupio je Poljoprivredni kombinat „Budućnost“ Dobanovci, koji se danas zove „BD Agro“, za nekih 5,5 miliona evra. Zemljište koje je dobio kupovinom kombinata je površine 1.800 hektara (u vlasništvu kombinata) i još 4.000 hektara (u vlasništvu Ministarstva, u korisništvu kombinata). Zajedno sa kombinatom kupljena je i farma sa 2.000 grla krava i svom pratećom mehanizacijom.

Paradoksalna je situacija da je vlasnik koji je otkupio Poljoprivredni kombinat posle ulaska u posed za direktora postavio pomoćnika tadašnjeg ministra za privatizaciju gospodina Bubala.

Posle izvesnog vremena, a u periodu od 14. aprila 2008. do 26. marta 2010. godine, vršena je razmena poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Poljoprivrednog kombinata sa Ministarstvom, tj. Upravom za poljoprivredno zemljište Ministarstva poljoprivrede.

Sve to ne bi bilo sporno da je predmet razmene poljoprivrednog zemljišta bila svojina koja je pripadala Poljoprivrednom kombinatu, ali je kombinat Ministarstvu u razmenu dao zemljište koje je prethodnom odlukom komisije Gradske opštine Zemun bilo dodeljeno u povraćaju nekim drugim licima. Komisija koja je učestvovala u donošenju odluke Uprave za poljoprivredu Ministarstva poljoprivrede nije izvršila proveru u RGZ i uverila se u tačnost podataka, nego je dodelila zemljište firmi „BD Agro“.

Ukupna šteta koja je budžetu naneta ovom razmenom jeste, kao što sam rekao, oko milijardu dinara. Akteri ove razmene između Ministarstva i vlasnika „BD Agro“ privedeni su krajem 2015. godine u već dobro poznatoj akciji Ministarstva unutrašnjih poslova, akciji „Rezač“, i danas se pred organima sprovodi istražni postupak za ovakve malverzacije.

To je samo jedna u nizu privatizacija koje su izvršene i koje su nanele štetu budžetu Republike Srbije. Moram da kažem da je u periodu kada su ove privatizacije kombinata rađene u Srbiji bez posla ostalo 60.000 ljudi koji su bili direktno vezani za rad ovih poljoprivrednih kombinata.

U cilju donošenja ovog zakona u svrhu zaštite zemljišnog fonda, poljoprivrednih proizvođača i interesa Republike Srbije, želeo bih da pozovem sve narodne poslanike da u danu za glasanje podrže ovaj predlog zakona o poljoprivredi i uređenju zemljišta. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Žarko Bogatinović.

ŽARKO BOGATINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, uvažena predsednice Narodne skupštine Republike Srbije, poštovani ministre Nedimoviću sa saradnicima, Zakonom o poljoprivrednom zemljištu direktno se uređuje

planiranje, zaštita, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i druga pitanja od značaja za zaštitu, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta kao dobra od opšteg interesa za Republiku Srbiju.

Predlog izmena i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu predviđa uslove za promet poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini. Državljanin članice EU poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini na teritoriji Republike Srbije može steći, u pravnom poslu, uz naknadu ili bez naknade, pod uslovom da je najmanje deset godina stalno nastanjen u jedinici lokalne samouprave u kojoj se vrši promet poljoprivrednog zemljišta i da predmetno zemljište obrađuje najmanje tri godine, uz naknadu ili bez naknade.

Takođe, određeno je da nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo u aktivnom statusu bez prekida najmanje deset godina, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poljoprivreda i ruralni razvoj, kao i da u vlasništvu ima mehanizaciju i opremu za obavljanje poljoprivredne proizvodnje.

Predmet pravnog posla može da bude poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini ako: nije u skladu sa posebnim zakonom određeno kao građevinsko zemljište; ne pripada zaštićenim prirodnim dobrima; ne pripada ili se ne graniči sa strateškim vojnim kompleksima i zaštitnim zonama.

Državljanin članice EU poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini na teritoriji Republike Srbije može steći najviše do dva hektara, ako su ispunjeni svi uslovi propisani predmetnim zakonom.

Odredbe se ne primenjuju u slučaju povraćaja imovine koji se vrši u skladu sa zakonima kojima se uređuje vraćanje oduzete imovine bivšim vlasnicima.

Republika Srbija ima pravo preče kupovine poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini. Pravo preče kupovine odobrava Vlada, na predlog komisije. Komisiju zajednički obrazuju ministar nadležan za poslove poljoprivrede i ministar nadležan za poslove finansija. Ministar nadležan za poslove poljoprivrede i ministar nadležan za poslove finansija sporazumno propisuju uslove, rok, način i postupak prava preče kupovine.

Usvajanjem zakona o izmeni i dopuni Zakona o poljoprivrednom zemljištu utvrdiće se posebni uslovi kada je reč o prodaji zemlje i štitiće se interesi Republike Srbije.

Poštovani ministre Nedimoviću, Grad Leskovac, na čelu sa gradonačelnikom dr Goranom Cvetanovićem, vodi veoma aktivnu i odgovornu poljoprivrednu politiku. U skladu sa pozitivnim propisima, pre svega sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, Grad Leskovac je među prvima počeo sa redovnom izradom godišnjih programa korišćenja zemljišta u državnoj svojini.

Na osnovu izrađenih programa, uspešno i uredno sprovodi postupak izdavanja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini putem javnog nadmetanja.

Na teritoriji grada Leskovca, koja je jedna od najrazuđenijih u Srbiji, ima 144 katastarske opštine sa oko 13.000 poljoprivrednih katastarskih parcela u državnoj svojini, zbog čega je izrada i sprovođenje programa veoma obiman posao. Dosad je izdato površine 899 ha, sklopljeno 98 ugovora, a ukupan iznos godišnje zakupnine iznosi oko 89.000 evra.

Grad Leskovac je u 2014, 2015. i 2016. godini, uz finansijsko učešće, u zavisnosti od projekta ili vrste podsticaja, i do 70% od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, realizovao sledeće projekte: sanaciju i uređenje atarskih puteva, komasaciju zemljišta, krčenje starih zasada.

Po konkursu za odobravanje i korišćenje podsticajnih sredstava u oblasti zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta u 2017. godini na teritoriji Republike Srbije Grad Leskovac je konkurisao kod Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede sa pet projekata. Četiri projekta odobrena su od strane resornog ministarstva i potpisani su ugovori o dodeli novčanih sredstava.

Potpisani su ugovori o korišćenju sredstava za uređenje poljoprivrednog zemljišta komasacijom, četiri projekta: izgradnja i sanacija poljskih puteva na komasacionom području, investicioni radovi u komasaciji, izgradnja kanalske mreže za odvodnjavanje, krčenje starih zasada na komasacionom području i geodetsko-tehnički radovi u komasaciji na komasacionom području u dve katastarske opštine.

Takođe, Grad Leskovac je ove godine konkurisao kod Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede projektom uređenja i revitalizacije nekategorisanih poljskih puteva na području grada Leskovca. Odobrena su sredstva za finansiranje ovog projekta i potpisivanje ugovora se očekuje.

Svake godine, na kraju, a uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog ministarstva, Grad Leskovac izrađuje program mera podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja. Na osnovu programa, budžetski Fond za razvoj poljoprivrede na teritoriji grada Leskovca raspisuje konkurs za dodelu podsticajnih sredstava poljoprivrednim proizvođačima koji imaju registrovana poljoprivredna gazdinstva i obavljaju poljoprivrednu proizvodnju na teritoriji grada Leskovca. Za period od 2013. do 2017. godine na ime podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji iz gradske kase Grada Leskovca izdvojeno je 125.000.000 dinara.

Poštovani ministre Nedimoviću, sve ovo što sam naveo u diskusiji jasno ukazuje na jednu dobru i kvalitetnu saradnju Grada Leskovca, lokalne samouprave, i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Kada lokalna samouprava ima energiju, znanje i kapacitete, kao što ima Grad

Leskovic, naravno da vaše ministarstvo to prepoznaje i ostvaruje se dobra poljoprivredna praksa, a sve u cilju proizvodnje zdrave i kvalitetne hrane i, naravno, poboljšanja kvaliteta života poljoprivrednih proizvođača.

Kao diplomirani inženjer poljoprivrede i član Odbora za poljoprivredu, podržavam vaš rad, gospodine ministre, i rad vašeg ministarstva. U danu za glasanje podržaću izmenu i dopunu ovog zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodna poslanica Studenka Kovačević.

Izvolite.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre, poštovane kolege, pre svega želim da istaknem da snažno podržavam izmene ovog zakona, kao i napore koje je Ministarstvo poljoprivrede uložilo da, u okvirima mogućnosti, zaštiti srpsku zemlju.

Istakla bih, iako je već rečeno, da se ovde radi o privatnom zemljištu koje bi neki srpski domaćin eventualno prodao državljaninu neke od zemalja Evropske unije. Uvođenjem uslova pod kojima strani državljani mogu kupiti srpsku zemlju štite se nacionalni interesi i obezbeđuje da se kupci nastane u Srbiji. Dakle, još jednom naglašavam da zemljište u državnoj svojini nije predmet ove rasprave.

Uslovi za kupovinu privatnog zemljišta u Srbiji su: da kupac obrađuje zemlju najmanje tri godine, da ima aktivno registrovano poljoprivredno gazdinstvo u trajanju od deset godina, mora posedovati odgovarajuće mašine i opremu, a maksimalno može da kupi dva hektara.

Svakako, ovo je još jedan važan korak u razvoju naše poljoprivrede. Još u doba stare Jugoslavije svi prihodi iz poljoprivrede bili su ulagani u razvoj industrije. Plan je bio da se kasnije, kada se industrija potpuno razvije, taj novac vrati poljoprivrednoj grani. Međutim, do toga nikada nije došlo. Danas govorimo o sistemu za navodnjavanje čija je izgradnja počela pre desetak dana, govorimo o privlačenju ljudi sa kapitalom iz zemalja EU, a sve to na način koji štiti domaće interese.

Ovaj zakon će sprečiti potpunu liberalizaciju prometa poljoprivrednim zemljištem, što je bilo predviđeno Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju iz 2008. godine. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodna poslanica Ljiljana Malušić.

Izvolite.

LJILJANA MALUŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima iz Ministarstva, dame i gospodo poslanici, danas ću govoriti o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Naime, 2008. godine kada je donet Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, Republika Srbija je doživela neviđeni fijasko. Kako? Tako što su, ničim izazvani, tada potpisnici – da li nisu znali ili nisu mogli, tek napravili su kardinalnu grešku po Republiku Srbiju – potpisali liberalizaciju trgovine, što ni dan-danas niko ko je ušao u EU nije uradio. Konkretno mislim na prodaju zemljišta. Hrvatska je zaštitila svoju zemlju, masa zemalja, kao Mađarska, Poljska, niko od njih nije dozvolio slobodnu prodaju svoje zemlje, sem Republike Srbije.

Danas govorimo o boljitku ovog zakona, o izmenama i promenama, a s druge strane čujemo negodovanja, kako ništa nismo uradili. Ne da ništa nismo uradili, nego smo jedno sto puta popravili ovaj nonsens od zakona. Prvo, 2015. godine doneli smo nov zakon i time spasli oko 300.000 farmi i 70% malih proizvođača. Bravo za Vladu Republike Srbije!

Danas donosimo postulate koji se tiču zaštite zemljišta Republike Srbije. Na koji način? Pre svega, treba reći da danas govorimo o fizičkim licima, o kupovini od fizičkih lica. Naime, prvo, da bi neko kupio zemljište u Republici Srbiji, mora deset godina bez prestanka da živi u Republici Srbiji; zatim, mora da tri godine intenzivno obrađuje tu zemlju; da ima mehanizaciju kojom će obrađivati tu zemlju i, na kraju, mora da ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo. Kad ta četiri uslova zadovolji, onda može kupiti tek dva hektara zemlje.

Neko nam spočitava ovde šta se dešava kad pravno lice kupuje zemljište. Prvo, to uopšte nije bio predmet razgovora danas, drugo, postoje međunarodni ugovori o takvim stvarima i, treće, uvek Republika ima preče pravo kupovine. Zatim, ne može se kupovati zemlja ako se nalazi blizu vojnih objekata. Apsolutno zaštićujemo imovinu Republike Srbije.

Ono što je važno i što treba istaći jeste da su lokalne samouprave dobile planove po kojima su detaljno radile, što znači – popisati kompletnu imovinu, konkretno zemljište, i predati Republici Srbiji. Na taj način smo dobili od lokalnih samouprava 146.000 hektara koji su prešli iz sive zone u regularnu, na Republiku Srbiju. Bravo za Vladu i ministarstva!

Šta treba reći? Spočitavahu nam danas da ne valja zakon, da ne valja ovo, da ne valja ono. Pa ako ne valja? Ne valja to što je 2008. godine zakone na blanko... Znači, liberalizacija trgovine je bila pa je moglo da se kupi u to vreme i kupljeno je 300.000 hektara zemljišta po 200 evra, što bi bilo ukupno pedeset miliona evra. Gde nestaše te pare, da li je plaćen porez? Zamislite šta se danas dešava – nešto što je kupljeno za 200.000, za 200 evra, preprodaje se za sto i dvesta puta više. Sramota!

Moram da napomenem da je u periodu od 2008. godine, kada je bilo otpušteno 400.000 radnika, danas je taj broj smanjen, nezaposlenost bila 27%,

danas je 13,5%. Namenski su urušavani kombinati, usitnjavani, pa je tako nestao od devedesetih do 2008. godine PKB, ogroman gigant, pa „Imlek“, „Imes“, „Frikom“. Sramota! Danas je PKB pretvoren u seljačku radnu zadrugu koja se bavi samo primarnom ratarskom i stočarskom proizvodnjom. Nadam se da se ovo nikada više neće ponoviti.

Srpska napredna stranka ima tu čast i zadovoljstvo da radi, kao i njeni koalicioni partneri, za dobrobit ove zemlje, a ne protiv. U danu za glasanje podržaću predlog ovog zakona. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Malušić.

Povreda Poslovnika, prof. Ševarlić.

Izvolite.

MILADIN ŠEVARLIĆ: Hvala.

Iako podržavam dobar deo diskusije prethodne diskutantkinje, odnosno narodne poslanice, moram da skrenem pažnju, po članu 107, da nije tačno da je 2015. godine donet novi zakon o poljoprivrednom zemljištu, nego se to zove Zakon o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Prema tome, ovo su sada po drugi put izmene i dopuna zakona koji je važio pre toga.

Ovde je direktorka Uprave za zemljište i vrlo dobro zna kada smo držali javnu raspravu u Savezu poljoprivrednih inženjera i tehničara. Ovo jeste problem – što je Srbija jedina država od svih koje pristupaju EU koja ovo pitanje reguliše izmenama i dopunama, a ne jednim novim zakonom.

Takođe, još jedna napomena, pošto je bilo reči da pravna lica koja se osnivaju u Srbiji ne mogu biti obuhvaćena zabranom. Nije tačno. Pogledajte zakonodavstvo Austrije, tamo pravna lica koja se osnivaju u Austriji, ako su strana pravna lica ili strana fizička lica većinski vlasnik, čak ne jedini nego većinski, tretiraju se kao strane firme i ne mogu da uživaju benefite koje uživaju domaće firme. Hvala.

(Predsedavajući: Hvala, profesore, mada je ovo bilo više za neku repliku nego što je povreda Poslovnika, pogotovo člana 107, kada je u pitanju narušavanje dostojanstva Narodne skupštine.)

Ako se iznese netačan podatak da je donet novi zakon, onda je to. Rekao sam da se slažem sa većim delom izlaganja.

PRESEDAVAJUĆI: Mislim da nisam prekršio Poslovnik.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Ne.) Hvala.

Opet imamo povredu Poslovnika, Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem. Dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram član 103. st. 7. i 8. Ovo je bila zloupotreba povrede Poslovnika. U takvim situacijama odbija se od vremena poslaničke grupe, ne znam da li imaju vremena ili nemaju.

Gospodine predsedavajući, cenim vašu tolerantnost za usnulog člana Odbora za poljoprivredu koji koristi vreme za povredu Poslovnika da bi izrekao neku kritiku itd., ali postoji povreda dostojanstva. Dakle, predavanje nam drži usnuli član Odbora koji je iz projekta STAR, a to ministar zna, dobio 62.000 evra. Trebalo je da naštaampa hiljadu primeraka svoje studije o zadrugarstvu, a onda je ono propalo njihovo, za 62.000 evra, to je primerak 62 evra. Sabrana dela Ive Andrića su 3.400 dinara, a njegov jedan primerak je trebalo da košta 8.000 dinara. Nije problem što ga nema, nije rasprodat, mislim, nije ni štampan. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Ne.)
Hvala.

Reč ima prof. dr Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine Republike Srbije, uvaženi ministre sa saradnicima, dozvolite da kažem da ste juče i danas izdržali ne samo određene kritike, jer njih nije bilo, nego hvala vam što ste istrpeli određene neistine i uvrede koje su vam juče lično uputili određeni predstavnici političkih stranaka.

Neću mnogo da govorim o ovom zakonu, jer ste vi bolje i stručnije od mene to juče obrazložili, a i danas odgovorili na nepostavljena pitanja. Dozvolite samo u dve rečenice, ove izmene Zakona su dobre u datim okvirima. Posebno su dobri uslovi koje moraju kumulativno ispuniti građani EU da bi mogli steći poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini. Sa tim se slaže pozicija i opozicija, nijednu primedbu juče ni danas nismo ovde čuli na ove uslove. Gospodine ministre, vi ste svedok tome.

Ono čime sam šokiran od juče, jer sam pročitao sve jučerašnje diskusije, to su neistine iznete u ovom visokom domu, koje su određeni narodni poslanici, čak i predsednici određenih političkih stranaka i grupa, izrekli o ovom zakonu. Time su se priključili neistinama u određenim tabloidima koji vrše, kada je u pitanju ovaj zakon, svakodnevne medijske napade kako na Ministarstvo tako i na predsednika Republike Srbije gospodina Vučića, ministra unutrašnjih dela gospodina Stefanovića, ministra vojnog Aleksandra Vulina i načelnika BIA Bratislava Gašića, a vrlo često i predsednicu Narodne skupštine Maju Gojković. Ono što se nikad u istoriji ovog parlamenta (kao istoričar pokušao sam da uđem) nije desilo, desilo se ovih dana. Neistinama i lažima nikada u novijoj istoriji, od 1805. godine do danas, nisu napadnute državne institucije kao što je BIA, kao što je Vojska, lažima i neistinama u određenim tabloidima, i kao što je Ministarstvo unutrašnjih poslova. To je ono što zabrinjava građane Srbije, a valjda i nas narodne poslanike.

Koje su neistine juče iznete kada je ovaj zakon u pitanju? Prvo, neistina je da ovim zakonom nisu zaštićena prirodna dobra. Jesu, vi ste to odgovorili.

Neistina je da ovaj zakon nije izuzeo restituciju. Jeste, u zakonu to piše. Neistina je treća izrečena ovde da pravna lica mogu biti kupci poljoprivrednog zemljišta. Ne mogu. Neistina je krupna da je Vlada Republike Srbije budžetom planirala 4% rast BDP-a za 2017. godinu. Nije, nego 3%. Tražim od gospodina Balše Božovića, koga nema ovde, da se javno izvini – ne nama, nego građanima Srbije – ako je lapsus. Ako ne, neka radi šta god hoće.

Sledeća neistina je da ova vlada i vaše ministarstvo nisu napravili ništa od sistema navodnjavanja. Žalosno je što su to izrekli predsednici opština i pokrajinski sekretari, a napravili ste jako mnogo, ove godine 50.000 hektara zaštitnih sistema za navodnjavanje, i to jedanaest sistema koji će biti u upotrebi do sledeće prolethne setve. Poslednja neistina koju sam registrovao jeste da ste prerađivačko tržište uništili vi, ova i prethodna vlada, a istina je da je to gospodin Labus uništio kada je proklamovao liberalizaciju trgovine i kada je došlo do masovnog prestanka rada proizvođača prehrambenih proizvoda.

Ono što je bitno, gospodine predsedavajući, jeste zašto se to radi. Ovo je važno. Određene ličnosti, bilo da su vlasnici, kao što je gospodin Rodić, ili zaposleni u određenim tabloidima, kada je i ovaj zakon u pitanju, lideri nekih opozicionih grupa, kao što su Saša Janković zvani „Prangija“, Saša Radulović zvani „Kralj stečaja“, Boško Obradović zvani „Lupetiv“, Dragan Šutanovac zvani „Grabinovac“, ili određeni stručni analitičari kao što je Đorđe Vukadinović zvani „Vlah“ ili „Vlahočević“, pojedini glumci kao što je Sergej Trifunović zvani „Pišanović“ jer je rekao da će pisati po predsednikovom, Vučićevom grobu i pojedini akademici kao što je Dušan Teodorović iliti „Pobegović“, za dva meseca isteran iz dve stranke, truju građane Republike Srbije neistinama i medijskim napadima do krajnjih granica.

Gospodo narodni poslanici, vi nama prigovarate da nije dozvoljena kritika, a ovo ste zaboravili. Kukajte koliko god hoćete, ali čudno je što su zaboravili profesori univerziteta, koji ne znaju da se kritika zasniva na istinitosti iznetih činjenica, a ne na medijskim napadima. Zato je društveno korisna kritika i čak dozvoljena kritika vlasti i deluje lekovito, ali između...

(Gordana Čomić: A marksistička kritika?)

Molim vas, dajte umirite... Neugodno je, gospođa je, ali vi je umirite.

(Predsedavajući: Molim vas da ne dobacujete.)

Neće me zaustaviti da ovo kažem, mogu koliko god hoće.

Gospodine predsedavajući, između kritike i medijskih napada postoji ogromna razlika, nepremostiva. Kritika se zasniva na istinitosti iznetih činjenica, a medijski napadi na neistinama, kao što su ovi kada je u pitanju ovaj zakon.

Gospodine predsedavajući, ovaj zakon je dobar, u datim okvirima. Srpska napredna stranka će ga podržati. Ali, gospodine ministre, nemojte očekivati da će ove neistine prestati, one će biti sve žešće i jače kada god vi kao

ministar ili predsednik države budete vrpcu presecali ili eventualno stavljali kamen temeljac. Nemojte se uznemiravati zbog toga, građani su to vrlo dobro prepoznali. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, profesore Atlagiću.

Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. st. 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18 časova zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese zakon iz dnevnog reda ove sednice.

Poštovani narodni poslanici, u skladu sa članom 87. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine određujem pauzu u trajanju od jednog časa. Sa radom nastavljamo u 15.00 časova.

(Posle pauze – 15.00)

PRESEDNİK: Reč ima Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovana predsedavajuća, drago mi je da ste se vratili; nadam se da ćete malo vratiti reda na sednicu s obzirom na to da je potpredsednik koji vas je menjao izbegao da upozori prethodnog govornika na sve uvrede koje je izneo na račun niza lidera opozicije.

Ali to nije ono što je problem, problem je u tome što su naprednjaci hrabri i jaki samo onda kada nema ko da im odgovori. Lako je biti hrabar i jak kada imaš 100% medijskog prostora, kada za šest godina vlasti ne izađeš ni na jedan direktan televizijski duel i onda glumiš da si veliki političar, da imaš veliku podršku naroda i da si mnogo snažan i jak, a zapravo nikada nisi učestvovao ni u jednoj direktnoj televizijskoj debati, nikada nisi imao sučeljavanja između vlasti i opozicije. Vlade nema poslednjeg četvrtka u mesecu da odgovara na poslanička pitanja. Nema nijedne od sednica na aktuelnu temu koje smo tražili, kada bi ministri morali doći i odgovarati na pitanja poslanika. Dakle, to je ta hrabrost Srpske napredne stranke – napadati kada neko ne može da vam odgovori.

To je, uostalom, najbolja slika narodnih poslanika Marka Parezanovića i Marka Atlagića, koji, dodvoravajući se lideru svoje stranke i kačeći njegove fotografije u svojim stanovima i kućama, misle da se vraćamo na vreme Josipa Broza Tita, kada možete ljude napadati, progoniti i maltretirati a da za to niko neće odgovarati.

Mislím da nema razloga za to, mi smo ovde izneli jednu veoma konstruktivnu kritiku ovoga zakona. Ovaj zakon jednostavno radi za strane tajkune i strane interese. Ako vi imate problem da se suočíte sa istinom da ne radíte za interese građana Srbije već za EU, to je zapravo ono što vi pokušavate da sakrijete napadima na lidere opozicije.

PREDSEDNIK: Hvala. Pretpostavljam da ste replicirali Marku Atlagiću. Da li je tako?

(Boško Obradović: Tako je.)

Dobro sam razumela.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovana predsednice Narodne skupštine Republike Srbije, zaista nikoga nisam uvredio.

Jedan dnevni list, 14. aprila gospodnje 2011. godine: „Policija češlja 'Kralja stečaja' Sašu Radulovića“. Izvinite. Jedan drugi ugledni časopis objavio: „Boško Obradović psovao majku u Skupštini Srbije“, 25. 11. 2016. godine, „Aleksandru Maksimoviću“ (*Martinoviću*). Sledeći list piše: „Stalno lupeta“. Dakle, citati, dan, sekunda; vi znate vrlo dobro da ja napamet neću pričati.

To zna i Boško Obradović; to zna i Balša Božović, kojeg sam citirao juče. Ja ga sad pozivam da se izvini što je rekao da smo planirali rast BDP-a 4%, a 3% stoji u budžetu. Ne meni, nego građanima Srbije. To je uvreda institucije Vlade Srbije i ovog visokog doma, Skupštine, i ministra, bez obzira na to ko je, Nedimović ovde sedi, i njegovog ministarstva. Za svaki nadimak dan, sekundu.

Nije tačno da mi ne dozvoljavamo kritiku. Meni je žao što prethodni govornik nije bio u sali. Kritika nije što i medijski napadi i verbalni napadi. Kritika se zasniva na istinitosti iznetih činjenica, a sve drugo su medijski napadi, koje vi radite svakodnevno preko određenih tabloida. Nikada u istoriji, ponavljam, od 1805. godine, kao čovek struke, neka me demantuje istoričar, nisu državne institucije napadnute kao poslednjih dana Vojska Srbije, MUP i BIA, a ne ljudi unutra.

PREDSEDNIK: Hvala.

Ima još replika.

Prvo Vladimir Orlić da odgovori.

VLADIMIR ORLIĆ: Nema hrabrosti i prilike da se odgovori, je li? Pa eto, odgovorio je kako je znao i umeo taj koga to pitanje posebno zanima. A hrabrosti? Koliko hrabrosti treba, dame i gospodo, da se ne obrušite na nekoga ko je slabiji ili ko nije u prilici da odgovori a da vam meta bude desetogodišnjak? Koliko hrabrosti treba da se obrušite na desetogodišnjaka, koji je pritom i migrant, koji ni za šta kriv nije, što je napustio svoje rodno mesto u Avganistanu, što ga je put, eto, naveo u Srbiju? Koliko hrabrosti treba da se obrušite na to dete, koje je bilo dobar drug, dobar čovek – kako to, izgleda, danas na ovoj planeti samo još deca jesu – pa je uz to što ima raskošan talenat za crtanje napravilo izložbu lepih crteža, svojih crteža, da pomogne drugu, dečaku koji je iz Srbije i time, naravno, dobilo i medijsku pažnju?

Činjenica da je zbog te medijske pažnje bio u prilici da upozna Aleksandra Vučića nekome je, velikom, hrabrom, izgleda, bila dovoljna da se sa

omalovažavanjem odnosi prema tom desetogodišnjem dečaku. Da li je to odnos prema onima koji su dovoljno snažni da nam odgovore i imaju prilike? Da li je to junaštvo, da li je to čojstvo? Hoće li takvim primerima da nas uče tim pojavama? Ništa više na temu hrabrosti na ovo ne treba da se doda.

Što se tiče fotografija koje se drže po kućama, onaj ko sebi dozvoli taj nivo niskosti i nečoveštva može, što se mene lično tiče, da drži u svojoj kući čiju god hoće fotografiju, ali u jednu stvar sam siguran – ogledala je iz te kuće uklonio. Sraman prizor iz ogledala ne bi mogao da izdrži. Hvala.

PREDSIEDNIK: Boško Obradović.

Imate repliku na izlaganje Marka Atlagića.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Veliko hvala, predsedavajuća. Ja, naravno, uvek spreman za repliku i razmenu misli sa predstavnicima vlasti, mogu samo da kažem da smo sada zahvaljujući gospodinu Marku Atlagiću uspeali da otkrijemo mehanizam funkcionisanja aktuelne vlasti. To je jedno veoma važno otkriće za građane Srbije i za kompletnu javnost. Dakle, sistem funkcioniše na sledeći način: tabloid ili partijsko glasilo Srpske napredne stranke, tipa „Informer“ ili „Pink“, prozove vas, etiketira vas, napadne vas, najstrašnije vas okleveta bez ikakvih dokaza, a onda gospodin Marko Atlagić dođe u Narodnu skupštinu Republike Srbije i pozove se na autoritet nečega što je njegovo partijsko glasilo, Srpske napredne stranke, toga dana ili prethodnih dana štampalo ili objavilo na televiziji ili u dnevnim novinama.

Dakle, jedan zanimljiv mehanizam funkcionisanja Srpske napredne stranke – da kroz partijska glasila blati svoje političke protivnike i lidere opozicije, a da se onda narodni poslanici vlasti pozivaju na ta partijska šund tabloidna glasila, najgoru propagandu vladajućeg režima, kao autoritet koji je valjda istina o zbivanjima u Srbiji.

Nikada „Informer“ i „Pink“ ne mogu biti istina o bilo čemu u Srbiji. Oni su najgora propagandna glasila koja postoje na ovom svetu. (Isključen mikrofon.)

PREDSIEDNIK: Poslaniče, molim vas, uzdržite se. Uzdržite se od takvih ocena medija u Srbiji. Uzdržite se zbog toga što moram da dozvolim onda i drugim poslanicima da iskažu svoje mišljenje o drugim medijima u Srbiji. To nas neće nigde odvesti. Odvešće nas, ali u pogrešnom pravcu. Zato, ako možete repliku da izgovorite bez uvreda i niskih udaraca po bilo koga, pogotovo po medije, onda to uradite. Ako ne, idemo dalje.

(Boško Obradović: Da probamo.)

Nisam sigurna. Nećemo imati popravni iz ovoga. Mislim da ste dovoljno rekli.

(Boško Obradović: Znači, ja nemam pravo na repliku u dužini od dva minuta?)

Predsednik postoji da bi pravio reda u Parlamentu a ne da vrši podstrekivanje poslanika da se u Parlamentu napravi haos.

(Boško Obradović: To se zove verbalni delikt.)

Kako se to zove?

(Boško Obradović: Verbalni delikt.)

Verbalni delikt? Mislim da vi nemate pojma šta je verbalni delikt.

(Boško Obradović: Ja znam da ste vi meni isključili mikrofon.)

To je verbalni delikt?

(Boško Obradović: Vi mi onemogućavate da govorim. Isključili ste me...)

Dobro, pauza od pet minuta, da se malo smirite i da vidimo ko želi od poslanika da govori o tački dnevnog reda, kaže predsednik Parlamenta.

(Boško Obradović: Ne znam ja ko je nemiran.)

Nećete vikati na mene. Vašeg nasilja mi je preko glave.

(Boško Obradović: Ja znam da ste vi u direktnom prenosu.)

Nisam ja u direktnom prenosu.

(Boško Obradović: Tražim svoje pravo, koje ste mi oduzeli.)

Slika govori više od reči, verujte.

(Boško Obradović: Činjenica je da ste mi uzeli reč i da ste me isključili. Možete da me upozorite, ali ne možete da me isključite. Ako sam nekoga uvredio, ako sam rekao nešto loše, vi me kaznite, udaljite me sa sednice, ali da mi isključite mogućnost govora, to ne možete. Nikoga nisam uvredio. Ako vi branite „Informer“ i „Pink“...)

Ne branim ja nikoga, ne želim da kažem ni svoje mišljenje o „Kuriru“ itd. Prema tome, vidite kako vi želite da ovo ode u drugom smeru, a ja jednostavno ne želim. Ja glumim finoću pa ne želim, eto.

Vi tako fini, otmeni i pristojni hoćete da pričamo o tome, a ja takva kakva sam, glumica u finoći, kako ste vi to rekli, da glumim finoću, ja ne dam, ja želim da se govori o tački dnevnog reda. To je sukob mišljenja.

(Boško Obradović: To je u redu, ali kada se završi još trideset sekundi.)

Sad vi sedite, pošto vam dati reč neću sigurno.

Hoću da napravim reda, ne želim kaznu. Ako nastavite, ja ću kažnjavati. Bože moj. To piše u Poslovniku, nisam ja izmislila ništa novo. Dakle, ja prelazim na raspravu o dnevnom redu. Nemojte me ništa moliti, po Poslovniku piše ko odlučuje o replikama, tačka, stav 3. čitajte do kraja mandata.

Dijana Vukomanović, ako želi da govori o tački dnevnog reda.

Izvolite.

DIJANA VUKOMANOVIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Poštovane kolege i kolegice narodni poslanici, poštovani ministre, predstavnici Ministarstva poljoprivrede, poštovani građani, poštovani

poljoprivredni proizvođači, dok mi danas raspravljamo ovde o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, srpsko selo pusti: u preko dve hiljade seoskih sredina više nema žive duše; staračka su domaćinstva; radna snaga koja je početkom 21. veka brojala oko 530.000 ljudi danas ima nešto manje od 360.000 ljudi; mehanizacija je stara preko dvadeset godina; prosečna veličina seoskog poljoprivrednog gazdinstva je tri hektara. Mi ovde pričamo o dva hektara.

Ovde je, a i u medijima, producirano da se izmenama i dopunama ovog zakona štite srpske oranice. Budimo precizni i recimo da stranci koji potencijalno mogu da odluče da žele da kupe srpsku zemlju i postanu njeni vlasnici nisu opasnost po srpske oranice. Po srpske oranice glavna opasnost su košava, grad, poplave. Ako ste već želeli da po sistemu *copy-paste*, kopiraj i zalepi, kopirate modele iz zemalja članica EU, mogli ste da date više truda, recimo, da zasadite vetrozaštitne zasade u Vojvodini na način na koji je to učinila Mađarska od Segedina preko Budimpešte do Beča. Hoću reći da mi sporo učimo od drugih zemalja, pa i zemalja EU koje potiču iz istog tog okruženja istočne Evrope.

Takođe, ukazala bih na nešto što je potencijalna kolateralna šteta ovakvih zakonskih rešenja. Kolega Ješić je pomenuo imena Hans, Jozef, Pjer, ja bih dodala zbog ženske ravnopravnosti Matildu, Kristinu, Žozefinu, koje žive tamo negde u EU i ne razmišljaju da dođu u Srbiju, ali šta ćemo sa onima koji jesu strani državljani a možda se prezivaju Petrović, Jovanović? Šta ćemo sa decom naših gastarbajtera koji tamo žive? Možda će kroz deset godina, kroz pet godina, kroz tri godine, zbog neke ekonomske krize deca i unuci naših gastarbajtera hteti da dođu u zemlju, da se vrate, a zbog nekih okolnosti imaju samo državljanstvo EU, nemaju državljanstvo Srbije. Znači, mi njima izuzetno otežavamo.

Zašto niste doneli takva zakonska rešenja koja će npr. u ovoj investicionoj hajdučiji, gde se političkom voljom diskreciono odlučuje ko će da investira u srpsku poljoprivredu... Zašto niste pripadnike naše dijasporu ohrabрили da u većoj meri ulažu u srpsku poljoprivredu? Podsetila bih da godišnje od doznaka od naše dijasporu Srbija dobija oko 2,8 milijardi evra. U deceniji od 2000. do 2010. godine (to su podaci Svetske banke) 43 milijarde dolara je stiglo u Srbiju u vidu doznaka, a svega je 550.000.000 dolara bilo investirano u srpsku privredu. Zašto se onda pripadnici naše dijasporu koji nemaju državljanstvo i njihovi potomci ne ohrabre nekim različitim mikrokreditima, mikroprogramima da dolaze u zemlju?

Znači, ako sad neki tipičan evropski birokrata iz Brisela gleda ovo, on će ovo nazvati tehničkim terminom. Ovo je ekonomski nacionalizam, sa stanovišta nauke, ekonomske nauke. Sa stanovišta analize *costs and benefits*, znamo da će veleposednici u Srbiji koji imaju srpsko državljanstvo, koji su naši građani imati direktne koristi od ovakvih zakonskih rešenja zato što će nastaviti da kupuju

srpsku zemlju i srpske oranice za bagatel. Ali ja bih rekla da vi strateški zaista morate da dobro promislite kojim pravcem ide srpska privreda.

Složicu se sa kolegom Stojmirovićem koji je rekao da ste vi možda ministar najmoćnijeg ministarstva. To biste zaista bili da budžetska davanja ne iznose manje od pet posto, barem da pet posto iznose od ukupnog budžeta Srbije, ali pripadnici vladajuće koalicije, a možda i većina političara u Srbiji se u stvari stidi svojih seljačkih gena. Ne znam zašto mi osmišljavamo našu ekonomsku politiku na taj način da više ne potenciramo poljoprivredu. Mi smo bili jako dobri u poljoprivrednoj proizvodnji, u stočarstvu, nikada nismo bili tako dobri u automobilskoj industriji. Znači, treba jako dobro da se promisli zašto se sistematski zanemaruje poljoprivreda kada ovaj narod hoće da radi, hoće da ostane na svojoj zemlji. Rekla sam već da skoro dve hiljada sela odumire. Dakle, može se, samo se neće, zato što se pogrešno promišlja strateški razvoj, ekonomski razvoj Srbije. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Reč ima Dušica Stojković.

DUŠICA STOJKOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovana predsednice, uvaženi ministri sa saradnicima, drage kolege narodni poslanici, danas ću govoriti o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu kao i razlozima za njegovo donošenje.

Razlozi za izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu sadržani su u članu 63. Zakona o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica... Novim predlogom zakona bliže se propisuju uslovi sticanja poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini državljanima članica EU u skladu sa važećim Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i svih njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane.

Osnovne izmene i dopune postojećeg Zakona o poljoprivrednom zemljištu koje su date u predloženim izmenama sadržane su u članu 72d. Ne bih kao moje mnogobrojne kolege koji su juče i danas govorile preciznije o suštini ovih izmena, ali bih da kažem sledeće: zašto mi danas zapravo raspravljamo, zašto ova dva dana raspravljamo i zašto je neophodno izmeniti Zakon o poljoprivrednom zemljištu.

Naš zadatak je da ispravimo greške prethodnika, da ispravimo greške koje su učinjene pre deset godina kada je usvojen Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, koji je, podsećam, potpisan 29. aprila 2008. godine. Znači, niti je Aleksandar Vučić, niti je Srpska napredna stranka pisala taj tekst, niti se dogovarala sa međunarodnim zvaničnicima, činili su to oni koji se sada kriju u mišje rupe.

Imali smo juče konferenciju za štampu na kojoj se aktuelni narodni poslanik iz tadašnjeg perioda, iz perioda DOS-a, nije udostojio da odgovori na

pitanje novinara da li je i zašto loše ispregovaran SSP. Upravo smo zato mi danas ovde u Narodnoj skupštini Republike Srbije da te greške, stare greške, DOS-ove greške ispravimo.

Predlagač zakona je zaista vodio računa o svim detaljima. U zakon je uključio sve one kumulativne mehanizme ugledajući se na dobru praksu nekih zemalja Evropske unije. Takođe, sve te dobre primere je inkorporirao u ovaj predlog izmena datog zakona. Znači, slične mehanizme su mnoge zemlje koje su bile kandidati uključile u svoje zakonodavstvo. Usvajamo ovaj zakon jer želimo da zaštitimo interese srpskog seljaka, ali i interese Republike Srbije.

Zaista se vodilo računa o svemu, o svim detaljima: potrebno je da potencijalni kupci budu rezidenti konkretne lokalne samouprave kada kupuju određeno poljoprivredno zemljište; da imaju registrovano aktivno poljoprivredno gazdinstvo (znači, ne ono koje je u pasivnom statusu, nego ono koje je aktivno, koje zaista obrađuju i proizvode poljoprivredne proizvode); zatim, da imaju vlastitu mehanizaciju. Takođe, predvideli smo da stranac može kupiti zemlju u određenoj visini; ta visina je dva hektara, znači predmet kupovine može biti zemlja do dva hektara.

Da je predlagač zakona zaista vodio računa o svim detaljima, govori i to da je u ovaj predlog zakona inkorporirao i određene bezbednosne aspekte. Tako, na primer, predmet kupovine ne može biti zemljište koje pripada i koje se graniči sa vojnim postrojenjima, vojnim kompleksima, vojnim poligonima. Stranac zapravo ne može kupiti zemljište koje se nalazi u blizini vojnih poligona, jer želimo da zadovoljimo i taj bezbednosni aspekt.

Još jedan kontrolni mehanizam uključen u ove izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu jeste pravo preče kupovine poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini. To pravo ima Republika Srbija. Formirana je i komisija koja odobrava kupovinu Vladi. Tu komisiju čine resorna ministarstva – Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo finansija. Znači, vodilo se računa, zaista, da se mi kao država koja je kandidat za članstvo u EU zaštitimo i na sve načine ne dozvolimo apsolutnu liberalizaciju tržišta poljoprivrednog zemljišta.

Kao što sam već rekla, zarad istine i zarad podsećanja građana Republike Srbije, Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju potpisan je dalekog 29. aprila 2008. godine, znači imamo punih deset godina od primene ovog međunarodnog ugovora. Podsećam vas, SSP ima snagu međunarodnog ugovora, on vam je odmah ispod Ustava. Samim usvajanjem u Skupštini i njegovom ratifikacijom, on postaje sastavni deo domaćeg zakonodavstva i izvor domaćeg prava.

Imali smo prilike da u ova dva dana slušamo „zašto niste izmenili SSP“, „mogli ste da izmenite SSP“. Podsećam vas, sve izmene SSP-a zahtevaju saglasnost svih zemalja članica EU. Jedno elegantno rešenje je upravo to – ne možemo da izmenimo SSP, ali možemo da izmenimo Zakon o poljoprivrednom

zemljištu i da uskladimo taj prelazni rok koji u njemu postoji, a koji ističe 1. septembra 2017. godine. Znači, zaključak koji se nameće jeste da je SSP loše ispregovaran, da je pre deset godina donet u cilju predizborne kampanje za izbore 2008. godine i da mi danas ispravljamo ono što je DOS-ova vlast potpisala i što se obavezala u ime građana Republike Srbije.

Kada smo kod te DOS-ove vlasti koja je bila, da se vratimo malo u 2008. godinu, oni su imali dve politike: imali su jednu politiku na međunarodnom planu i drugu politiku koja je bila usmerena za unutrašnju politiku i drugo su pričali građanima Republike Srbije. Podsećam vas, tada nisu bili na vlasti Aleksandar Vučić i Srpska napredna stranka. Nismo mi pregovarali o SSP-u, nismo se mi obavezali na potpunu liberalizaciju tržišta poljoprivrednog zemljišta. To je činio neko drugi, neko ko se sada krije od svoje odgovornosti i obaveza na koje su se svojim ugovaranjem i potpisivanjem obavezali. Obavezali su se donošenjem jednog jako važnog međunarodnog sporazuma.

Slažem se sa svojim kolegom Vladom Orličem koji kaže da ovim zakonom zapravo činimo dve dobre stvari. Prvo, ova rešenja su zaista korisna za građane Republike Srbije. S druge strane, mi ispunjavamo međunarodne obaveze kao jedna odgovorna država, jedna odgovorna vlast. Ovim zakonskim rešenjem popravljamo nedostatke SSP-a, štiteći interese Republike Srbije pre svega ali i interese srpskih poljoprivrednika i interese srpskih oranica.

Mi ne želimo da izmenama Zakona o poljoprivrednom zemljištu sprečimo dolazak investitora, domaćih ili stranih investitora, naprotiv, želimo da sprečimo onaj neravnopravan položaj, onaj monopolski položaj koji su neki od tajkuna u Srbiji imali. Reč je o nefer tržišnoj utakmici kao i o tome da ovo malo preostalih poljoprivrednih kombinata prodamo u bescenje kako bi se neki dočepali poljoprivrednog zemljišta. Mislim na sve one koji su od 2000. godine na lak način, mimo procedure, mimo javnosti, dolazili kroz proces privatizacije u posed više od 120.000 hektara najkvalitetnijih srpskih oranica.

Ovim zakonom ne želimo da zabranimo bilo kojoj novoj firmi i bilo kom novom investitoru da investira u poljoprivredu Srbije. Naprotiv, poljoprivreda je jedna od najvažnijih razvojnih grana u Republici Srbiji, značajan deo BDP-a je upravo iz poljoprivrede, tako da želimo da otvorimo vrata svim domaćim i stranim investitorima koji žele da ulažu u oblast poljoprivrede. Poljoprivreda je naša razvojna šansa i upravo u tim novim ulaganjima u poljoprivredu vidim priliku i šansu da uvodimo nove tehnologije, modernizujemo poljoprivredu, osvajamo nova tržišta za proizvode koji su proizvedeni na srpskoj zemlji, ali i da otvorimo šansu i mogućnost za kreiranje novih radnih mesta.

Slažem se sa ministrom Nedimovićem da ne smemo i ne možemo izrađivati zakone po meri pojedinaca. Moramo izrađivati zakone koji su jednaki za sve. Srpska napredna stranka upravo vodi drugačiju politiku, nema više

donošenja zakona po meri pojedinca i jednog tajkuna. Zakoni su isti za sve i zakoni se moraju poštovati, bez obzira na to ko iz koje sfere društva dolazi.

Svako mora danas da se izbori za svoje mesto pod suncem. Ako smo zaista ozbiljni i ako zaista želimo da uđemo u EU, onda moramo da zaslužimo svoje mesto na tržištu, ali na državi je da uradi svoj deo posla. Na državi je da kreira povoljan ambijent kako bi poljoprivrednici koji proizvode u ovoj zemlji, vlasnici poljoprivrednih gazdinstava, mogli da žive od svoje njive i od svoje oranice.

Rezultati rada Vlade i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u prethodnom periodu zaista su impozantni. Imali smo primere u medijima da vidimo zaista veliko interesovanje za nabavku nove mehanizacije, novih traktora. Imali smo redove poljoprivrednika koji su spremni da svoju dojučerašnju zastarelu, dotrajalu tehnologiju zamene novim mašinama i novom mehanizacijom.

Nagomilani su problemi u poljoprivredi ali i u svim segmentima društva. Te nagomilane probleme neko mora rešavati. Zaista podržavam napore aktuelnog ministra, koji je zajedno sa GIZ-om i NALED-om pokrenuo projekat „Povećanje prilika za zapošljavanje sezonskih radnika“. Potpisan je 17. avgusta 2017. godine, znači pre samo par dana, i Memorandum o saradnji, jer želimo da više od 100.000 radnika izvedemo iz sive zone. Istraživanje je pokazalo da 65% tih sezonskih radnika jesu upravo sezonski radnici koji rade u poljoprivredi.

Kao što sam rekla, dosta je nagomilanih problema. Potrebno je vreme da se svi ti problemi reše, nemamo čarobni štapić da se oni preko noći reše.

Na samom kraju želim da kažem sledeće: svojim kolegama iz opozicije zaista preporučujem jednu publikaciju, koju možete naći na sajtu Ministarstva za evropske integracije, a to je „Mitovi o Evropskoj uniji“. Zaista razumem potrebu dela srpske opozicije... Pošto svi pripadamo određenim političkim partijama, određenim pokretima, zaista se iz dana u dan borimo za podršku građana Republike Srbije, svaki birač i svaki glas nam je bitan i u toj političkoj borbi često se služimo svim raspoloživim sredstvima kako bismo došli do tog birača, do tog glasa.

Deo srpske opozicije koristi sva ta sredstva kako bi se dokopao podrške, jer se podrška ne dobija tako lako. Deo srpske opozicije koristi mitove i stereotipe o EU, da će stranci pokupovati sve što je srpsko, da će prestati proizvodnje rakije, da nećemo proizvoditi krive krastavce i šargarepe; zatim, stereotipe koji postoje o svinjokolju, da ćemo prestati sa proizvodnjom srpskih proizvoda kao što su futoški kupus, homoljski med, pirotski sir.

U istoj situaciji, samo da vas podsetim, nalazili su se i brojni kandidati koji su sada punopravne članice Evropske unije: Hrvatska, Rumunija i Bugarska. Imala sam prilike da kao član Odbora za evropske integracije imam brojne

susrete sa kolegama iz Hrvatskog sabora i upravo mi je gospođa Jadranka Kosor rekla o situaciji u kojoj se Hrvatska našla pred njeno pristupanje Evropskoj uniji 2013. godine. Deo nevladinih organizacija i opozicije u Hrvatskoj govorio je o tim mitovima i stereotipima, da će Hrvati prestati da proizvode sir i vrhnje, da se neće proizvoditi vino, po čemu je Hrvatska bila poznata. Kao što znamo, Hrvatska je ušla u EU i sve je to ostalo na nivou priča i mitova.

Razumem opoziciju u Srbiji jer je opozicija u Srbiji poput davljenika koji se hvata za slamku kako ne bi potonuo, ali zarad istine i zarad javnosti želim sa ovog mesta da poručim svim građanima Republike Srbije, svim poljoprivrednim proizvođačima da budu spokojni kada je reč o kupovini i otimanju poljoprivrednih parcela, da budu spokojni kada je reč o srpskoj zemlji i srpskim oranicama.

Na samom kraju, Srpska napredna stranka će u danu za glasanje podržati sve predložene izmene Zakona. Pozivam svoje kolege narodne poslanike i poslanice sa one druge strane, koji su bili deo DOS-ovog režima, koji su usvajali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, koji su stari, preživeli delovi DOS-a, a i ove nove koji su nedavno ušli u Narodnu skupštinu, da podrže ove rezerve i da podrže ove izmene Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jer, zaista, ovaj zakon prevazilazi politiku. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović, minut i četrdeset sedam.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Ne znam na šta ću da iskoristim ovo silno vreme, ali ću reći da je prethodni predsedavajući prekršio Poslovnik time što je dozvolio poslaniku Atlagiću da, ničim izazvano, vređa sve predstavnike opozicije i isto tako...

PREDSEDNIK: Niste dobili repliku, poslaniče.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Nije važno, mogu da iskoristim svoj minut i po kako hoću.

PREDSEDNIK: Niste dobili repliku.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Gospođo, a vi ste, predsedavajuća, prekršili...

PREDSEDNIK: Eto, ja sam, a nisam. Šta ćemo sad?

Imate minut i četrdeset sedam da govorite o izmenama i dopunama zakona koji se nalazi na dnevnom redu, nemate repliku.

Neću se raspravljati sa vama. Ako želite da govorite i diskutujete na temu zbog koje ste dobili reč i prijavili se, 47. ste na listi...

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Ne vidim odakle toliki strah od ovo malo vremena koje imamo na raspolaganju. Znae i sami da nije bilo fer što ste nam uskratili replike, ali nije važno, ne insistiram na tome. Suviše je važna tema da

bismo trošili vreme na besmislene replike, uzajamne optužbe i uvrede, a verujte da i mi to umemo.

Pitam ministra vrlo kratko, u ovom vremenu – želim konkretan ali ne politikantski odgovor, a znam da je on dobar i u jednom i u drugom jer je prošao dobre političke škole, kaže, bio je dobar gradonačelnik – zašto nije bilo javne rasprave? Možda bi se iskristalisali dobri predlozi i od strane vlasti i od strane opozicije.

Ja bih rado glasao i glasaću za ovaj amandman kolega socijalista koji kaže, to je vrlo razumno, da se u ovoj graničnoj zoni ne otuđuje poljoprivredno zemljište ni pod kojim uslovima, to je stvar bezbednosti zemlje. Vrlo dobar amandman, nema razloga da ga ne podržimo.

Naš amandman je vrlo dobar i mislim da je na liniji onoga što je intencija predlagača. Da se ne vezuje na ovaj način kao što vi na neki način providno otežavate ili onemogućujete kupovinu zemljišta, mi predlažemo – dajte deset godina po ulasku. Ako uđemo ikada, onda deset godina posle ulaska. Mnogo je elegantnije rešenje, nije ovako providno gde ih uslovljavamo svim i svačim i zapravo realno sprečavamo bilo kakvu kupovinu.

Na kraju krajeva, nije srpska oranica i nije srpsko zemljište ugroženo od tog Hansa, Pjera, koji će uzeti dva hektara, nego sprečavamo da neki naš Pera, Mika, Žika proda dva hektara nekom strancu i dobije neke pare. Zapravo, to ugrožava našeg malog proizvođača. A veliki strani mešetari i domaći tajkuni će preko firmi pokupovati hiljade i hiljade, kao što su kupovali do sada.

To su, recimo, dva-tri osnovna pitanja.

Poslednja stvar, apel kolegama iz vlasti: spasite PKB. Nije važno ko će pokupiti kajmak, nemojte dozvoliti prodaju PKB-a. Hvala.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vera Paunović.

Izvinjavam se, Đorđe Komlenski, minut i četrdeset devet.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Dame i gospodo, drugarice i drugovi, Poslanička grupa Pokret socijalista – Narodna seljačka stranka – Ujedinjena seljačka stranka podržaće sve predložene zakonske izmene koje ovaj zakon obuhvata, odnosi se na izmene Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Dosta toga je već, i previše, rečeno o SSP-u, kako je došlo do toga, ne bih želeo u ovoj fazi da o tome pričam. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju je, nažalost, nešto što postoji, nešto što ovu državu obavezuje, ali on ne kaže da se može prolongirati u ovom trenutku primena sporazuma koje je ova država verifikovala i priznala, nego kaže da će u periodu od četiri godine, a taj period ističe 1. septembra, uskladiti svoje zakonodavstvo u odnosu na način na koji

strana fizička i pravna lica (u ovom trenutku samo fizička lica državljani EU) mogu da steknu pravo svojine na poljoprivrednom zemljištu u Republici Srbiji.

Ovo rešenje je, po meni, dobro rešenje, daje dovoljno vremena. Period od deset godina je dovoljno dug da se učini nešto što može da bude jako važno u budućem periodu, a to je stvaranje uslova za pravu realizaciju prava preče kupovine, ali o tome ću govoriti kasnije. Iz tog razloga mi ćemo podržati ova zakonska rešenja, iako bi neka druga rešenja, koja nisu u ovom trenutku moguća, za nas bila daleko prihvatljivija i bliža srcu.

Da li se mora? Mora se, nažalost. Država Srbija je ozbiljna država, koja preuzete obaveze, pa makar i od strane onih koji su to radili iz raznoraznih interesa, a najviše ličnih, loše ispregovarali, mora da ispoštuje i mora da završi.

PREDSEDNIK: Vreme, izvinjavam se. Ja sam se zamislila.

Reč ima Radovan Jančić.

RADOVAN JANČIĆ: Poštovana predsedavajuća, zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, poštovani ministre, dozvolite mi da na samom početku izrazim svoje lično zadovoljstvo i zadovoljstvo brojnih poljoprivrednika zbog toga što se konačno krenulo sa izgradnjom sistema za navodnjavanje, sa nadom da će svoje mesto u ovom zaista kapitalnom projektu naći i severni Banat, odnosno Novi Kneževac, Čoka i Kikinda. Bio bi to novi regionalni sistem i obuhvatio bi novih 25.000 hektara.

Tokom ove dvodnevne rasprave gotovo da je sve rečeno: i kada je Sporazum potpisan, ko ga je potpisao, kako je pregovarao i od kada se primenjuje. Blizina ovog 1. septembra naložila nam je da u ova dva dana raspravljamo o Predlogu zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu. U danu za glasanje, kada ga budemo usvojili, u potpunosti ispunjavamo svoju međunarodnu obavezu, a prvenstveno štitimo interese naše zemlje i naših poljoprivrednika.

Zašto je Srbija do sada jedina potencijalna članica Evropske unije koja se obavezala na prodaju zemlje strancima pre sticanja članstva u EU, za razliku od većeg broja zemalja, bez zahteva za tranzicioni period, odgovor nećemo dobiti. U toku ova dva dana nismo ga dobili čak ni od onih koji su o Sporazumu pregovarali, koji su ga potpisali i ratifikovali.

Pre pristupanja Evropskoj uniji mnoge zemlje, kao što su Poljska, Slovenija, Mađarska, Rumunija, Hrvatska, suočavale su se sa sličnim problemima u oblasti poljoprivrede: sa niskim subvencijama, zastarelim tehnologijama, niskim prinosima i još mnogo toga. Pod takvim uslovima su u toku pridruživanja EU ove zemlje tražile i dobile produžetak važenja zabrane prodaje poljoprivrednog zemljišta. Kao i kod nas, i u ovim zemljama liberalizacija tržišta poljoprivrednog zemljišta iščekivana je sa mnogo

uznemirenosti od strane vlasnika poljoprivrednog zemljišta ali i šire javnosti. Osnov za odlaganje, po ovakvom SSP-u, u našem slučaju ne postoji.

Pod rukovodstvom Srpske napredne stranke i njenog predsednika i predsednika Srbije Aleksandra Vučića Srbija je danas neutralna, nezavisna i ponosna zemlja, apsolutno samostalna u donošenju svih odluka pa i ovog predloga zakona. Ovaj predlog zakona skrojen je po meri i potrebi naših građana, utvrđen je pravovremeno, ispunjava preuzete međunarodne obaveze i štiti interese naših poljoprivrednika, posebno ako pravilno tumačimo ono što je napisano.

Državljanin države članice EU poljoprivredno zemljište može steći ako je najmanje deset godina nastanjen u jedinici lokalne samouprave u kojoj se vrši promet. Uz sve druge ograničavajuće uslove propisane novim članom zakona, članom 72đ, postaće vlasnici svega dva hektara, u idealnim uslovima, posle 2027. godine.

Na kraju želim još da kažem – onaj koji je za šaku dolara ili, još gore, za šaku kuna prodao dušu đavolu, da kaže nama, članovima Srpske napredne stranke, da ćemo zarad bilo kakvog interesa prodati oca i majku, ne sme to da kaže, mnogi od nas odavno nemaju roditelje. Ipak, to je samo primer nevaspitanja, bahatosti, drskosti i bezobrazluka. Hvala najlepše.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala.

Reč ima narodna poslanica Dragana Kostić.

Izvolite.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvaljujem.

Uvaženi predsedavajući, poštovani ministre, kolege poslanici, nadam se da ćemo današnjom debatom dati doprinos svim aspektima izmena i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu i time omogućiti da sve potencijale koje dugogodišnjom pogrešnom zemljišnom politikom nismo koristili sada stavimo u funkciju ekonomije i društva Srbije u celini.

Da se podsetimo, prethodnim izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu pristupilo se radi: stvaranja mogućnosti za unapređenje poljoprivrede kroz rast investicija u poljoprivredno zemljište koje je u vlasništvu Republike Srbije; regulisanja dugoročnog zakupa na način kojim se osiguravaju potrebe samostalnih zakupaca zainteresovanih za obrađivanje zemljišta; otklanjanja nedostataka i ograničenja koja onemogućavaju ukupnu efikasnost upravljanja poljoprivrednim zemljištem; preciziranja prava prečeg zakupa; prodaje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini fizičkim licima; uvođenja napredne pretrage podataka o poljoprivrednom zemljištu; propisivanja rokova i sankcija za nedonošenje godišnjeg programa zaštite, unapređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta, oglasa i javnog poziva; propisivanja novčanih sankcija za bespravno korišćenje zemljišta; uvođenja obaveze vođenja

knjige polja i uspostavljanja plodoreda; uvođenja mogućnosti besplatnog korišćenja poljoprivrednog zemljišta koje nije izdavano u zakup, i mnogo toga.

Posebno bih se osvrnula na zakonska rešenja koja jačaju finansijsku i organizacionu disciplinu lokalnih samouprava. One moraju da postupaju u skladu sa zakonom kako bi pokrenule poljoprivredne aktivnosti na određenim parcelama i obezbedile da se poljoprivredno zemljište koristi pod uslovima za koje je izdato.

Nažalost, svedoci smo da se često ne postupa po tome. Bivši čelnici Sokobanje, odakle ja dolazim, od 5.266 hektara poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini izdali su u 2016. godini samo 88 hektara. To je ono što je zvanično. Koliko je uzurpiranog poljoprivrednog zemljišta, oni najbolje znaju. Ostvarili su prihod od samo 2.300 evra. Broj parcela na ovoj površini je 5.691, što ukazuje na usitnjenost parcela i nesprovođenje mera komasacije. Prosečna površina parcele je ispod jednog hektara. Ovu lokalnu samoupravu čeka veoma ozbiljan i odgovoran pristup rešavanju nasleđenog stanja, na čemu sadašnji čelnici uveliko rade i već se vide i prvi rezultati u sanaciji atarskih puteva u vrednosti od sedam miliona dinara.

Danas razlog za donošenje novih izmena i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu jeste upravo međunarodna obaveza kroz član 63. stav 2. Zakona o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Srbije. Ovim zakonom poljoprivredno zemljište u privatnoj svojini državljanin članice EU može steći, do dva hektara maksimalno, ako kumulativno ispunjava sledeće uslove: da je deset godina stalno naseljen u jedinici lokalne samouprave u kojoj se vrši promet poljoprivrednog zemljišta, da najmanje tri godine obrađuje poljoprivredno zemljište koje je predmet pravnog posla, da ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo u aktivnom statusu najmanje deset godina, kao i da ima u vlasništvu mehanizaciju i opremu za obavljanje poljoprivredne proizvodnje.

Bitno je istaći da pravo preče kupovine poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini ima Republika Srbija, a odobrava ga Vlada na predlog Komisije koju obrazuju Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo finansija. Ovim se sprečava potpuna liberalizacija prometa poljoprivrednog zemljišta i brane interesi Republike Srbije.

U danu za glasanje svakako ću podržati ovaj zakon, kao i moje kolege iz Srpske napredne stranke. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice.

Primili ste Izveštaj Odbora za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja Narodne skupštine, koji je utvrdio da je nastupanjem smrti narodnog poslanika Miroljuba Stankovića nastupio slučaj iz člana 88. stav 1. tačka 8) Zakona o izboru narodnih poslanika, pa predlaže da Narodna skupština,

u smislu člana 88. st. 3. i 4. istog zakona, konstatuje prestanak mandata ovom narodnom poslaniku.

Saglasno članu 88. stav 1. tačka 8) i st. 3. i 4. Zakona o izboru narodnih poslanika, Narodna skupština, na predlog Odbora za administrativno-budžetska i mandatno-imunitetska pitanja, konstatuje da je prestao mandat, pre isteka vremena na koje je izabran, narodnom poslaniku Miroljubu Stankoviću, danom nastupanja smrti.

Saglasno Zakonu o izboru narodnih poslanika, izvršiće se popunjavanje upražnjenog poslaničkog mesta u Narodnoj skupštini.

Reč ima narodna poslanica Stanislava Janošević.

Izvolite.

STANISLAVA JANOŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, kolege poslanici, poštovani sugrađani, evo danas je u toku drugi dan rasprave o Zakonu o poljoprivrednom zemljištu. Pre svega, ono što smatram ključnim, što moramo imati na umu prilikom predlaganja svih zakona u ovom trenutku iz oblasti poljoprivrede, jeste usklađenost sa Ustavom.

U ovom slučaju ustavnim osnovom za donošenje ovog zakona potvrđeno je da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje održivi razvoj, sistem zaštite i unapređenja životne sredine, kao i zaštitu i unapređenje biljnog i životinjskog sveta. Budimo razumni i iskreni jedni prema drugima, budite ubeđeni da Vlada Republike Srbije vodi računa o interesima građana Republike Srbije, uz ispunjavanje svih međunarodnih obaveza.

Ono što je najbitnije, po mom mišljenju, u predlogu ovog zakona jeste da fizička odnosno pravna lica iz inostranstva, pretežno se to odnosi na državljane EU, imaju priliku za zemljište u našoj republici, ali samo ukoliko su nastanjena i plaćaju porez na teritoriji jedinice lokalne samouprave, i to u periodu od deset godina, imaju registrovano poljoprivredno gazdinstvo na toj teritoriji u periodu od tri godine i zaista se bave poljoprivredom, a ne da su samo fiktivno u toj delatnosti.

Nešto što meni uliva veliko poverenje u radu vašeg ministarstva, gospodine Nedimoviću, što ste svojim dosadašnjim radom pokazali i dokazujete, jeste sledeće. Kolege, ako se sećate, pre svega nekoliko meseci usvojili smo zakon, odnosno Sporazum između Vlade Republike Srbije i Fonda za razvoj Abu Dabija. Vrlo dobro se sećam kako ste komentarisali taj sporazum, posipali ste drvljem i kamenjem. Zaključujem da je to jedini model koji imate kada su svi predlozi zakona na dnevnom redu.

E pa vidite, ja već vidim pozitivne posledice tog sporazuma. Početkom avgusta ove godine počeli su radovi na dvonamenskom sistemu Međa. Ministar Nedimović je sa čelnicima Zrenjanina i Opštine Žitište obišao radove u tom

malom selu u Srednjobanatskom upravnom okrugu, na granici sa Rumunijom. Hvala vam što je Među neko napokon pogledao i što je pomaže. Ovim projektom za navodnjavanje biće omogućeno da 762 hektara na toj teritoriji budu zbrinuta. Ovim nacionalnim programom biće realizovano jedanaest takvih projekata.

U naseljenom mestu Međa to je zaista veliki pomak. Formira se kanal od 17 km, koji će služiti za odvodnjavanje ali i za navodnjavanje. Na ovaj način mi smo zbrinuli problem suše sa kojim se susreću naši sugrađani koji se bave poljoprivredom i isključivo žive od poljoprivrede. Sećate li se, gospodo, šta se desilo sa Međom ne toliko daleke 2005. godine, kada ste je ostavili potopljenu u vodi prilikom pucanja brane na Tamišu? E pa ovim potezom to se Međi ne bi desilo ni u snu.

Hvala vam, ministre. Hvala vašim saradnicima. Hvala celoj Vladi Republike Srbije što sve imate u vidu. Ovo je zaista fenomenalan primer vaše posvećenosti i istrajnosti i ja vam verujem.

Podržaću predlog ovog zakona, kao što pozivam i sve svoje kolege da to učine. Hvala još jednom.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Janošević.

Reč ima narodna poslanica Olivera Ognjanović.

Izvolite.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, ovaj zakon je jedan od najvažnijih koje naša Republika Srbija donosi u cilju ispunjavanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU. Međutim, moramo biti izuzetno pažljivi, jer niko ne želi preveliku liberalizaciju ove tako važne oblasti privrede naše zemlje. Upravo su zemlje kao što su Poljska, Mađarska i Slovenija pokazale da totalno oslobađanje ove oblasti nije ono što im je potrebno.

Najbolji primer kako se rešava ovaj problem bila je Poljska. Prilikom pregovora o pristupanju EU, Poljska je uspela da dobije tranzicioni period za sticanje svojine nad poljoprivrednim zemljištem od strane stranaca u trajanju od ukupno dvanaest godina. Zakonom o sticanju zemljišta od strane stranaca predvideli su da državljani zemalja koje nisu članice EU mogu kupovati zemljište pod uslovima predviđenim ovim zakonom ukoliko dobiju dozvolu Ministarstva unutrašnjih poslova i uprave, kao i mišljenje Ministarstva privrede i ruralnog razvoja. Isto pravilo važi i u slučaju kada stranac želi da stekne kapital kupovinom kompanije. Dakle, Poljaci su doneli rigorozan Zakon o zemljištu u korist domaćih gazdinstava i time zaštitili svoje domaće poljoprivrednike.

Izmenom i dopunom Zakona o poljoprivrednom zemljištu moramo pokušati da komplikovanjem uslova prodaje ograničimo broj onih koji bi mogli da konkurišu za našu srpsku poljoprivrednu zemlju. Isto je uradila i većina

država članica, uglavnom posle dužeg ili kraćeg perioda tranzicije. Dosadašnja ograničenja strani državljani iz EU ili bilo koje treće zemlje sveta zaobilazili su jednostavnim osnivanjem firme u Srbiji i bez ikakvih problema kupovali naše poljoprivredno zemljište.

Nažalost, kao rezultat potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2008. godine naša Republika Srbija obavezala se na prodaju zemlje strancima pre sticanja članstva, bez zahteva za tranzicionim periodom. Ovo, isto tako, predstavlja međunarodni ugovor, koji naš Ustav Republike Srbije prepoznaje kao takav i koji smo obavezni da ispunimo. Zbog toga je ovaj zakon od ogromne važnosti za budućnost naše zemlje, a mi moramo da obezbedimo prednost za naše domaće poljoprivrednike.

Na početku izlaganja spomenula sam Poljsku kao primer države članice EU koja je rigorozno zaštitila svoju poljoprivrednu zemlju. S druge strane imamo Rumuniju kao primer potpune liberalizacije – donošenjem zakona o sticanju prava privatne svojine nad zemljištem od strane stranih državljana i stranih pravnih lica iz 2005. godine državljanima EU omogućeno je sticanje prava svojine nad zemljištem. Time su mogli da steknu pravo svojine nad zemljištem putem kupovine, kao i nasleđivanjem, uz uslov reciprociteta.

Godine 2014. u Rumuniji je usvojen zakon o prodaji i kupovini poljoprivrednog zemljišta, čime je omogućeno potpuno izjednačavanje stranih državljana sa rumunskim državljanima u pogledu prava na sticanje svojine nad poljoprivrednim zemljištem. Najveće parcele poljoprivrednog zemljišta u Rumuniji prodate su strancima, odnosno trećina od ukupne površine obradivog zemljišta. Zakup zemljišta je takođe liberalizovan, bez ograničenja, pa stranci trenutno imaju duplo više zakupljenih od kupljenih površina poljoprivrednog zemljišta.

Kada je zakup zemljišta u našoj Republici Srbiji u pitanju, članom 3. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa Republike Srbije propisano je da vlasnik ima pravo da svoju stvar koristi i da njome raspolaže u granicama zakona, što znači da slobodno može da je izda u zakup, ako nekim drugim zakonom nije nešto drugo propisano. S obzirom na navedeno, a kako je zakup obligacionopravni odnos, moglo bi se zaključiti da je zakup poljoprivrednog zemljišta od strane stranih pravnih i fizičkih lica moguć, ali zakon takođe ustanovljava obavezu za pravna lica kao zakupce poljoprivrednog zemljišta da obezbede zapošljavanje nezaposlenih lica.

Poljoprivredno zemljište je jedan od najvažnijih resursa svake zemlje i osnovni činilac poljoprivredne proizvodnje, kojom se obezbeđuju prihodi većine ruralnog stanovništva, zatim prehrambena sigurnost nacije, a čijim se odgovornim gazdovanjem utiče i na očuvanje životne sredine.

Predloženim izmenama i dopunama Zakona uređuju se uslovi za promet poljoprivrednog zemljišta kako bi se omogućilo državljanima članica EU sticanje prava svojine na poljoprivrednom zemljištu. To je ono što moramo postići u našoj daljnoj evrointegraciji, ali mudro i pametno, kao uostalom i sve drugo što je naša vlada, ranije na čelu sa Aleksandrom Vučićem, sada sa premijerkom Anom Brnabić, postigla.

U danu za glasanje SNS će podržati ovaj predlog izmena i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vama.

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja načelnog pretresa pitam da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika.

Reč ima narodna poslanica Sanda Rašković Ivić.

Izvolite.

SANDA RAŠKOVIĆ IVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Pažljivo smo saslušali sve diskutante, naravno i ministra i njegovu diskusiju. U najboljoj nameri želim da kažem da je zakon koji se donosi, odnosno izmene i dopune, palijativnog karaktera. Mi ovim nećemo rešiti, nažalost, suštinsko pitanje rasprodaje i rasparčavanja srpskih oranica, samo ćemo stvoriti određene probleme ljudima iz naše dijaspore.

Zato plediram, ponavljam, da se razmisli još jednom, jer smo već probili rokove – znam da je za bilo kakvu izmenu Sporazuma potrebno da bude i drugi akter, a to je EU – da probamo da razgovaramo sa Evropskom unijom, da sada ovo zamrznemo i da vežemo prodaju zemlje za ulazak Srbije u EU. Ukoliko Srbija uđe u EU, treba onda još deset godina, uz određene restrikcije, da prođe i tada možemo pristupiti prodaji zemlje.

Ukoliko Srbija ne uđe u EU, što je moja želja kao evroskeptika, tada se zemlja neće prodavati. U međuvremenu, naravno, i ministarstvo i Vlada, ova ili bilo koja druga koja posle dođe, biće vlasna i imaće motiv da podiže srpsko selo, da podiže srpsku poljoprivredu koja je ugrožena.

Naša strateška privredna grana treba da bude poljoprivreda, nju treba da osnažujemo, selo treba da osnažujemo, a ovakvim palijativnim postupcima i palijativnim donošenjem zakona to nećemo uraditi, a mislim da to nije prava intencija.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani građani Srbije, nakon ove dvodnevne rasprave o jednom od najvažnijih državnih pitanja, pitanja mogućnosti prodaje poljoprivrednog zemljišta strancima, mogu samo da kažem da ovaj pokušaj

zamajavanja javnosti od strane aktuelne vlasti nije uspeo. Voleo bih da me gospodin ministar demantuje i kaže građanima Srbije da li od 1. septembra stranci mogu da kupuju zemljište u Srbiji. Da, vi to omogućavate ovim izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Primenjujete SSP sa EU i ovim zakonom po prvi put kažete – da, stranci mogu da kupuju zemljište u Srbiji. To je dosad bilo nemoguće. Od ovog trenutka, ako usvojite ovaj zakon, to će biti moguće. To je prva stvar.

Druga stvar, nikakve razlike nema između vas i bivšeg režima. Vi samo ispunjavate obaveze koje je u svoje vreme preuzeo bivši režim. Dakle, jednostavna stvar, oni su sklopili Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU; tamo piše da se za četiri godine mora prilagoditi naše domaće zakonodavstvo da bi zemljište moglo da se prodaje strancima. Vi sada vršite to prilagođavanje i omogućavate nešto što je antiustavno i protivzakonito do ovoga časa, a to je da stranci mogu da kupuju poljoprivredno zemljište u Srbiji. Dakle, vi ste nastavljači politike Borisa Tadića i puta Srbije u EU po svaku cenu, i lepo je što to priznajete.

Kako vi to priznajete? To je lepo rečeno, vi sami to kažete i na tome vam se zahvaljujem jer to sada mogu da citiram. Koji su razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku? Evo, neka građani Srbije čuju šta je prioritet Vlade Republike Srbije u ovom trenutku, zbog čega je ova sednica Narodne skupštine, koja je tema danas najvažnija u Srbiji.

Da čuju građani Srbije šta Vlada kaže o razlozima za donošenje zakona po hitnom postupku: „... kako bi državljanima članica EU osigurala isti tretman kao i svojim državljanima prilikom kupovine nepokretnosti u Srbiji“. Dakle, to je u ovom trenutku prioritet Vlade Republike Srbije, da državljani EU imaju isti tretman u Srbiji kao državljani Srbije kada je u pitanju kupovina nepokretnosti. Nema, dakle, ništa važnije trenutno u Srbiji. Ovo je jedina tačka dnevnog reda ove skupštinske sednice zato što je jedino bitno za ovu vladu da budu zadovoljni državljani Evropske unije. Šta će biti sa državljanima Srbije, koga to briga.

Da li ste, gospodine ministre, omogućili referendum po ovom pitanju? Naravno da ste pobjegli od referenduma kao đavo od krsta, jer znate da biste izgubili na referendumu, znate da bi vam na referendumu ovo bilo zabranjeno. Znao da bi, kao u Mađarskoj, 90% građana Srbije glasalo protiv prodaje poljoprivrednog zemljišta strancima i da se to ugradi u Ustav Republike Srbije.

Ono što je najvažnije, vi ste ovde odbranili tajkune koji su opljačkali Srbiju u prethodnih dvadeset i više godina, jer ste rekli da sada želite da pomognete tržišnoj konkurenciji i omogućite neke nove strane firme koje bi konkurisale našim tajkunima. Da li su tajkuni uradili nešto loše, gospodine ministre? Zašto nisu u zatvoru? Džaba vaše izjave u „Informeru“ protiv Miškovića ili bilo koga drugog. Zašto ne pohapsite, zašto ih ne osudite? Zašto za

šest godina vlasti Srpske napredne stranke niko nije pravosnažno osuđen? Danas se u zatvorima Srbije ne nalazi nijedan tajkun ili političar koji je opljačkao Srbiju.

Znači, sve je bila laž. Vaša borba protiv kriminala i korupcije bila je jedna ogromna laž. Šta je zapravo istina, da znaju građani Srbije, o ovome što radite? Pa koga zanima, u krajnjem, da li će neki stranac, slučajni prolaznik, da kupi jedan hektar u Srbiji za deset godina? Pa vi već godinama unazad, i vi i bivša vlast, omogućavate da stranci i tajkuni kupuju desetine hiljada hektara registrovanjem svojih firmi, koje ovde mogu da kupuju šta god hoće. Vi lažete građane Srbije, vi ste već omogućili strancima, vašim arapskim i nemačkim prijateljima, „Tenisu“ i drugima, da zakupljuju i kupuju naše zemljište, a da im to nije ograničeno. To je problem, vi krijete istinu.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Goran Ješić.

GORAN JEŠIĆ: Hvala.

Čuli smo sada, a i u protekla dva dana, svašta ovde. Slušali smo danas referate, malo bolje spremljene i malo lošije čitane. Slušali smo svašta. Slušali smo od onih koji su bili deo vladajuće koalicije koja je glasala za SSP kako se odriču toga, kako su naterani. To treba da bude poruka vama, tako će se sutra odricati i vas, a njih je polovina vaše koalicije, što u najmanju ruku nije pristojno kada pričate o tome.

Ako me pitate o ugovoru o stabilizaciji i asocijaciji, da, ponosni smo na njega. Otklonili smo prepreke koje su bile tada, otklonili smo gomilu stvari koje su se desile, rešili smo „beli Šengen“, na kraju ministru dali instrument da reši problem sa Hrvatskom pre mesec dana. Da li ste, ministre, koristili taj instrument tada? Jeste.

Što se tiče ovog zakona, jasno smo rekli, drugarica Goca Čomić je rekla da imamo amandmane, u ponedeljak ćemo (nadam se da će biti u ponedeljak sednica) raspravljati o tome, u odnosu na naše podržane amandmane, da li hoćemo ili nećemo da glasamo za ovaj zakon. Potpuno je razumno da vi donosite ovaj zakon. Konstatovao sam da je on besmislen i pokušao plastično da objasnim zašto je besmislen – zato što imate vaše javno zalaganje za sprečavanje da se raskući državno zemljište, a s druge strane imate netransparentno deljenje zemljišta. Pomenuli smo „Tenis“, pomenio sam „Al Ravafed“.

I nemojte da budete portparol „Al Ravafeda“, cela procedura je netransparentna. Potrošili ste 46.000.000 na taj sistem, odnosno potrošićete u nekom trenutku, ali kada računamo koliko ste im dali zemljišta, odnosno koliko im je Vlada pre vas dala zemljišta, računamo 10.000.000 evra od Fonda za razvoj koje su dobile prethodne firme koje su preuzeli da bi očistili svoje dugove i kada to pogledate, puta 30 godina, biće to dramatična razlika. Na kraju, dajte te uslove

bilo kome kroz ovaj konkurs, da vidimo šta će se desiti sa domaćim proizvođačima, ali dajte im iz Fonda za razvoj pare koje ste dali „Al Ravafedu“.

Nije problem srpske poljoprivrede ovaj zakon. Stvarno nemam strah, i da niste napravili ovo ograničenje, da će neko fizičko lice doći. Mi imamo problem, dublje razloge ovde. Kao Demokratska stranka mi smo u novembru, bez obzira na vašu opasku da nismo došli u danu za glasanje... Znae šta, ministre, mi smo opozicija, ali smo vas javno ovde i na konferenciji za novinare podržali za dva zakona za koja mislimo da su proevropski i da su dobri zakoni, da su pre svega u interesu svakog građanina. Mi želimo da razgovaramo i hoćemo na taj način da radimo.

Mi nismo oni koji pale ambasade, sede na stiroporu, lepe ulice Ratka Mladića i prave problem vlasti. Mi hoćemo da imamo dijalog. Nažalost, taj dijalog nemamo.

Problem poljoprivrede je dublji. Nećemo, vi to dobro znate, rešiti, kako je predsednik, tada potpredsednik ili prvi potpredsednik Vlade najavljivao, sa navodnjavanjem milion hektara u Vojvodini. Ne možemo da navodnjavamo. Na kraju, navodnjavanje je isto toliko opasno za zemljište kao i suša, jer menjate *pH* vrednost zemljišta.

Hoćemo da radimo ovo i otvoreno kažemo da vas podržavamo što ste započeli da radite, konačno posle pet godina, sa arapskim parama i koje ste poslove uradili za tri projekta u Srbiji i nekoliko projekata u Vojvodini. To je dobar posao, nemamo problem to da kažemo, ne stidimo se toga, ali zašto smo četiri godine čekali da se izvrte ministri i da se ne uradi ništa?

Mi imamo taj problem da imamo klimatske promene. Vi kao ministar, pričali smo na Odboru, morate da inicirate promenu agrotehnike u ovoj zemlji. To je suštinsko pitanje. Ne možemo više ovako da se ponašamo i da učimo iz ruskih udžbenika iz 1957. godine agrotehničke mere u trenutku kada su se klimatski uslovi promenili. Ne možemo ovako da funkcionišemo. Imaćete svake druge godine incidentnu situaciju. S druge strane, to ne rešavate samo navodnjavanjem. Ne možete merkantilni kukuruz i pšenicu navodnjavati, nemate prag isplativosti, ali možete da povećate obim pod sojom, nekim drugim kulturama, da odemo u jare kulture i da rešimo te probleme. I da nastavimo da investiramo kapitalne investicije o kojima ste pričali a koje se za osam meseci nisu desile.

Pričali smo malopre o prerađivačkim kapacitetima. Investirajte u to. Nemojte više da verujete strancu kome predsednik Vlade kaže doći da radiš ovde, nego domaćem proizvođaču, svašta je preživeo i zna da radi.

Stoga ćemo se još videti u ponedeljak, diskutovaćemo o zakonu, o amandmanima, ali, prosto, SSP je dobar dokument za svakog građanina ove zemlje. On je bio pregovor, nešto ste dobro ispregovarali, nešto niste, pošto niste

bili u mogućnosti. Nismo mi Poljska, nismo mi Češka koja ulazi, mi smo jedna druga zemlja, koju su u tu situaciju dovele stranke prethodnog režima.

Koleginici da objasnim: DOS je prestao da postoji 2004. godine. Nemojte, nije DOS. Samo da se dogovorimo šta su to, terminološki, „stranke bivšeg režima“ – da li je to Vučićeva vlada ili ona vlada kojoj je predsedavao Ivica Dačić, da znamo samo, da nas ne dovodite u zabunu. Hvala vam još jednom.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Ješiću.

Reč ima narodni poslanik Saša Radulović.

Izvolite.

SAŠA RADULOVIĆ: Hvala.

Poštovani građani, ovaj zakon je, naravno, jedna šarena laža koja pokušava da prikrije suštinu problema, njime se praktično ništa ne rešava i nema nekog važnog razloga da se donosi.

Glavni problem zakona jeste odredba koja omogućava Vladi da 30% najbolje zemlje u svakoj opštini u Srbiji da stranim investitorima i raznim domaćim tajkunima u vezi sa vrhovima političkih stranaka. To je ono što se u Srbiji dešava. Kao što je nemački „Tenis“, kao što su ove navedene investicije oko „Al Ravafeda“, gde se praktično ništa ne dešava. Ljudi koji žive u Sivcu znaju to jako dobro, u Karađorđevu takođe. Znači, suština je da je politika ove vlade da se daje državno poljoprivredno zemljište velikim stranim korporacijama i raznim investitorima koji su u nekoj vezi sa vrhovima političkih stranaka.

Tako da možemo jednostavno i jasno da kažemo da SNS podržava, jer će izglasati ovaj zakon, davanje naših oranica strancima. To je cela politika ove vlade, pretvaranje Srbije u zemlju jeftine radne snage. Umesto da naša poljoprivredna gazdinstva rade, treba da budu nadničari kod tih stranih investitora. To je duboko pogrešno. Srbiji je potrebna poljoprivredna politika koja se bazira na zadrugama, po holandskom i danskom modelu. Zemlju treba da obrađuju, državnu zemlju, domaća poljoprivredna gazdinstva. Ni za šta od toga Vlada nema plan.

Umesto da podržava poljoprivrednike, ona podržava prekupce i nakupce. Pogledajte situaciju sa malinarima, nigde nemamo uređeno tržište koje podržava naše poljoprivredne proizvođače.

Iz svih ovih razloga „Dosta je bilo“ glasaće protiv ovog zakona. Govorićemo i o amandmanima, kako mogu da se poprave stvari. Međutim, suština ostaje ista, ključni član zakona je član koji dozvoljava Vladi da 30% najbolje zemlje u svim opštinama u Srbiji da stranim investitorima, i upravo to se dešava u Srbiji. „Dosta je bilo“ neće podržati ovaj zakon. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Dame i gospodo, drugarice i drugovi, zaista je dosta bilo slušanja raznoraznih naučnofantastičnih komentara danas, koji nemaju nikakvu podlogu. Vezano za sve ovo, šta je najvažnije? Najvažnije je da je ova rasprava pokazala šta je čija želja i ko je koga u ovaj parlament poslao sa kojom idejom.

Siguran sam, da su neke kolege uspele da nas ubede da odložimo donošenje ovog zakona, da bi već 1. septembra notari imali silna posla kako bi neki tajkuni koji su bukvalno pljačkaškom privatizacijom pootimali najplodniju zemlju po Vojvodini to uspeli da valorizuju i zemljište iz preduzeća prebace na strana lica i tako jednostavno dođu do gotovine. To se neće desiti.

Dobro je što se u ovom trenutku ovim zakonom reguliše način kojim će se stvoriti prostor od deset godina, u kojem je, po meni, najvažnija stvar stvaranje fonda iz kojeg bi se realizovalo pravo preče kupovine. Zašto kažem da je to jako važno? Zato što država ne sme ispustiti priliku da poljoprivredno zemljište po realnoj tržišnoj ceni otkupi, da ga zatim kroz odgovarajuće procedure, za koje treba pripremiti zakonsku podlogu, ukрупni, jer jedino se državno zemljište može kroz komasaciju u ovom trenutku ukрупnjavati, i time stvori realnu podlogu da poljoprivreda u Srbiji počne da staje na noge.

Još jedna stavka u svemu ovome koja treba da dođe na svoje mesto jeste da se upravo to zemljište koje će se na ovakav način upodobiti za efikasnu poljoprivrednu proizvodnju, pod beneficiranim uslovima, pod prihvatljivim uslovima, sa dovoljnim grejs-periodom proda, ustupi, uz kredite, mladim bračnim parovima koji žele da ostanu na selu i da tako pokažemo jednu ozbiljnost, kao što smo je pokazali i u dosadašnjem radu.

Kada je poljoprivredno zemljište u pitanju, ova vlada i prethodne vlade koje je nosila Srpska napredna stranka sa svojim koalicionim partnerima samo kroz jedan tipičan i lagan primer pokazuju koliko je to bilo ozbiljnije i poštenije i sa jasno izraženom namerom u odnosu na one koji su vladali do 2012. godine.

Naime, 2015. godine privatizovano je preduzeće PIK „Bečej“, koje ima oko tri hiljade hektara zemljišta u svom vlasništvu, i prodato je za 45.000.000 evra. Poređenja radi, 2005. godine „Agrounija“, koja ima sedam hiljada hektara zemljišta, prodata je za samo dva miliona evra. I jedno i drugo preduzeće, sticajem okolnosti, privatizovala je i kupila „MK grupa“. Razlika u ceni je jasna: hektar zemljišta privatizovanog 2015. godine koštao je oko 15.000 evra, a hektar zemljišta privatizovanog 2005. godine prodat je za manje od 300 evra.

Nemojte da mislite da smo zaboravili da su šećerane privatizovane budzašto, pa je šećerana u Pećincima, koja je plaćena cela dva ili tri evra, sa sobom omogućila besplatno korišćenje više od sto hektara poljoprivrednog zemljišta, takođe „MK grupi“.

Prema tome, ovo jasno govori o tome ko kakav odnos ima prema poljoprivrednom zemljištu, prema poljoprivredi i poljoprivrednicima, jer razlika koja je samo u ovome izneta govori više nego dovoljno.

Ovaj zakon je zaista smislen i očigledno jedini moguć. Možda su nekakve drugačije varijante bile moguće, nekakvi drugačiji uslovi, ali se ovo nije moglo rešiti bez donošenja zakona i bez postavljanja određenih uslova.

Znate šta je besmisleno? Besmisleno je kada vi objašnjavate da kao pripadnik „žutog preduzeća“, u vreme kada imate platu od 800 evra možete da kupite stan u Beču od 800.000 evra. To je besmisleno. Besmisleno je, pa čak i protivzakonito i krivično delo i šta sve ne, kada iz svojih divljih prerađivačkih kapaciteta prodajete prerađevine ili meso Kliničkom centru Vojvodine.

(Aleksandar Martinović: Au, ko je to radio?)

Pa, „žuto preduzeće“, ko bi drugi radio u ovoj državi. Ko se diči zlatnim perom i kaže da mu je toliko drago što je potpisao Sporazum da je – kako reče, čini mi se, kolega Orlić – izjavio, taj dotični „Derikoža Boža“, da ni ruku neće oprati? Pa, ne da neće oprati, on ne može da opere ni ruku, njega ne mogu da operu ni Sava ni Dunav, ni sva voda koja je protekla za ova vremena, jer onaj ko je došao da spava kod tetke na kauču, a zlatnim perom potpisao sebi više od dvadeset miliona evra akcija u jednoj banci, zaista je jako dobro znao šta radi, kako pregovara i zašto je Sporazum ovako ispregovaran.

Slažem se sa mojim kolegama – možda se moje kolege iz Srpske napredne stranke neće složiti s ovim – slušajući sve ovo danas, da je otprilike poljoprivredno zemljište bilo najbolje zaštićeno u vreme do 1990. godine, kada je postojala društvena svojina, kada su samo poljoprivredni kombinati ili zemljoradničke zadruge mogli da imaju u vlasništvu poljoprivredno zemljište, a fizička lica bila ograničena agrarnim maksimumom. Sa setom se sećam toga, a možda i priželjkujem, ali realnost je nešto drugo u ovom trenutku, gde mi živimo, i prema tome se moramo ophoditi na odgovarajući način.

Poljoprivredno zemljište nažalost nije, kako to neki pogrešno tumače, definisano u sadašnjem Ustavu Srbije – a kada vidite kakav je sporazum, možda ni to nije slučajnost – definisano kao dobro od opšteg interesa, ono je ipak ostalo samo kao nepokretnost. Tako da, drage moje uvažene kolege, s obzirom na to da mnogi pričaju o mogućim promenama Ustava, pa se i zalažu za to, možda treba razmišljati na koji način kroz promene Ustava definisati status poljoprivrednog zemljišta da bi ono bilo zaštićenije nego što je u ovom trenutku.

Zahvaljujem i ponavljam da ćemo glasati za ovo, jer jednostavno ovo u ovom trenutku sprečava da poljoprivredno zemljište pređe u privatnu svojinu fizičkih lica državljana EU. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala lepo.

Dame i gospodo, kao što obično radimo, želeo bih da se na samom kraju najpre zahvalim kolegama iz Poslaničke grupe SNS i kolegama iz parlamentarne većine koje su izrazile podršku Predlogu zakona.

Kao što smo najavili početkom ove rasprave juče, i dalje to važi, potpuno je jasno kao i onda, ovo je izuzetno dobar predlog zakona, predlog koji omogućava da dobre stvari postignemo istovremeno na dva mesta: i kada je reč o zaštiti interesa naših građana, poljoprivrednih proizvođača, i kada je reč o strateškom kretanju Republike Srbije u pravcu članstva u EU. To je nesporno. Da tu nikakvih kontraargumenata, ili kako god to želite da nazovete, nema s druge strane, više je nego jasno; evo, pokazalo se to i u ovim završnim rečima koje smo podelili maločas.

U vezi s tim, kao što to inače radimo, par komentara s naše strane. To da neko ko je do te mere dozvolio sebi da deluje karikaturalno da započne svoje visokocenjeno izlaganje rečima „evo šta radi zli režim, sada je dozvolio još gorim strancima da nam kupuju zemlju, a to do danas nije bilo moguće“, pa onda tri minuta priča o koječemu drugom, potpuno zaboravi šta je prvo rekao i onda završi... Inače, zli stranci kupuju već godinama, i to ste im vi omogućili. Dakle, to je dovoljan pokazatelj koliko taj neko nema ništa da kaže, odnosno koliko zna šta priča, iliti ne zna.

To da komentarišem previše neću, ni to da ne zna ko je sve iz bivšeg režima osuđen prvostepeno, ko pravosnažno, ko se trenutno nalazi na robiji zbog svojih nedela. Pričamo mu stalno, da zapamti ne može. Nije sporno, ponovićemo još koji put imena tih predsednika opština, i najvećih tajkuna i bivših ministara. Ništa nek se ne brine povodom toga.

Kakva je razlika između nas i bivšeg režima, može neko da pita slobodno ako mu nije jasno. Ali da se razumemo, ne može onaj ko se javno pohvali pre neki dan u propagandnom programu jednog čuvenog tabloida, prvaka žute štampe u Srbiji, da između njega i Tadićevog Jeremića nema, „nikakve razlike u nacionalnom i patriotskom smislu“, taj koji tako nešto kaže za sebe, nas da pita za bilo kakvu razliku. Nemojte da ste smešni.

I kada priča o procentima dežurni lakej DOS-a (znate već ko je), kada priča o procentima u bilo kom smislu, da nema pojma šta priča ne moram da mu kažem ja, reklo mu je 98% građana koji su izašli na prethodne izbore.

Što se tiče onoga koji je očigledno promašio sednicu pa ne zna da danas uopšte ne pričamo o zakupu, već o SSP-u i drugim temama, to je njegova stvar. Ali kada priča da ne postoji tržište za naše maline, kada bude rešio da li konačno jeste ili nije za Evropu, možda i razmenimo koju reč na temu da se baš tih malina iz Srbije, recimo, tridesetak posto proda u Nemačkoj, tridesetak se proda u

Francuskoj, pa idu zemlje Beneluksa, da je zaštita dobrih interesa naših proizvođača upravo evropski put. On to ne zna i ne razume.

Na samom kraju, onima koji su rekli maločas da su ponosni na SSP i na to kako su ga ispregovarali, alal vera! Koliko juče, pred direktnim pitanjem novinara taj isti se snobivao i govorio – kakav SSP, nemam ja ništa s tim.

Dijalog, naravno, može, ali da se počne od sebe. Kada se pozove na dijalog o novoj vladi, da se odazove; kada se pozove na dijalog o Kosovu i Metohiji, da se odazove, a ne da se smišljaju besmislene isprike i da se na naš poziv da se vodi dijalog odgovara rečima: zli režim (zamislite tu monstruožnu rečenicu!) ubija našu decu. To se tako ne radi i tako se ne ponaša ako govorimo ozbiljno.

Na ono teatralno pokazivanje saziva za ovu sednicu i Predloga zakona, a to je, izgleda, bio najdrastičniji primer nečeg spornog u ovom predlogu... Gospodine ministre, sećate se, to je koleginica uradila juče, kaže – niste ovde naveli član 85. Ustava kao obrazloženje i to tako ne sme da piše. Ono što piše potpuno je tačno. Da je utemeljeno na Ustavu, i to je potpuno tačno.

Ali SSP kakav je ispregovaran u ime Srbije, neodgovorno i neozbiljno, a pokazivali smo ga i čitali, što je njihov fenomenalni rezultat, e, to tako ne sme da piše ako će neko da se stara o Srbiji na valjan i ispravan način. Starale su se tada štetočine, ali, na dobru sreću Srbije (to je poslednja rečenica, gospodine predsedavajući), njihovo je prošlo; danas se o ovoj zemlji brine neko ko je iskreno voli i ko ume za nju da napravi rezultat. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Orliću.

Kolega Boško Obradoviću, nemate pravo na repliku.

(Boško Obradović: Prepoznao sam se, omogućite mi repliku.)

Ako želite, pročitacu vam član 104. Niti je pomenuo vaše ime, niti poslaničku grupu, niti se uvredljivo izrazio.

(Boško Obradović: Da li je i vama smešno?)

Ne znam, ceo dan vam nešto nije jasno, pa sad na kraju dana...

(Saša Radulović: Replika.)

Gospodine Raduloviću, nemate pravo na repliku, nije vas ni pomenuo. Hvala.

(Saša Radulović: Pročitajte član 104. Poslovnika. Pročitajte Poslovnik. Nema hvala. Treba da vas je sramota šta radite. Jedini predsedavajući koji ne da replike.)

Treba da pročitate da nemate pravo da dobacujete. Molim vas da to ne radite, budite pristojni. Budite pristojni sada na kraju dana kada završavamo sednicu.

Marija Janjušević, povreda Poslovnika.

Izvolite.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Pre svega, pozivam se na član 27, ono što smo se juče vi i ja sporili, a što, čini mi se, niste naučili za sve ove godine.

Dakle, vi se starate o redu na ovoj sednici. Dozvolite da vas citiram, rekli ste....

PRESEDAVAJUĆI: Red na sednici je 108, kolegice. Pogledajte Poslovnik. Pogledajte dobro Poslovnik, molim vas.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Dobro. I od nas iz opozicije može se nešto naučiti pošto se juče nismo...

PRESEDAVAJUĆI: Naučite članove Poslovnika. Molim vas, pogledajte još jednom. Hvala.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Predsednik Narodne skupštine stara se o primeni ovog poslovnika. Ako treba dalje da vam obrazložem... Vi dobro znate, kao i ja, da pravo na repliku ima svaki poslanik čije se izlaganje zlonamerno u ovom slučaju tumači.

Ali da vas prvo citiram, rekli ste – vama je ceo dan nešto smešno. Hoće li vam biti prijatno kada to pročitate u stenogramu? Da li je to zaista način na koji želite da vodite ovu sednicu? Da li zaista po svaku cenu morate da se dodvoravate Srpskoj naprednoj stranci? Nemojte to da radite.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam puno, ne želim da ulazim u tu vrstu polemike. Smatram da nisam prekršio Poslovnik, niti sam rekao kolegi, proverićete to. Apsolutno, to je on meni rekao. Niti sam rekao kolegi Obradoviću da je meni nešto smešno ceo dan. Hvala vam.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni?

MARIJA JANJUŠEVIĆ: Da li mogu da završim? Smatram da ste prekršili Poslovnik time što ste...

PRESEDAVAJUĆI: Ne, počinjete da zloupotrebljavate Poslovnik, tako da... Hvala vam.

MARIJA JANJUŠEVIĆ: I vi zloupotrebljavate... (Isključen mikrofonom.)

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nedimović.

Izvolite, ministre.

Tatjana Macura, izvinjavam se. Niste bili na displeju.

TATJANA MACURA: Bila sam, pa ste me verovatno greškom isključili. Ukazujem na povredu Poslovnika, član 104. stav 1. Pročitaću ga u celosti i molim vas da obratite pažnju na poslednji deo ovog stava: „Ako se narodni poslanik u svom izlaganju na sednici Narodne skupštine uvredljivo izrazi o narodnom poslaniku koji nije član iste poslaničke grupe, navodeći njegovo ime i prezime ili funkciju, odnosno pogrešno protumači njegovo izlaganje, narodni poslanik na koga se izlaganje odnosi ima pravo na repliku“.

Smatram da ste povredili član 104. stav 1. time što niste dozvolili repliku ne samo jednom već nekolicini poslanika Narodne skupštine, tako da bih vas molila da se u danu za glasanje glasa i o ovoj povredi Poslovnika, a samim tim i da nam objasnite zbog čega ste dozvolili to da nema pravo na repliku bilo koji poslanik.

PRESEDAVAJUĆI: Zato što apsolutno nije bilo osnova. Tako sam procenio, to je diskreciono pravo koje definiše član 104.

TATJANA MACURA: Da li možete da pogledate stenografske zabeleške?

PRESEDAVAJUĆI: Hvala vam puno.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni?

TATJANA MACURA: Da, želim, ali želim i da pogledate stenografske beleške.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Mogu li da vodim sednicu?

PRESEDAVAJUĆI: Može, može. Da, izvol'te.

PRESEDAVAJUĆI: Dobro, samo da završimo sa poslanicom Macurom, da kaže da li želi da se Skupština izjasni u danu za glasanje.

(Tatjana Macura: Da, sa uvidom u stenografsku zabelešku.)

(Saša Radulović: Pa rekla je samo tri puta do sada – da.)

Nisam znala da je poslanik Radulović postao Tatjana Macura, pa odgovara umesto poslanice Tatjane Macure.

(Saša Radulović: Koliko ste vi bezobrazni!)

Puno vam hvala. Ne želim da vodim ovakvu komunikaciju sa gospodom koja smatraju da su vaspitani time što dobacuju predsedniku Parlamenta i uporno vređaju i predsednika Parlamenta i predsedavajućeg koji me zamenjuje.

Dakle, ja vam se zaista zahvaljujem, u svoje ime i u ime svojih potpredsednika, na dijalogu koji vodite sa nama, a opominjete nas da treba da primenjujemo Poslovnik i da se staramo o redu na sednici.

Reč ima Branislav Nedimović.

Izvolite, ministre.

(Boško Obradović: Povreda Poslovnika.)

BRANISLAV NEDIMOVIĆ: Zahvaljujem, gospodo predsednice.

Poštovane kolege narodni poslanici, veoma sam zahvalan svim kolegama koje su u prethodnih dvanaest-trinaest sati, juče i danas, podržale u načelu izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu, jer ovo je jako važna stvar i za poljoprivredu i uopšte za Srbiju, iz jednog prostog razloga – zato što na ovaj način popravljamo stanje koje smo nasledili Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju i pokušavamo da zaštitimo ono što je naše.

Zahvaljujem se i onima koji nisu blagonaklono gledali na predložene odredbe, ali su učestvovali u raspravi i dali svoj doprinos u pogledu rasprave ili amandmana.

Ne mogu to isto da kažem za one koji dođu na dva minuta, kažu nešto, ja taman želim da odgovorim a više nikog nema...

Ne, ne odnosi se to na vas.

Još plus na sve to promaši se tema, što je kolega Orlić primetio. Mislim da je neko...

Ovo mi liči na onaj povratak u budućnost, kad se vratite neko vreme unazad. Izgleda da se neko vratio u decembar 2015. godine, ali nema veze.

Želim svima da se zahvalim na konstruktivnoj raspravi, na predlozima. Neke amandmane ćemo prihvatiti, zato što dobro usmeravaju zakon. O onima kojima se briše ćemo u ponedeljak.

Zahvalan sam svima na konstruktivnoj raspravi i samo mogu da kažem da smo sve što smo predložili uradili kako bismo popravili stanje, Srbiji omogućili da narednih deset godina nema prodaje poljoprivrednog zemljišta u privatnoj svojini građanima EU, odnosno stavili taj vremenski rok za ispunjavanje kumulativnih uslova. Mislim da smo na ovaj način uradili najviše što smo mogli u zadatim uslovima.

Sve ostale primedbe možemo uzeti u obzir, razgovarali smo o njima, ali moraju svi da znaju da zemlja Srbija nije nešto što menja svoju politiku i kretanje svakih šest minuta. Ovo je ozbiljna država i mora da vodi računa o svojim nacionalnim interesima.

Hvala vam. U ponedeljak, ili koji god bude dan o amandmanima, naravno da ćemo vam biti na raspolaganju.

PREDSEDNIK: Zaključujem načelni pretres o Predlogu zakona o izmeni i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Danas smo završili rad.

(Boško Obradović: Povreda Poslovnika.)

Nastavićemo rad raspravom o amandmanima u ponedeljak u 10.00 časova, po izjašnjenju nadležnih odbora.

Hvala vam.

(Sednica je prekinuta u 16.35 časova.)